

HERØY KOMMUNE

Årsrapport 2019

Herøy kommune

Olaus-Jon Kopperstad
24.04.2020

Innhald

1. Rådmannen sine kommentarar	3
2. Om Herøy	5
2.1 Slik står det til i kommunen	5
2.2 Kommunal økonomi	6
2.3 Organisering	6
3. Framtidsutsikter	8
3.1 Vurdering av framtidsutsikter	8
3.2 Framskriving av folketalet	8
3.3 Korleis påverke folketalsutviklinga	11
3.4 Oppsummering	12
4. Styring og kontroll	14
4.1 Styring og kontroll av verksemda	14
4.2 Revisjonsordning	14
4.3 Rekneskapsrevisjon	14
4.4 Forvaltningsrevisjon	14
4.5 Tilsyn	14
4.6 Organisering	14
4.7 Mål- og resultatstyring	14
4.8 Rekneskapsutvikling og økonomisk styring	15
4.9 Risikostyring og internkontroll	15
4.10 Selskapskontroll	15
4.11 Tryggleik og beredskap	15
4.12 Etisk standard	15
4.13 Utfordringar og planar	15
4.14 Kvalitetssystemet Compilo (Losen)	15
4.15 Verdigrunnlag	16
4.16 Heilskapleg system	16
4.17 Plansystemet	17
4.18 Styringssystemet	19
4.19 Organisering, arbeidsprosessar og ressursbruk	20
5. Fokusområde samfunnsutvikling	23
5.1 Kommuneplanen 2013 – 2025. Samfunnsdel	24
5.2 Innbyggjarundersøkinga 2017	26
5.3 Lokaldemokratiundersøking 2017	27
6. Fokusområde Organisasjon	28
6.1 Organisasjonsutvikling	30
6.2 Personalpolitikk og opplæring	31
7. Fokusområde Tenester	43

7.1	Kommunebarometeret.....	43
7.2	Brukarundersøkingar 2017:.....	46
7.3	Tilsyn og klagesaker.....	47
7.4	Årsrapport sektor Stab.....	47
7.5	Årsrapport sektor Oppvekst	51
7.6	Årsrapport sektor Helse og omsorg.....	55
7.7	Årsrapport sektor Samfunnsutvikling	62
8.	Fokusområde Økonomi	68
8.1	Nøkkeltal.....	68
8.2	Hovudtal drift	72
8.3	Rekneskapsprinsipp.....	76
8.4	Rammevilkår/resultat.....	77
8.5	Hovudtalsanalyse.....	78
8.6	Hovudoversikt.....	85
9.	Resultatvurdering og endringsbehov	90
9.1	Endringsbehov.....	90
9.2	Andre forhold	90
9.3	Prioritering	91

1.Rådmannen sine kommentarar

Økonomisk resultat

Herøy kommune fekk i 2019 eit netto driftsresultat på om lag 10,998 mill. kr. Tek ein omsyn til avsetningar, kan i alt 8,171 mill. kr avsetjast til disposisjonsfondet slik at det totalt utgjer om lag 58,9 mill. kr.

Dei bundne driftsfonda utgjorde 41,26 mill. kr per 31.12.19. Ein stor del av dette (vel 22,6 mill. kr) gjeld RDA-midlane.

Den langsiktige lånegjelda vart redusert med om lag 13,5 mill. kr i 2019 til nær 853,4 mill. kr. Per innbyggjar utgjer dette om lag kr 95.600,-.

Meir om dette i kapittel 8.

Tenestekvalitet

Herøy kommune hamnar på ein 70. plass i Kommunebarometeret frå Kommunal Rapport i 2019. Då er det korrigert med omsyn til økonomiske rammevilkår. Dette er opp 52 plassar frå 2018 då kommunen hamna på ein 132. plass. Herøy kommune har i 2019 den beste plasseringa sidan målinga starta i 2010. Det er gjort nærare greie for dette i kap. 7.1.

Organisasjon

Evalueringa av Herøy kommune etter Kommunekompasset i 2018 viser at resultata no ligg godt over gjennomsnittet for kommunar mellom 5000-10000 innbyggjarar. Herøy kommune skårar totalt 435 poeng. Gruppesnittet ligg på 355 poeng og gjennomsnittet for alle norske kommunar ligg på 364 poeng. Det kan vere at kommunen framleis har ein gevinst å hente når det gjeld kvaliteten på forvaltningspraksisen, noko som igjen vil gi ein betre og meir effektiv tenesteproduksjon. Sjå elles kap. 6.1.

Det er avtalt ny evaluering etter Kommunekompasset i 2020.

Herøy kommune har ei målsetjing om at sjukefråveret ikkje skal vere over 7,5 %. Sjukefråveret i 2019 var på 7,56 %. Sidan kommunen vart IA-bedrift og registreringa starta i 2002, er det berre fire år at vi har hatt eit sjukefråvær under 8 %. Dette er for 2013, 2014, 2016 og 2019. Meir om dette i kap. 6.2.

Samfunnsutvikling

Folketalsveksten har stoppa opp siste fire åra. Talet på arbeidsledige har vore høgt og utbetalingane til økonomisk sosialhjelp har vore høge. Dette har konsekvensar for den kommunale økonomien.

Framskriving av folketal viser stabilt/ein svak auke i gruppa over 80 år fram til 2023. Deretter har vi ein sterk auke fram til 2040. Ungdomsgruppa 0 – 15 år vil minke dei komande åra.

NHO lagar årleg eit kommune-NM der kommunane vert rangert etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarknad, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Kunnskapsbasen gir indikasjonar på utviklinga for den enkelte kommune, men også den relative utviklinga i samanlikning med dei andre kommunane. Herøy ligg ganske bra an i forhold til andre kommunar når det

gjeld attraktivitet og vekstkraft. Kommunen har hatt ein framgang totalt sett frå 2016 til 2019. Eg viser her til kapittel 5.

Den viktigaste utfordringa i åra framover vil vere å gjere dei smarte og rette grepa for sikre vekst i folketal og arbeidsplassar og tilpasse tenestene til dei demografiske endringane vi veit vil kome.

Når det gjeld vekst i folketalet og arbeidsplassar, vil dei viktigaste grepa vere

- a) å byggje tillit mellom aktørar som kan skape endring
- b) å utvikle ambisiøse mål som aktørane er samstemte om og klare strategiar
- c) utvikle evne til å gjennomføre endringar, kompetanse på kva som verkar og evne til å arbeide målretta over lang tid

Dei viktigaste grepa for å tilpasse tenestene til dei demografiske endringane, går fram av Kommunedelplan helse og omsorg 2019-2027.

Meir om dette i kap. 3.

Olaus-Jon Kopperstad
rådmann

2. Om Herøy

2.1 Slik står det til i kommunen

Folketalsutvikling og sysselsetjing

Folketalsveksten har stoppa opp siste fire åra, samstundes har talet på arbeidsledige vore høgt (rundt 5 %).

Innbyggjarundersøkinga 2019

Undersøkinga viser at i snitt er innbyggjarane i Herøy mindre nøgd med kommunen enn i 2017 og mindre nøgd enn landsgjennomsnittet.

Lokaldemokratiundersøking 2017

Lokaldemokratiundersøkinga viser at dei folkevalde i større grad enn innbyggjarane meiner at vi har eit godt lokaldemokrati. Det er små avvik mellom vår kommune og landsgjennomsnittet på dei fleste spørsmåla.

Brukarundersøkingar

Kommunen scorar om lag på snittet for ulike brukarundersøkingar.

Medarbeidarundersøking (10-faktor)

Det er små avvik mellom vår kommune og landsgjennomsnittet på dei fleste faktorane. I forhold til landssnittet kjem kommunen best ut når det gjeld oppgåvemotivasjon og fleksibilitetsvilje.

Kommunekompasset

Evalueringa av Herøy kommune etter Kommunekompasset viser at resultatane no ligg godt over gjennomsnittet for kommunar mellom 5000-10000 innbyggjarar. Kommunen har framleis å hente når det gjeld kvaliteten på forvaltningspraksisen, noko som igjen vil gi ein betre og meir effektiv tenesteproduksjon.

Kommunebarometeret

Herøy kommune hamnar på ein 70. plass i Kommunebarometeret frå Kommunal Rapport for 2019. Då er det korrigert med omsyn til økonomiske rammevilkår. Dette er opp 52 plassar frå 2018 då kommunen hamna på ein 132. plass. Herøy kommune har i 2019 den beste plasseringa sidan målinga starta i 2010.

Føremålet med barometeret er å gje eit lettfatteleg bilete av korleis kommunen presterer/kor gode tenestene er målt mot resten av Kommune-Noreg.

2.2 Kommunal økonomi

Utvikling i lånegjeld og disposisjonsfond:

	Lånegjeld	Disp fond
2020		58.900.000*
2019	853.364.000	50.838.000
2018	866.844.000	39.574.000
2017	840.732.000	40.517.000
2016	840.261.000	19.492.000
2015	776.977.000	7.615.000
2014	653.110.000	10.642.000
2013	604.802.000	12.070.000
2012	562.254.000	15.847.000
2011	501.792.000	15.276.000
2010	462.423.000	16.896.000
2009	428.853.000	7.031.000

*Dersom mindreforbruket i 2019 vert avsett til disposisjonsfondet.

2.3 Organisering

Ny politisk struktur vart vedtatt 07.05.2012.

Kommunestyret har 33 medlemmer og er kommunen sitt øvste politiske organ. Kommunestyret gjer vedtak på vegne av kommunen så langt ikkje anna følgjer av lov og delegeringsvedtak.

Formannskapet har 9 medlemmer og er kommunen sitt nest øvste politiske organ. Formannskapet handsamar og avgjer ei rekkje saker som er delegert av kommunestyret. I tillegg handsamar formannskapet forslag til budsjett og økonomiplan, og gir innstilling i ei rekkje andre saker som skal til kommunestyret.

Kommunen har fire **komitear**, alle med sju medlemmer. Komiteane førebur og innstiller i saker som vert handsama av kommunestyret. Formannskapet, kontrollutvalet og administrasjonsutvalet (likestillingsutvalet) og arbeidsmiljøutvalet er lovpålagde organ. Det same er eldrerådet og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne.

Administrativ leiing

Ny administrativ leiing vart vedtatt av kommunestyret 29.09.2016. Kommunen gjekk over til ein **kommunalsjefmodell** med fire kommunalsjefar under rådmannen med slike ansvarsområde:

Helse og omsorg

Omfattar dagens avdelingar for pleie og omsorg, bu og habilitering, barn, familie og helse og tenestekoordinering.

Oppvekst

Omfattar dagens avdelingar for grunnskule, PPT, kulturskule, vaksenopplæring, flyktning og barnehage.

Samfunnsutvikling

Omfattar dagens avdelingar for utvikling og kultur med tillegg av folkehelse, brann og beredskap.

Stab

Omfattar avdelingar for :

- Løn/Personal
- Økonomi
- Innkjøp
- Dokumentsenter/politisk sekretariat
- Servicetorg
- Eigedom

3. Framtidsutsikter

3.1 Vurdering av framtidsutsikter

Vi har utfordringar framfor oss, men gode føresetnader for å lukkast. Kompetansen, motivasjonen og omstillingsevna som finst i Herøy, vil vere avgjerande.

Samfunn

Som samfunnsaktør har Herøy kommune ei viktig rolle. I Herøy samarbeider politikk, administrasjon, kultur og næringsliv godt gjennom mange uformelle arenaer for felles nytte.

Kommunen kan vere ein pådrivar for å motverke effektane ein lågare aktivitet i næringslivet skaper. Kommunen sin økonomiske status vil sette grenser for tiltak for å stimulere næringsaktivitet. I så måte hastar det å forbetre økonomien vår.

Medverknad

Det er mange i Herøy som ynskjer å bidra til lokalsamfunnet, og kommunen må vere ein koordinerande, konstruktiv og positiv samarbeidspart. Medverknad frå innbyggjarane er vitalt for å lukkast som kommune i framtida. Her har Herøy gode føresetnader.

Medarbeidarar

Motivasjon og kompetanse er viktig for alle kunnskapsbedrifter. Herøy kommune tar dette på alvor og har gjennomført mange kompetanseprogram innanfor fagområda. I tillegg har vi prioritert å fokusere på leining som eit eige fag.

Læring og fornying

Medan læring dei siste åra i hovudsak har føregått på individnivå, vil vi i framtida sjå meir på den organisatoriske læringa. Omorganisering kom på plass i løpet av 2017. Vi skal evaluere endringane opp mot tidlegare praksis over dei neste åra. Målet er å få full gevinstrealisering av desse endringane.

Økonomi

Når det gjeld resultatet, treng mindreforbruk over tid for å skaffe oss det handlingsromet vi treng for å møte nye utfordringar og ta ein meir aktiv del i samfunnsutviklinga.

3.2 Framskriving av folketalet

Folketalsutviklinga

Utvikling av folketalet pr. 01.01:

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Folketal	8383	8533	8727	8847	8847	8934	8972	8957	8965	8927

Herøy kommune har ein uttalt ambisjon om å auke folketalet.

SSB presenterte nye befolkningsframskrivingar i 2016. Framskrivningane er usikre sidan dei er avhengig av fleire faktorar.

Framskrivninga av folketalet i Herøy kommune varierer, alt etter om ein legg til grunn låg elles middels nasjonal vekst.

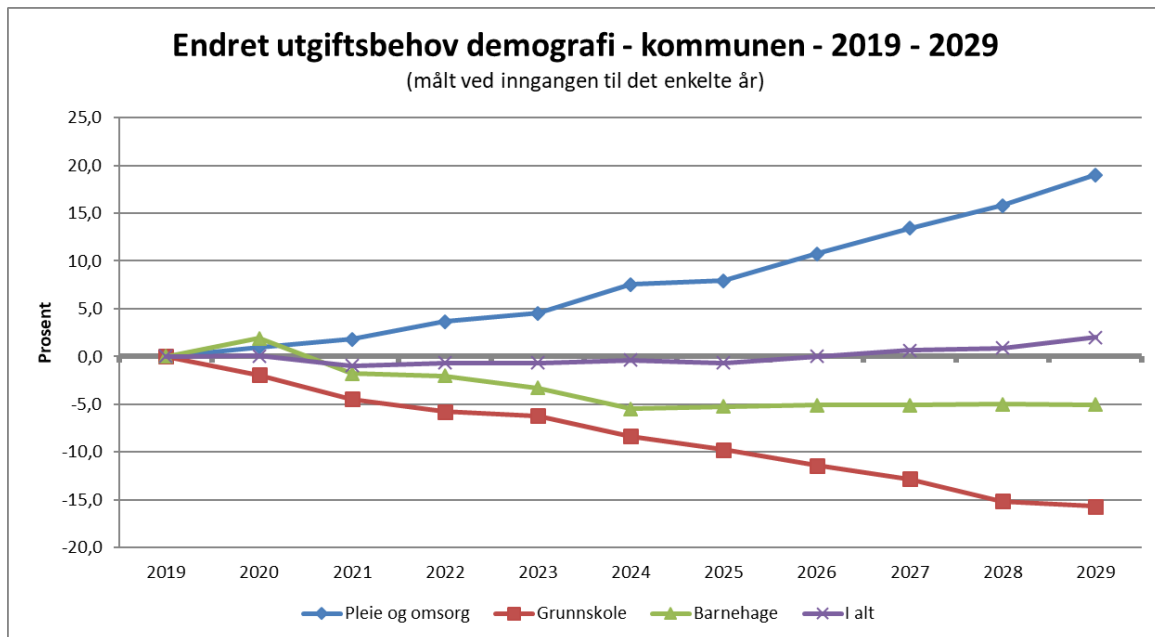
	Eldre + 80	Born 0-5	Born 6-15
2016	461	605	1153
2020	473	599	1156
2021	470	598	1138
2022	488	604	1125
2023	496	606	1126
2024	512	610	1104
2025	533	608	1100
2030	665	597	1098
2035	791	581	1102
2040	893	576	1087

Kjelde: SSB, alt MMMM

Framskrivning av folketal viser stabilt/ein svak auke i gruppa over 80 år fram til 2023. Deretter har vi ein sterk auke fram til 2040. Ungdomsgruppa 0 – 15 år vil minke dei komande åra.

Endringar i den demografiske utviklinga vil påverke utgiftsbehovet i kommunen i åra framover.

Figuren under viser framskriving av folketalet og utgiftsbehovet for pleie og omsorg, barnehage og grunnskule. Utgiftsbehovet i pleie og omsorg vil auke, medan det vil gå ned i barnehage og grunnskule. **Det totale utgiftsbehovet vil ikkje auke, dvs. at kommunen ikkje vil få auka rammetilskot på grunn av endringane. Endringane i utgiftsbehovet må dekkast ved omdisponering av ressursar i kommunen.**

I Kommuneplanen for helse og omsorg 2019-2027, vedteken i K-sak 72/19 20.06.19, vert det peika på at tenestene slik vi utfører dei i dag, ikkje vil vere berekraftig på sikt.

Ressurssenteret for omstilling (RO) si analyse av Herøy kommune syner at om vi driv som i dag i 2040, vil vi trenge om lag 89 nye sjukeheims plassar. I tillegg til auke i heimebasert omsorg, vil det føre til at vi samla sett treng 100 millionar meir berre til eldreomsorga. Skal Herøy kommune, saman med resten av Noreg, møte desse utfordringane, må det takast ei rekkje grep.

Kommunedelplanen for helse og omsorg har seks satsingsområde:

- Brukarmedverknad
- Aktivitet og frivilligheit
- Førebygging
- Meistring
- Kunnskap og kompetanse i tenesta
- Heilskap

Når det gjeld aktivitet og frivilligheit, tek eg med fylgjande frå planen:

«Målet er å ta vare på eldre sitt forhold til familie, venner og sosialt nettverk og skape gode opplevingar og møteplassar på tvers av generasjonar. Fysisk, sosial og kulturell aktivitet skal vere tilpassa den einskilde sine interesser, ønsker og behov. Vi veit at mange med demenssjukdom opplever isolasjon og einsemd.

....

... kommunen bør legge til rette slik at eldre kan bu sentralt der kultur og aktivitetstilboda er.»

Under meistring står det:

«Tenestene i Herøy kommune skal innrettast på ein slik måte at det bidreg til auka livskvalitet for innbyggjaren. Det er eit mål å støtte innbyggjaren sine evner og moglegheiter for å meistre kvardagen.»

I handlingsplanen for perioden 2020-2023 er det lagt inn 20 omsorgsbustader, knytt til sentrale kommunikasjonsenter med handel, kultur og servicetilbod slik at forholda vert lagt til rette for at innbyggjarane i mindre grad skal oppleve isolasjon og einsemd og i større grad meistre kvardagen sjølv utan omfattande bistand. I tillegg vil heimetenesta kunne utnytte arbeidstida betre ved at ein mindre del av tida går med til køyring.

I tillegg til endringar i helse og omsorgstenesta, vil nedgang i barnetalet også legge press på skulestrukturen i kommune.

3.3 Korleis påverke folketalsutviklinga?

Mange meiner at den viktigaste indikatoren på om ein kommune har lukkast i å gjere kommunen attraktiv, er utviklinga i folketallet og arbeidsplassar. Kor attraktiv ein kommune er, vil vere avgjerande for om det vert fleire eller færre unge innbyggjarar. Det vert uansett fleire gamle (dei gamle flyttar i liten grad).

Lykkes = skape vekst i folketall og arbeidsplasser?

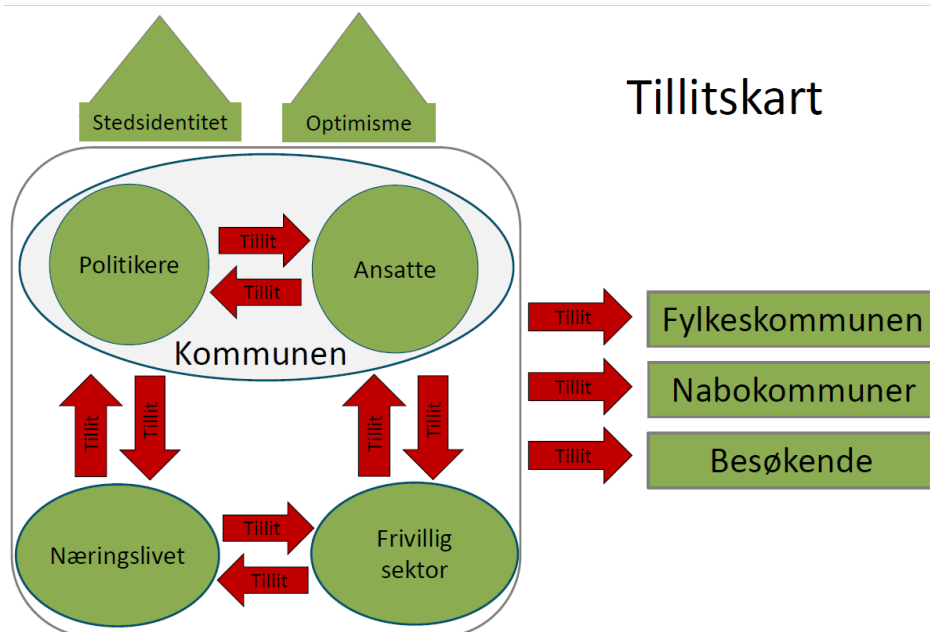
- Lav folketallsvekst = all befolkningsvekst i den eldre delen av befolkningen og krympende antall barn og unge voksne
- Lav arbeidsplassvekst = lavere sysselsetting i befolkningen, større ulikheter, dårligere helse og økte sosiale problemer

Vekst Kvalitet

Kjelde Knut Vareide, Telemarksforskning

Utfordringa for kommunane er å skape vekst i folketal og arbeidsplassar. Her er ein del strukturelle forhold som kommunen ikkje kan gjere noko med, men som påverkar veksten i vesentleg grad (m.a. lokalisering, næringsstruktur m.m.). Men attraktiviteten kan kommunen sjølv påverke og vil ha betydning for folketalsveksten.

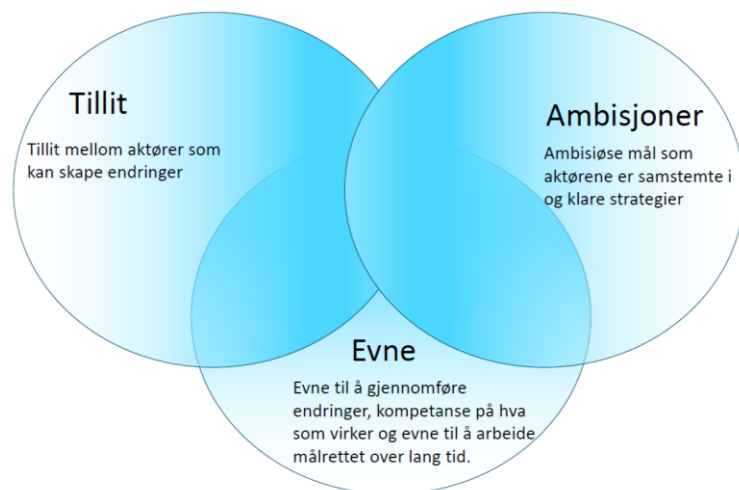
Spørsmålet er korleis ein skal få aktørar og interesser til å skape positive endringar? Forsking som m.a. Telemarksforskning har gjennomført, viser at svaret er at det må vere tillit mellom aktørar som kan skape endringar. Dette kan framstillast på fylgjande måte:

Kjelde Knut Vareide, Telemarksforsking

I tillegg til tillit mellom aktørane, må kommunen ha ambisøse mål som aktørane er samstemte i, klare strategiar og evne til å gjennomføre endringar, kompetanse på kva som verkar og evne til å arbeide målretta over lang tid.

En by som vil være attraktiv må ha:

Kjelde Knut Vareide, Telemarksforsking

3.4 Oppsummering

Herøy kommune står overfor fylgjande situasjon ved inngangen 2020:

- Driftsutgiftene er for høge. I 2018 var driftsutgiftene 19,4 mill. kr høgare enn gjennomsnittet i KOSTRA- gruppe 8. Kommunen bør ned på nivået for gjennomsnittet for KOSTRA- gruppa for å ha samsvar mellom utgifter og inntekter.

- Lånegjelda er høg. Netto lånegjeld bør helst vere under 50 % av årlege driftsinntekter. Netto lånegjeld er om lag 115,5% av driftsinntektene i 2018. Netto lånegjeld bør haldast under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med låge renter.
- Kommunen har store utfordringar når det gjeld vedlikehald og standard på dei kommunale bygningane og tekniske anlegg.
- Kommunen har eit stort etterslep på gjennomføring av investeringsprosjekt.
- Kommunen har ikkje hatt vekst i folketalet siste åra.
- Framskriving av folketal viser stabilt/ein svak auke i gruppa over 80 år fram til 2023. Deretter har vi ein sterk auke fram til 2040. Ungdomsgruppa 0 – 15 år vil minke dei komande åra. Endringar i den demografiske utviklinga vil påverke utgiftsbehovet i kommunen i åra framover.
- I Kommunedelplan for helse og omsorg 2019-2027 heiter det at tenesteproduksjonen i dag ikkje vil vere berekraftig på sikt. For å få ei berekraftig helse- og omsorgsteneste og ein berekraftig kommunal økonomi i åra framover, må det i langt større grad leggjast til rette for at innbyggjarande kan meistre kvardagen med mindre hjelp frå det kommunale tenestene.

Herøy kommune har ein ambisjon om å vere «ei båtlengd føre» og vere «ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i». Kommunestyret har vidare vedteke ein strategi for utvikling av lokalsamfunnet og organisasjonsutvikling gjennom Samfunnsdelen av Kommuneplanen og Kommunekompasset.

Det er krevjande å finne balansen mellom stramme, men fagleg forsvarlege rammer for tenestetilbodet, og stramme investeringsrammer som likevel legg til rette for utvikling, busetjing, næringsetablering og sikre ein forsvarleg standard på bygningsmassen.

Den viktigaste utfordringa i åra framover vil vere å gjere dei smarte og rette grepa for sikre vekst i folketalet og tilpasse tenestene til dei demografiske endringane vi veit vil kome.

Når det gjeld vekst i folketalet, vil dei viktigaste grepa vere

- a) å byggje tillit mellom aktørar som kan skape endring**
- b) å utvikle ambisiøse mål som aktørane er samstemte om og klare strategiar**
- c) utvikle evne til å gjennomføre endringar, kompetanse på kva som verkar og evne til å arbeide målretta over lang tid**

Dei viktigaste grepa for å tilpasse tenestene til dei demografiske endringane, går fram av Kommunedelplan helse og omsorg 2019-2027.

4. Styring og kontroll

God kommunal eigenkontroll skal bidra til å gi innbyggjarane tillit til at kommunen utøver mynde og leverer tenester på ein trygg måte. Eigenkontroll er ein viktig del av styringssystemet og skal bidra til å unngå kritikkverdige hendingar. I tillegg til eigenkontroll, fører mange statlege organ tilsyn med kommunen.

Kommunestyret har tilsyns- og kontrollansvar for kommunen si verksemd. Selskapskontroll inngår som ein del av kontrollansvaret. Kontrollutvalet fører kontinuerleg tilsyn med den kommunale forvaltninga på vegne av kommunestyret og ser til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Kommunen sin revisor gjennomfører rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og revisjon av rådmannen sin internkontroll så langt det følgjer av god kommunal revisjonsskikk.

Rådmannen er ansvarleg for at kommunen har eit føremålstenleg og heilskapleg system for styring og kontroll og at det vert utøvd internkontroll i verksemda.

4.1 Styring og kontroll av verksemda

Styringsdialogen mellom kontrollutvalet og kommunestyret har vore open og gir retning for vidare utvikling av verksemda.

4.2 Revisjonsordning

Herøy kommune er med i interkommunal revisjonsordning saman med seks andre kommunar.

4.3 Rekneskapsrevisjon

Revisjonsmeldinga for rekneskapsåret ligge føre når rekneskap og årsrapport er kontrollerte.

4.4 Forvaltningsrevisjon

Kommunerevisjonen gjennomfører forvaltningsrevisjon retta mot ulike tenesteområde. Framdrifta og kvaliteten på oppfølginga er avhengig av saksmengda og personalressursane.

4.5 Tilsyn

Staten gjennomfører regelmessig tilsyn med kommunen på ulike tenesteområde.

4.6 Organisering

Vi fullførte organisasjonsendringane i 2017. Denne omstruktureringa skal saman med nye linjeleiarar og endringar i administrativ leiing, levere forsvarlege tenester og robust økonomi i tida framover.

4.7 Mål- og resultatstyring

Målkort vert nytta som kommunen sitt administrative system for oppfølging når det gjeld vedtekne mål- og resultatkrav i budsjett og økonomiplan. Det er gjennomført ei vidareutvikling av innhaldet i korta på bakgrunn av erfaringane gjennom åra.

Mål- og resultatstyring inngår i kommunen sine årsplanar. Resultatkrava er fylgd opp gjennom medarbeidersamtalar med den enkelte leiaren. Ein felles leiingspraksis er under utarbeiding og arbeidet vil bli vidareført i 2020.

4.8 Rekneskapsutvikling og økonomisk styring

Det har vore god oppfølging og kontroll på prosjekt gjennom året.

Formannskapet får månadsrapportar om status på økonomi og sjukefråvær, kommunestyret får tertialrapportar. Resultat i forhold til overordna mål i kommuneplanen, samt resultatkrav knytt til målkorta, er rapportert i årsrapporten.

4.9 Risikostyring og internkontroll

Kommunen har eit overordna kvalitetssystem og eige sak- og arkivsystem som skal sikre oppfølging av lovverk, politiske vedtak og interne rutinar.

Det elektronisk kvalitetssystemet skal ivareta-dokumentstyring, avvikshandtering, årshjul, risiko- og sårbaranalyser (ROS) samt varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

4.10 Selskapskontroll

Ny rutine for lovpålagt eigarskapskontroll var vedteke i K-sak 76/16 den 25.05.2016. Omgrepet eigarskapskontroll vert no nytta i staden for selskapskontroll.

4.11 Tryggleik og beredskap

Beredskapsplanen for Herøy kommune vart vedteken av kommunestyret 15.12.2016.

Kommunen har gjennomført heilskapleg ROS-analyse i 2019, vedteken i K-sak 24/20 den 27.02.2020.

Kommunen har skildra mål og strategiar for arbeid med samfunnstryggleik i samfunnsdel av kommuneplanen. Mål og strategiar for oppfølging av arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap bør forankrast tydelegare med bakgrunn i heilskapleg ROS.

4.12 Etisk standard

Revisjon av Etiske prinsipp for tilsette og folkevalde i Herøy kommune vart vedteken av kommunestyret 15.12.2016. Etisk standard vert fylgd opp og sikra gjennom kommunen sitt kvalitetssystem.

4.13 Utfordringar og planar

I planperioden er målet å etablere eit heilskapleg system som sørgjer for at vi har styring og kontroll i ein organisasjon som er effektiv og framtidsretta. Kommunen sitt planverk må vere fokusert, målretta og skal fungere som eit referansedokument for den operative gjennomføringa av planar.

4.14 Kvalitetssystemet Compilo (Losen)

Bruken av systemet har vore aukande. Graden av aktivitet varierer mellom tenesteområda. Mangelfull opplæring og oppfølging kan vere hovudårsaka til variasjonane.

4.15 Verdigrunnlag

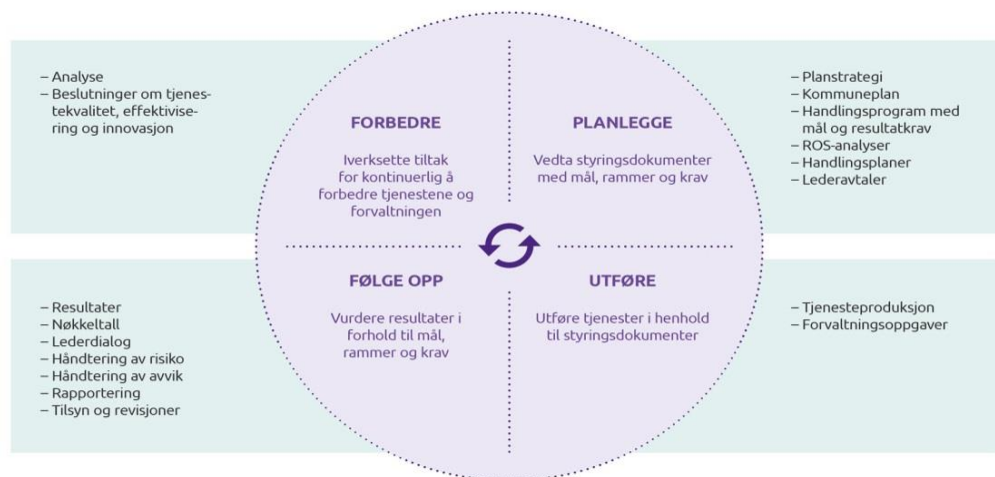
Verdigrunnlaget er revidert i 2018. Dei kommunale kjerneverdiane er:

- Tillit
- Respekt
- Samhandling

4.16 Heilskapleg system

Plan- og styringssystemet i kommunen omfattar ei rekkje plan- og styringsprosessar som går fram av figuren under. Gjennom god leiing og gode plan- og styringsprosessar skal kommunen ivareta rolla som tenesteytar, samfunnsutviklar og demokratisk arena.

PUFF (PUKK) – Forbetrings sirkel

Kommunen arbeider etter elementa i forbetrings sirkelen. Gjennom plan- og styringsprosessane vert det planlagt og utført aktivitetar som skal sikre kvalitet i tenestene og forvaltninga. Resultata frå aktivitetane vert fylgd opp i forhold til dei måla og krava som er sett, og vert nytta til å sette i verk tiltak for kontinuerleg å betre tenestene og forvaltninga. Alle plan- og styringsprosessar skal gjennomførast med bakgrunn i kommunen sitt verdigrunnlag, og verdiane skal vere retningsgivande for den enkelte si åtfærd.

Plansystem

Plansystemet er kommunen sitt overordna og politisk vedtekne planverk som skal sikre gjennomføring av politiske mål og prioriteringar.

Styringssystem

Styringssystemet er rådmannen sitt verktøy for å setje i verk og følgje opp politiske vedtak, mål og prioriteringar.

Leiing

Elementa i PUFF-sirkelen ligg til grunn for all leiaraktivitet knytt til kommunen sitt plan- og styringssystem. Gode plan- og styringsprosessar har som føresetnad eit leiarskap som gir retning, utnyttar handlingsrommet og er resultatorientert.

Samstundes skal leiarane legge til rette for ein arbeidskultur som fremjar læring og forbetring i heile organisasjonen. Forslag til innovative løysingar vil verte følgde opp. Det vert utarbeidd årsplanar. I årsplanane konkretiserer rådmannen krav til resultat og utvikling for den enkelte leiar. I løpet av året vert det gjennomført dialog om status og evaluering av oppnådde resultat i «ein til ein»- møte. I tillegg utøver rådmann styringsdialog gjennom fellesmøte.

Utfordringar og planar

Rådmannen vil vidareutvikle grunntanken om at godt partssamarbeid skal bidra til ei omstillingsdyktig og serviceinnstilt kommune til beste for innbyggjarane og våre tilsette.

Rådmannen er oppteken av å legge til rette for at leiarane kan bruke mindre tid til administrasjon og meir tid til tenesteutvikling og leiding. Auka fokus på digitalisering, samhandling og samordning skal bidra til dette.

Rådmannen vil arbeide vidare med å utvikle og profesjonalisere kommunen. I alle styringsformer skal kommunen oppfattast som ein profesjonell part og agere deretter.

4.17 Plansystemet

Kommunen sine oppgåver følgjer av kommunelova, plan- og bygningslova, andre lover og føreskrifter, nasjonale føringar og politiske vedtak. Mange av oppgåvene blir operasjonalisert og implementert gjennom planar som inngår i kommunen sitt plansystem. Alle kommunen sine overordna planar vert vedtekne av kommunestyret. Det skal vere konsistens i kommunen sine styringsdokument ved at styringsdokument på eit lågare nivå skal vere ei operasjonalisering av dokument på eit høgare nivå.

Planstrategi

Kommunestyret skal minst ein gong i kvar valperiode (fireårsperioden), og seinast innan eitt år etter konstituering, utarbeide og vedta ein kommunal planstrategi. Gjeldande planstrategi for Herøy kommune 2016 – 2020 vart vedteken i kommunestyret 24.11.2016.

Føremålet med planstrategien er å vurdere kva for planar som skal utarbeidast og reviderast i valperioden. For å vurdere planbehovet skal planstrategien drøfte kommunen sine strategiske val for samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringar og tenesteområda sine utfordringar. Det skal i tillegg vurderast om det er behov for å revidere heile eller delar av kommuneplanen.

Kommuneplanen

Kommuneplanen er kommunen sitt overordna strategiske styringsdokument og inneheld mål og retningsval for kommunen si utvikling. Kommuneplanen består av ein samfunnsdel og ein arealdel. Planen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser. I forkant av kommuneplanarbeidet vert det utarbeidd eit planprogram. Planprogrammet omtalar kva for tema som vert planlagt revidert i kommuneplanen, utgreiingsbehov og medverknads-prosesser.

Samfunnsdelen konkretiserer mål, strategiar og ønska utvikling for Herøysamfunnet og kommuneorganisasjonen.

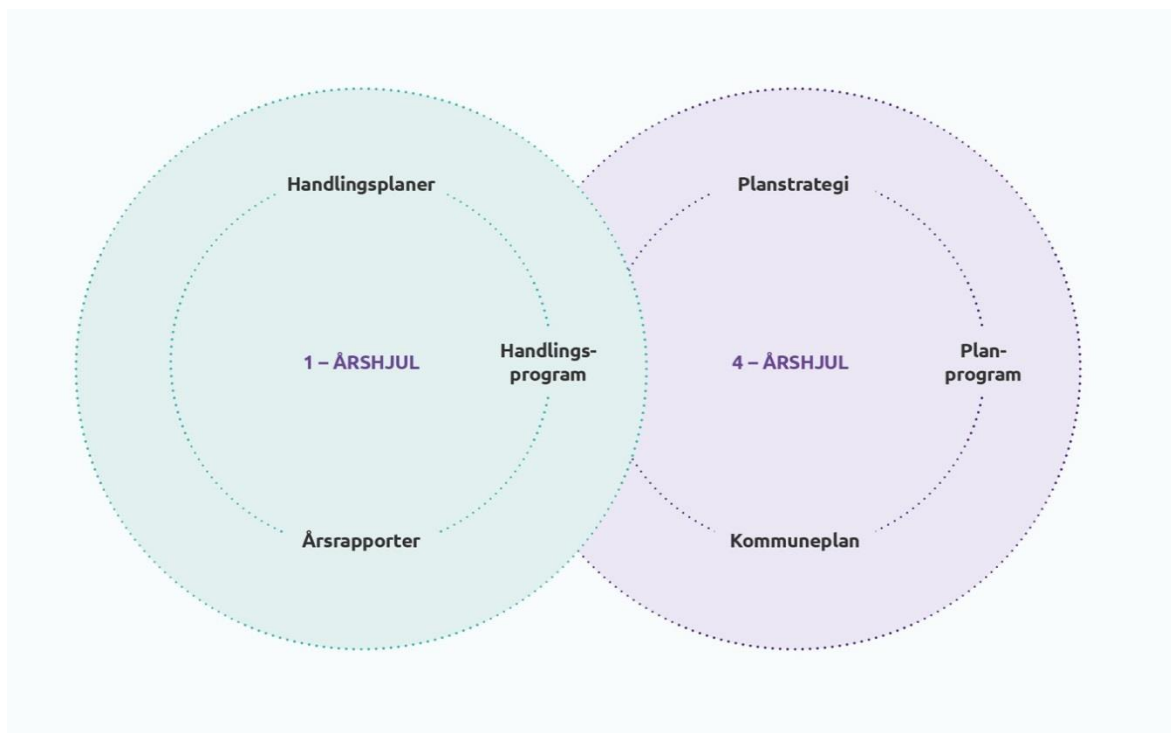
Arealdelen viser samanhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, der avveging mellom vern og utbygging er viktig. Planen er juridisk bindande.

Kommuneplanen vert utarbeidd for ein periode på 12 år og vert revidert kvart fjerde år. Kommuneplanen skal ha ein handlingsdel (økonomiplan) som seier korleis planen skal fylgjast opp i fireårsperioden. I Herøy kommune bør kommuneplanen sin handlingsdel i større grad innarbeidast i økonomiplanen.

Kommuneplanen har **seks gjennomgåande perspektiv:**

- Universell utforming
- Folkehelse
- Barn og unge
- Likestilling
- Verdiskaping
- Miljø og klima

Årshjul

Figuren illustrerer dei overordna strategiske prosessane knytt til kommuneplanen (4-årshjulet) og handlingsprogrammet (1-årshjulet).

Handlingsprogrammet

Kommunen sitt årsbudsjett og økonomiplan utgjer handlingsprogrammet. Årsbudsjettet og økonomiplanen vert utarbeidd gjennom ein felles prosess og vert integrert i same dokument.

Økonomiplanen har eit 4. årsperspektiv med årsbudsjettet som første år. Planen vert rullert årleg.

Årsbudsjettet er kommunen sitt dokument der det vert gitt løyvingar til ulike føremål. Det vil seie at vedteke budsjett gir kva for rammer kommunestyret har løyvd

til kommunen si verksemd det komande året – rammene er bindande for rammeområda.

Gjennom handlingsprogrammet skal kommunen realisere målsetjingar fastsett i kommuneplanen sin langsiktige del, planlegge nye tiltak og føre kontroll med kommunen sin ressurstilgang og ressursbruk. Dei økonomiske rammene bygger på rammefaktorar i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet. Økonomiske konsekvensar knytt til mål og tiltak i kommunen sine temaplanar, jamfør planstrategien, skal også innarbeidast i handlingsprogrammet for oppfølging. I tillegg kjem ei rekkje måleindikatorar basert på kommunen si mål- og resultatstyring.

Handlingsplanar

Mål og tiltak frå handlingsprogrammet, felles gjennomgåande planar og anna relevant planverk som fylgjer av planstrategien, vert vidareført og fylgd opp i ulike handlingsplanar. Handlingsplanen er eit administrativt dokument som skal sikre samanheng mellom organisasjonen sine mål, tiltak og resultat, samt oppfylging av politiske vedtak, lover og forskrifter.

Felles gjennomgåande planar

Kommunen har fleire gjennomgåande planar som gjeld for heile organisasjonen. Desse vert revidert normalt kvart fjerde år.

Utfordringar og planar

Rådmannen vil heve kvaliteten på kommunen sine plandokument. Dette skal resultere i eit meir gjennomgåande planverk som både er smalare, med betre tverrfagleg koordinering, og meir målretta.

4.18 Styringssystemet

Verksemdsstyring femner all leiingsaktivitet, styring og kontroll som skal bidra til å sette i verk politiske vedtak, prioriteringar og mål, og å skape best mogleg resultat og kvalitet i tenestene. Verksemdsstyring omfattar fullmaktsnivåa i kommunen og sikrar at styringa skjer likt og samordna mellom, og innan tenesteområda.

Prinsipp for verksemdsstyring

Verksemdsstyring skal:

- baserast på mål- og resultatstyring som overordna styringsprinsipp.
- sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak.
- sikre etterleving av lover og forskrifter.
- integrere risikostyring og internkontroll
- sikre ei tenleg organisering, effektive arbeidsprosessar og rett ressursbruk.
- sikre læring, forbetring og innovasjon.

Mål- og resultatstyring

Dette medfører at kommunen skal planleggje, setje mål, og at resultata skal målast og fylgjast opp for å avdekke avvik. Ein skal også kontinuerleg forbetre og vidareutvikle tenestene. Mål- og resultatstyring skal i tillegg sikre læring i organisasjonen.

Mål- og resultatstyring skjer manuelt ved hjelp av målkort.

Det er definert fire fokusområde. Innanfor kvart hovudmål er det utarbeidd ulike måleindikatorar. Fokusområda har gjennomgåande delmål for heile kommunen. I tillegg er det utarbeidd unike delmål for tenesteområda som skal sikre nødvendig styring og oppfylging av tenestene.

Gjennomføring av politiske vedtak

Kommunen skal ha system som sikrar at politiske vedtak blir fylgd opp og sett i verk.

Vedtaksoppfølging skjer elektronisk i kommunen sitt saks- og arkivsystem Acos.

Eigne rapportar viser kva for saker som skal fylgjast opp og kva for saker som er ferdig effektuerte.

Iverksetting av politiske vedtak vert sikra gjennom årsplanar og ulike handlingsplanar. Dette omfattar også gjennomføring av politiske vedtak som vert fatta utanom handlingsprogrammet.

Alle leiarar skal halde seg orienterte om dei vedtaka som direkte gjeld eige ansvarsområde, samt forhold som vedkjem heile kommunen.

Etterleving av lover og forskrifter

Dette medfører rett sakshandsaming og tenesteutøving, samt å ivareta kommunen sine juridiske interesser som forvaltningsmynde, tenesteprodusent og eigar.

Sakshandsaminga skjer elektronisk i kommunen sitt saks- og arkivsystem Acos.

Tenesteutøving skjer etter gjeldande fullmakter og aktuelt lov- og regelverk som har betydning for oppgåva.

Risikostyring og internkontroll

Kravet til internkontroll går fram av kommunelova. I tillegg er det innanfor fleire område av kommunen si verksemd særlege lovpålagde krav til internkontroll. Internkontroll er ein del av kommunen si daglege leiing og styring innan og mellom fullmaktsnivåa.

Risikostyring og internkontroll skjer elektronisk i kommunen sitt kvalitetssystem Compilo (KvalitetsLosen).

Systemet tek hand om dokumentstyring, avvikshandtering, årshjul, risiko- og sårbaranalysar samt varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Verktøyet sikrar at daglege arbeidsoppgåver blir utført, styrt og forbetra i samsvar med krava i lova.

4.19 Organisering, arbeidsprosessar og ressursbruk

Ei føremålstenleg organisering, effektive arbeidsprosessar og god ressursbruk skal sikre at innbyggjarane får ta imot tenester av rett kvalitet og til rett tid, samstundes som organisasjonen sine ressursar vert nytta på ein effektiv måte og innafor vedtekte økonomiske rammer.

Føremålstenleg organisering skjer ut frå omsynet til samordning, effektiv oppgåveløysing og kvalitet for brukarane.

Effektive arbeidsprosessar skjer gjennom optimalisering av prosessar og betre samhandling i tillegg til ei digitalisering av kommunen sine system. Elementa i PUFF-sirkelen ligg til grunn for utforminga av dei enkelte arbeidsprosessane.

God ressursbruk skal skje innafor dei mål og budsjetttrammer som kvart år vert vedteke av kommunestyret.

Læring, forbedring og innovasjon

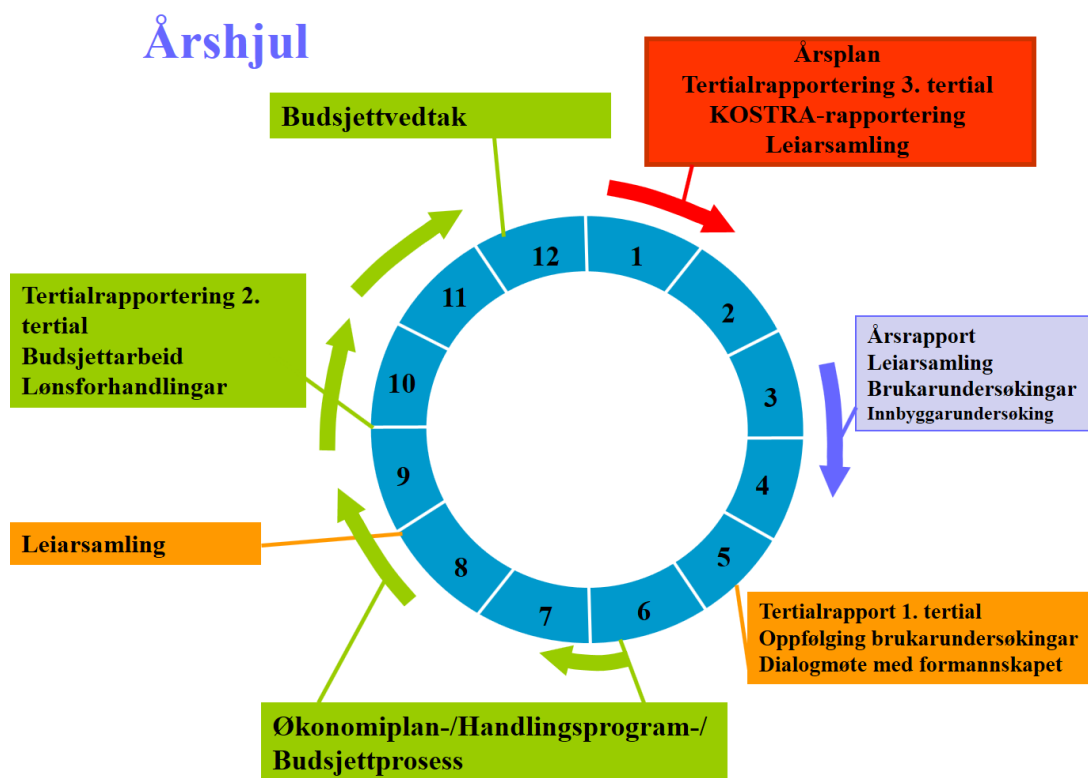
Organisasjonen skal sikre kontinuerleg utvikling av innhaldet i tenestene og medarbeidarane sin kompetanse.

Vi skal jobbe med målsetjinga om å bli ein moderne og lærande organisasjon som fremjar utvikling gjennom involvering, styringsdialog og resultatfokus.

Kommunen sin forvaltningspraksis vert evaluert eksternt gjennom Kommunekompasset. Evalueringa gir eit samandrag av kommunen sin styrke, svake sider og utfordringar og dannar grunnlag for vidare utvikling. I tillegg vert det gjennomført tilsyn og forvaltningsrevisjon innafør ulike områder.

Årshjul

Kvart år vert det gjennomført ei rekkje styringsprosessar. Desse er sett inn i eit overordna årshjul som viser korleis arbeidet med ulike dokument og prosessar vert fasa inn i forhold til kvarandre politisk og administrativt. I tillegg til det overordna årshjulet, har kommunen detaljerte årshjul for enkeltstående prosessar/aktivitetar.

Utfordringar og planar

Det er ei målsetjing at verksemdsstyringa skal forenklast og bli meir effektiv. Samstundes skal organisasjonen si forståing på området styrkast.

Rådmannen vil arbeide for at kommunen skal levere gode tenester ut frå dei rammevilkåra som vert vedtekne. Gjennom mål- og resultatstyring skal det arbeidast systematisk med å sikre rette og effektive tenester til brukarane. I tillegg til generelle og gjennomgåande mål, skal spesifikke mål innafør alle rammeområda sikre rett

utvikling av dei enkelte tenestene. Rådmannen vil ha fokus på å hente ut samordningsgevinstar mellom einingar og sektorområde.

Rådmannen vil ha fokus på vidareutvikling av styringsdata, slik at ein kan fylgje utviklinga gjennom året og ved behov sette i verk førebyggjande tiltak.

5. Fokusområde samfunnsutvikling

Gjennom arbeidet med samfunnsdelen av kommuneplanen 2013 – 2025 er det utarbeidd mål, strategiar og handlingsplan for samfunnsutviklinga. Fylgjande mål er nedfelte i budsjett og økonomiplan 2019 – 2022:

Mål	Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.	Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggjar for tryggleik, trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.	Herøy kommune skal ha godt omdøme.
Korleis lukkast?	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan
Korleis måle?	Innbyggjarundersøking Folketalsutviklinga. Data reiseliv.	Innbyggjarundersøking	Innbyggjarundersøking
Status 2019 (01.01)	8 927 innbyggjarar.	Innbyggjarundersøking 2019	Innbyggjarundersøking 2019
Ambisjon 2022	9 200 innbyggjarar	Positiv utvikling	Positiv utvikling
Resultatmål 2019	9 000 innbyggjarar	Positiv utvikling	Positiv utvikling

Kommune-NM

NHO lagar årleg eit kommune-NM der kommunane vert rangert etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarknad, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Kunnskapsbasen gir indikasjonar på utviklinga for den enkelte kommune, men også den relative utviklinga i samanlikning med dei andre kommunane.

Kommune	TOTAL		Næringsliv		Arbeids- marknad		Demografi		Kompetanse		Kommune- økonomi	
	2016	2019	2016	2019	2016	2019	2016	2019	2016	2019	2016	2019
Herøy	135	127	20	17	315	271	189	241	222	247	129	103

Tabellen viser at Herøy ligg ganske bra an i forhold til andre kommunar når det gjeld attraktivitet og vekstkraft. Kommunen har hatt ein framgang totalt sett frå 2016 til 2019.

<https://www.nho.no/Politikk-og-analyse/Offentlig-sektor-og-naringslivet/kommunenm/>

Samhandling mellom kommune, næringsliv, lag og organisasjonar

Kommunen har gjennomført fleire partnerskapsprosjekt med næringsliv, lag og organisasjonar. Mellom anna med/om: Herøy kyrkje, Sunnmørsbadet, Fosnavåg konserthus, parkeringshus, idrettsanlegg, flytebrygger m.m.

Folketalsutviklinga

Utvikling av folketalet pr. 01.01:

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Folketal	8383	8533	8727	8847	8847	8934	8972	8957	8965	8927

Herøy kommune har ein uttalt ambisjon om å auke folketalet.

Folkehelse

Folkehelseinstituttet har utarbeidd folkehelseprofilar for kommunane.

Profilane er eit bidrag til kommunen sitt arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden, og faktorar som påverkar denne:

- Det er færre barn (0-17 år) som bur i husstandar med låg inntekt enn landsnivået.
- Ungdomskuleelevane som oppgjev å vere nøgde med lokalmiljøet, er likt med landsnivået.
- Antibiotikabruken i Herøy er høgare enn landsnivået.

<http://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1515&sp=2&PDFaar=2017>

5.1 Kommuneplanen 2013 – 2025. Samfunnsdel.

Visjonen

Herøy – ei båtlengd føre

Kommunen skal gjere medvitne val om kvar vi skal vere i forkant, og kvar andre kan drage utviklinga vidare.

Kommunen skal vere nyskapande og attraktiv med lokal identitet og regional slagkraft. Vi skal vidareutvikle kommunen innafor havbasert verdiskaping.

Misjonen (oppdraget)

Herøy – ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.

Kommunen skal vere ein attraktiv kommune å busetje seg i gjennom:

- eit attraktivt og definert sentrum, attraktive bygder og bustadområde.
- ein interessant og mangfaldig arbeidsmarknad.
- eit framifrå kultur- og idrettsmiljø.

Innbyggjarane skal oppleve gode tenester av høg kvalitet. Kommunen skal vektleggje og gi eit heilskapleg, likeverdig og tverrfagleg tilbod til alle innbyggjarane. Ny teknologi og andre og smartare måtar å arbeide på, skal takast i bruk innafor dei ulike tenesteområda.

Reiselivet i kommunen har stort potensial som kan gi positive ringverknader i ei samordna satsing.

Styringsprinsipp

I samfunnsdelen av kommuneplanen er det formulert fylgjande styringsprinsipp:

- samhandling
- kommunikasjon
- medverknad
- nytenking

Kommunen skal vise evne til **samhandling** mellom ulike nivå, eksternt og internt.

Kommunen skal vere tydeleg i **kommunikasjonen** sin, eksternt og internt.

Kommunen skal gjennom **medverknad** vere open for dialog med ulike aktørar for å kome fram til løysingar som fremjar samfunnsutviklinga på lang sikt.

Kommunen skal ha mot til å **tenkje nytt** slik at vi kan finne løysingar som betre samsvarar med innbyggjarane sine behov. Det kan handle om nye funksjonar, problemløysing, service og utvikling.

Satsingsområde

I samfunnsdelen i **Kommuneplan for Herøy 2013-2025** er det peika ut fem satsingsområde:

- **Heilskapleg sentrums- og samfunnsutvikling**

Utviklinga av sentrum er avhengig av at bygdene gjer seg attraktive som bustadområde. For at bygdene skal kunne gjere seg attraktive er dei avhengige av eit sentrum som utviklar seg og har dei tilboda som vert etterspurde. Sentrumsutvikling og samfunnsutvikling er såleis to sider av same sak.

- **Infrastruktur**

Med infrastruktur meiner vi strukturen av faste anlegg som er grunnlaget for at eit lokalsamfunn kan fungere. Døme: vegsystemet til lands, hamner og farleier til sjøs, vassforsyning, avlaupsnett, straumnett og tele-/fibernet.

- **Kompetanse og næringsutvikling**

Herøy kommune har prosentvis færre innbyggjarar med universitets- og høgskuleutdanning enn fylket og landet. Nye arbeidsplassar vert stadig meir kompetanseintensive.

- **Rekruttering, busetjing og inkludering**

Herøy kommune har hatt positiv folketalsutvikling siste åra og det er mykje på grunn av utanlandsk innvandring. Sentrums- og samfunnsutviklinga er avhengig av folketalsvekst.

- **Barn, unge og identitetsbygging**

Barn og unge som satsingsområde, tek utgangspunkt i at trivsel i oppveksten aukar sjansen for tilbakeflytting seinare.

I kommuneplanen er det utarbeidd målsetjingar og strategiar for kvart satsingsområde. Det er også utarbeidd ein **handlingsdel** til kommuneplanen sin samfunnsdel.

Handlingsdelen til kommuneplanen sin samfunnsdel er det viktigaste strategiske verktøyet for å sikre at kommunen arbeidar mot målsetjingane som er sett i samfunnsdelen. Handlingsdelen skal konkretisere tiltak knytt til visjonen og målsetjingane i planen.

Planstrategi

Planstrategi for Herøy kommune 2016-2020 vart sist revidert 07.12.2016.

5.2 Innbyggjarundersøkinga 2019:

Kommunen har etter innbyggjarundersøkinga i 2017 jobba med serviceplakaten, leiarplakaten og dei kommunale kjerneverdiane. Hausten 2019 er det starta opp ein leiarutviklingsprosess, der det òg vil vere søkjelys på dei kommunale kjerneverdiane, serviceplakaten og leiarplakaten.

Dersom vi samanliknar resultatet i 2019 opp i mot resultatet frå dei andre kommunane i Norge som har gjennomført undersøkinga i 2019 samt mot Herøy kommune sitt resultat, har vi følgjande tabell:

INNBYGGJARUNDERSØKINGA 2017 OG 2019 - SAMT NORGE I 2019

	2017	2019	Norge	Diff
Tjenestene fra din kommune - bruker	4,6	4,4	4,5	-0,1
Tjenester fra din kommune - inntrykk	4,4	4,3	4,2	0,1
Næring og arbeid	4,6	4,1	4,1	0,0
Transport og tilgjengelighet i kommunen	3,1	2,9	3,4	-0,5
Miljø i kommunen	5,1	4,8	4,8	0,0
Klima og energi	4,2	3,8	3,8	0,0
Natur og landskap og friluftsliv	4,8	4,4	4,4	0,0
Levekår	4,5	4,1	4,2	-0,1
Bomiljø og senterfunksjoner i kommunen der du bor	4,1	3,6	4,1	-0,5
Service tilbudet	4,6	4,0	4,3	-0,3
Boligtilbudet	4,8	3,9	3,8	0,1
Kultur og idrett	4,8	4,4	4,5	-0,1
Utbygging og utvikling	4,0	3,6	3,8	-0,2
Trygghet	5,1	5,0	5,0	0,0
Kommunen som bosted	4,9	4,6	4,7	-0,1
Møte med din kommune	3,7	3,4	3,5	-0,1
Tillit	3,8	3,4	3,8	-0,4
Helhetsvurdering	4,3	3,8	4,0	-0,2
Snitt totalt	4,3	4,0	4,1	4,1
Tal på innbyggjarar over 18 år	6 981	7 014		
Tal svar på innbyggjarundersøkinga	435	199		
Svarprosent	6 %	3 %		
Feilmargin 99 % konfidensnivå i prosent	4,50 %	9,00 %		
Feilmargin 99 % konfidensnivå i poeng +/-	+/- 0,2	+/- 0,4		

I tabellen er resultat i 2019 merka med raudt opp i mot område der kommunen har hatt ei negativ utvikling på meir enn feilmarginen på 0,4 poeng. Dersom vi vurderer det opp i mot landssnittet i 2019, så har vi følgjande område, der kommunen har eit dårlegare resultat:

- transport og tilgjenge
- bomiljø og senterfunksjonar

Alle fem kommunane på Ytre Søre Sunnmøre skal gjennomføre innbyggjarundersøkinga i 2019, og samanliknar oss med dei to kommunane som hittil i år har gjennomført:

INNBYGGJARUNDERSØKINGA PÅ SØRE SUNNMØRE

	Vanylven	Herøy	Hareid	Norge
Tjenestene fra din kommune - bruker	4,5	4,4	4,4	4,5
Tjenester fra din kommune - inntrykk	4,5	4,3	4,1	4,2
Næring og arbeid	3,9	4,1	3,9	4,1
Transport og tilgjengelighet i kommunen	3,0	2,9	2,9	3,4
Miljø i kommunen	5,2	4,8	4,9	4,8
Klima og energi	4,2	3,8	3,6	3,8
Natur og landskap og friluftsliv	4,7	4,4	4,0	4,4
Levekår	4,5	4,1	4,0	4,2
Bomiljø og senterfunksjoner i kommunen der du bor	3,9	3,6	3,2	4,1
Servicetilbudet	3,7	4,0	3,3	4,3
Boligtilbudet	3,9	3,9	3,6	3,8
Kultur og idrett	4,2	4,4	4,0	4,5
Utbygging og utvikling	3,9	3,6	3,1	3,8
Trygghet	5,2	5,0	4,9	5,0
Kommunen som bosted	4,7	4,6	4,4	4,7
Møte med din kommune	3,8	3,4	3,1	3,5
Tillit	3,9	3,4	3,4	3,8
Helhetsvurdering	4,1	3,8	3,1	4,0
Snitt totalt	4,3	4,0	3,7	4,1

Både Vanylven og Hareid kommunar har høgare svarprosent og difor mindre feilmargin, men dersom vi samanliknar oss med kommunane, så kan vi sjå at Herøy kommune truleg har beste resultat innanfor område servicetilbudet i kommunen. Utover dette har Vanylven kommune generelt betre resultat enn Herøy kommune og Hareid kommune har generelt litt dårlegare resultat enn Herøy kommune.

Når det gjeld innbyggjarundersøkinga, så dekkjer denne tre sentrale områda som kommunen har ansvaret for, som er:

- tenesteproduksjon
- samfunnsutvikling
- lokaldemokrati

Herøy kommune har eit godt resultat innanfor tenesteproduksjonen, og som er på linje med landssnittet. Medan det er innanfor områda samfunnsutvikling og lokaldemokrati Herøy kommune får eit dårlegare resultat enn landssnittet og dette er område som kommunen òg hadde eit forbetningspotensiale på etter resultatet frå innbyggjarundersøkinga i 2017. Det er truleg viktig å setje søkjelyset både tiltak innanfor områda samfunnsutvikling og lokaldemokrati, fordi dette er viktig for at kommunen skal leggje til rette for vekst og utvikling i kommunen.

5.3 Lokaldemokratiundersøking 2017

Lokaldemokratiundersøkinga viser at dei folkevalde i større grad enn innbyggjarane meiner at vi har eit godt lokaldemokrati. Det er små avvik mellom vår kommune og landsgjennomsnittet på dei fleste spørsmåla.

<http://www.bedrekommune.no/bedrekommune.no/bk/lokaldemokrati/>

6. Fokusområde Organisasjon

Kommunen gjennomførte Kommunekompasset i 2018 og fekk ein skår på 435 av 800 moglege. Resultata er jamt over gode. Herøy kommune skårar nest høgast av kommunane med mellom 5000 og 10000 innbyggjarar.

Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast med økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.
- Ta i bruk ny teknologi. Til dømes: digitalisering og velferdsteknologi.

Kommunen har gjennomført evaluering etter Kommunekompasset i 2018 . I tillegg er det gjennomført endringar i den administrative organiseringa i kommunen.

Kommunen gjennomførte Kommunekompasset i 2018 og fekk ein skår på 435 av 800 moglege. Resultatet ligg no godt over snittet for kommunar mellom 5000-10000 innbyggjarar.

Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast med økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.
- Ta i bruk ny teknologi. Til dømes: digitalisering og velferdsteknologi.

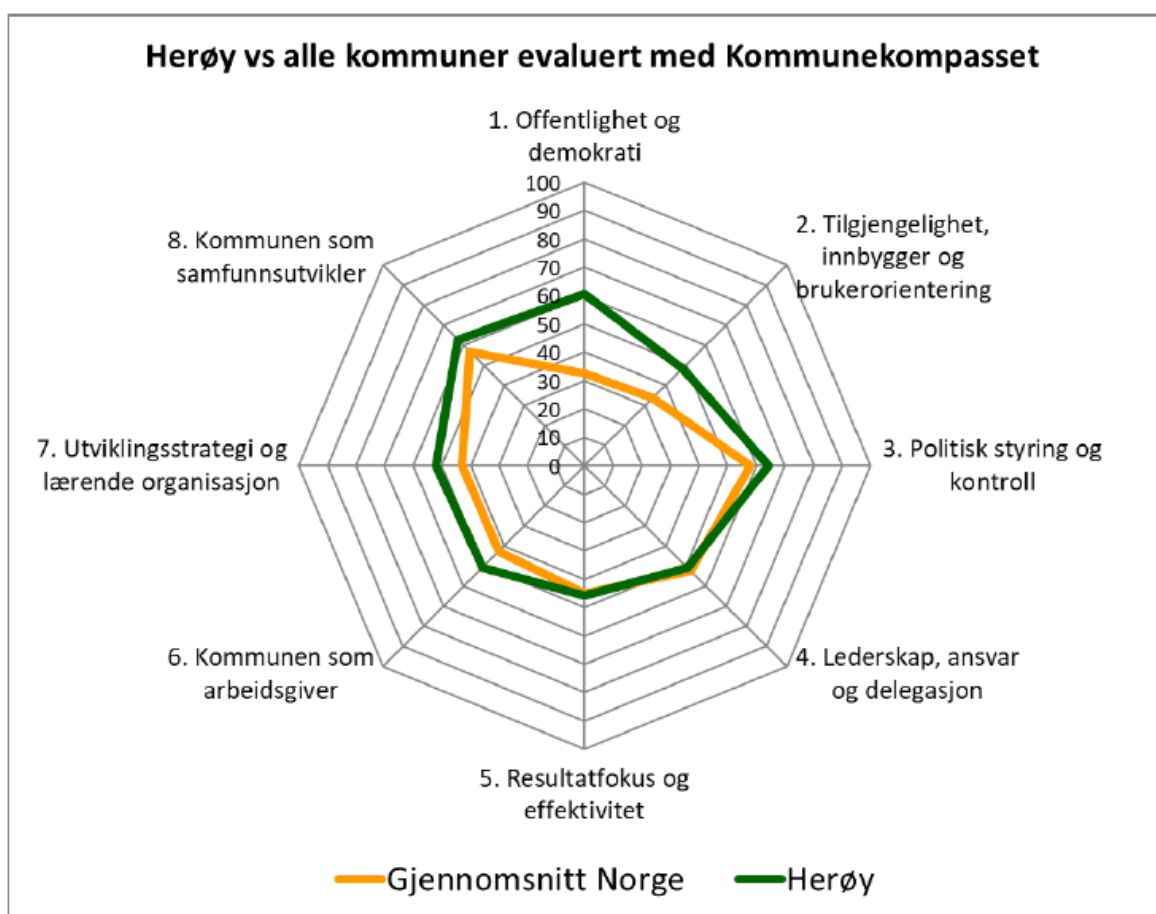
Mål	Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommuneorganisasjon.	Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeidsgjevarpolitikken sine mål.	Auka nærvær i samsvar med målsetjinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %	Avgrense tidleg avgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.
Korleis lukkast?	Oppfølging Kommunekompasset.	Oppfølging arbeidsgjevarpolitikken.	Førebyggje og følgje opp sjukemelde.	Oppfølging seniorpolitikken.
Korleis måle?	Ny gjennomgang Kommunekompasset.	Medarbeidarundersøking.	Sjukefråværstatistikk.	Statistikk.
Status 2018	435 poeng	Ikkje undersøkt.	7,19 %	65 år-67% 67 år-45%
Ambisjon 2022	500 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	65 år-90% 67 år-50%
Resultatmål 2019	Neste måling i 2020	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	65 år-90% 67 år-50%

Tiltak 2019				
Alle sektorer	Fylgje opp utviklingsstrategien for organisasjonsutvikling (Kommune-kompasset 2018)	Gjennomføre og fylgje opp 10-faktor medarbeidarundersøking	Gjennomføre regelmessig HMS-møte	
	Forankre kjerneverdiane og serviceplakaten			
	Halde fram med å søkje interkommunale samarbeid			
	Implementere ny versjon av Compilo			
Status	Gjennomført	Gjennomført	Gjennomført	
Stab	Implementere og opplæring nytt sak og arkivsystem ACOS. Lage og fase inn nye elektroniske skjema.	Halde fram arbeidet med revidering av arbeidsgjevarpolitikk og personalrutinar m.m.	Drøfte og implementere ny IA- avtale	Revidere retningsliner vedkomande seniorpolitikken og senioravtale
Status	Gjennomført	Gjennomført	Gjennomført	Gjennomført
	Opplæring av leiarar i løn- og personalarbeid	Gjennomføre Medarbeidarfest 19'	Bistå i sjukefråværsprosjektet NED	
Status	Gjennomført	Gjennomført	Gjennomført	
	Arbeide med å auke del EHF-faktura frå 73 % i 2018 til 80 % i 2019	Utarbeide avtalar om bierverv, lønssamtalar, leiaravtalar og system for leiarevaluering	Gjennomføre regelmessig IA-møte	
Status	Gjennomført	Gjennomført	Gjennomført	
	Kommune- og fylkestingval 2019	Utarbeide medarbeidarplakat		
Status	Gjennomført	Gjennomført		
	Starte opp leiarutviklingsprogram (2-3 år)	Etablere innovasjonspris og servicepris		
Status	Gjennomført	Gjennomført		
	Starte arbeidet med kompetansekartlegging og rekrutterings-strategi	Revidere «Bestikken»		
Status	Gjennomført	Ikkje oppstarta		

6.1 Organisasjonsutvikling

Evalueringa av Herøy kommune etter Kommunekompasset viser at resultatene no ligg godt over gjennomsnittet for kommunar mellom 5000-10000 innbyggjarar. Herøy kommune skårar totalt 435 poeng. Gruppensnittet ligg på 355 poeng og gjennomsnittet for alle norske kommunar ligg på 364 poeng. Det kan vere at kommunen framleis har ein gevinst å hente når det gjeld kvaliteten på forvaltningspraksisen, noko som igjen vil gi ein betre og meir effektiv tenesteproduksjon.

KS-K rår til at kommunen systematiserer styringsinformasjonen som allereie finst, med fokus på resultat og indikatorstyring. I tillegg bør ein hente inn og systematisere brukarperspektivet, innbyggjarperspektivet og medarbeidarperspektivet. Konsulenten rår til at denne styringsinformasjonen vert sett inn i ei årshjultenking for oppfølging, dialog, evaluering og utvikling basert på brukar-, medarbeidar- og innbyggjarundersøkingar kombinert med objektiv informasjon om kvalitet og økonomi. Dette for at kommunen får utvikle seg i eit heilskapleg styrings- og utviklingsperspektiv. På denne måten kan ein få lagt eit godt grunnlag for både å utvikle dialogen og samspelet med innbyggjarane, men også ein god prosess saman med politikarane med planarbeid og tilbakerapportering på korleis kommunen jobbar, kva ein prioriterer og kva som vert levert av resultat. Dermed ser ein ikkje berre på mengda, men også kvaliteten på dei tenestene som vert leverte.

Alle områda vil vere viktig for utviklingsarbeidet i Herøy kommune, men i perioden denne utviklingsstrategien fokuserer på (2018-2020), så ynskjer vi å ha særleg fokus på områda vedtekne i K-sak 104/18 :

- Område 2 Tilgjengeleg, innbyggjar- og brukarorientering
- Område 4 Leiarskap, ansvar og delegasjon
- Område 5 Resultatfokus og effektivitet
- Område 6 Kommunen som arbeidsgjevar
- Område 7 Utviklingsstrategi og lærande organisasjon

Dette arbeidet vert fylgd opp i 2019.

6.2 Personalpolitikk og opplæring

Dei tilsette i Herøy kommune er vår viktigaste ressurs og difor er arbeidet med oppfølging, opplæring og arbeid i grupper sentrale verkemiddel. Herøy kommune gjennomførte for andre gong medarbeidarundersøkinga 10-faktor i 2019. Den enkelte avdeling har nytta sine avdelingsvise resultat, til å jobbe med dei faktorane som avdelinga/seksjonen sjølve meiner er viktig for å oppnå gode resultat. Dette med utgangspunkt i dei resultatata som låg føre i 2019, men også med å kunne trekke vekslar på dei erfaringane og dei resultatata som låg til grunn i 2017. Arbeidet med 10-faktor dannar grunnlag for ein kontinuerleg prosess, og skal vere eit strategisk leiingsverktøy for å utvikle organisasjonen.

I etterarbeidet av medarbeidarundersøkinga 10-faktor, har Herøy kommune nytta den same modellen som ved siste undersøking. Dette arbeidet har også omfatta risikovurdering, HMS-planar og innmelding av behov for bedriftshelsetenesta som igjen skal skulle danna grunnlag for handlingsplanar.

Hausten 2019 starta Herøy kommune med leiarutviklingsprogram gjennom KS, med mål om å få ei felles leiarplattform for alle leiarane. Leiarutviklingsprogrammet skal halde fram i 2020. Sentrale element i leiaropplæringa er endringsleiing, kjerneverdier, leiarplakaten, men også nettverksmøter i grupper der det blir jobba med eigenutvikling innan for område som den enkelte leiar har valt å rette merksemda mot, der forma «aksjonslæring» vert nytta.

Tabell 1

Viktige aktivitetar og tiltak i 2019
1. Leiarutviklingsprogram for leiarar på alle nivå, inkl. tillitsvalde og HVO i regi av KS.
2. 10-faktorundersøking og etterarbeid, inkludert arbeid med HMS og ROS
3. Sjukefråværsatsinga NED og Heiltidskultur
4. Opplæring av leiarar knytt til HR og løn
5. Innføring av rekrutteringssystemet Webcruiter
6. Kurs i sjukefråværsoppfølging og sjukefråværsførebygging

Sjukefråvær

Målet for sjukefråværet for 2019 var 7,5% eller lågare. Det vil seie eit nærvær på 92,5% eller høgare.

Det totale sjukefråværet for 2019 enda på 7,56%. Dette er ein nedgang på 1,15% frå 2018. Målet på 92,5 % nærvær (7,5 % sjukefråvær) er såleis tilnærma nådd for 2019. Sjå tabell 2.

Av tertialmålingane ser vi at sjukefråværet 1. tertial var monaleg mykje høgare enn 2. og 3. tertial, sjå tabell 3 og 4. Dette syner seg vere eit fast mønster frå eine året til det andre, og har naturlege forklaringar.

Oversyn over utvikling sjukefråvær:

Tabell 2

Sjukefråvær	Korttid	Langtid	Totalt
2002	3,0	7,6	10,6
2003	3,0	6,9	9,9
2004	2,8	5,9	8,7
2005	3,4	5,7	9,1
2006	2,8	6,1	8,8
2007	2,0	7,3	9,7
2008	2,0	6,3	8,6
2009 ¹	-	-	9,0
2010	1,7	8,0	9,7
2011	2,1	6,3	8,4
2012	1,9	6,4	8,3
2013	1,9	5,6	7,5
2014	1,85	6,13	7,98
2015	2	6,42	8,42
2016	1,97	5,22	7,19
2017	1,85	6,45	8,3
2018	1,99	6,72	8,71
2019	1,85	5,71	7,56

Tabell 3

Sjukefråvær i prosent 2009-2019 – Mål for 2019 7,5% eller lågare				
År / Kvartal	1.kvartal	2.kvartal	3.kvartal	4.kvartal
2009 ²	-	9,8	8,1	9,5
2010	10,9	10	8,6	9,4
2011	10,1	8,7	6,5	8,1
2012	9,7	7,8	6,2	8,9
2013	9,7	8,6	5,2	5,64
2014	7,78	7,85	7,28	7,52
2015 ³	10,53	7,25	7,52	8,42
2016	8,61	5,57	7,39	7,19
2017	9,05	6,83	9,32	8,3
2018	11,51	8,13	6,3	8,15
2019	9,89	7,51	5,72	7,18

Sjukefråværstala gir ein statusrapport om nærværet i Herøy kommune, samtidig gir det eit uttrykk for dei utfordringane som vi må løyse. Sjukefråværet medfører ei

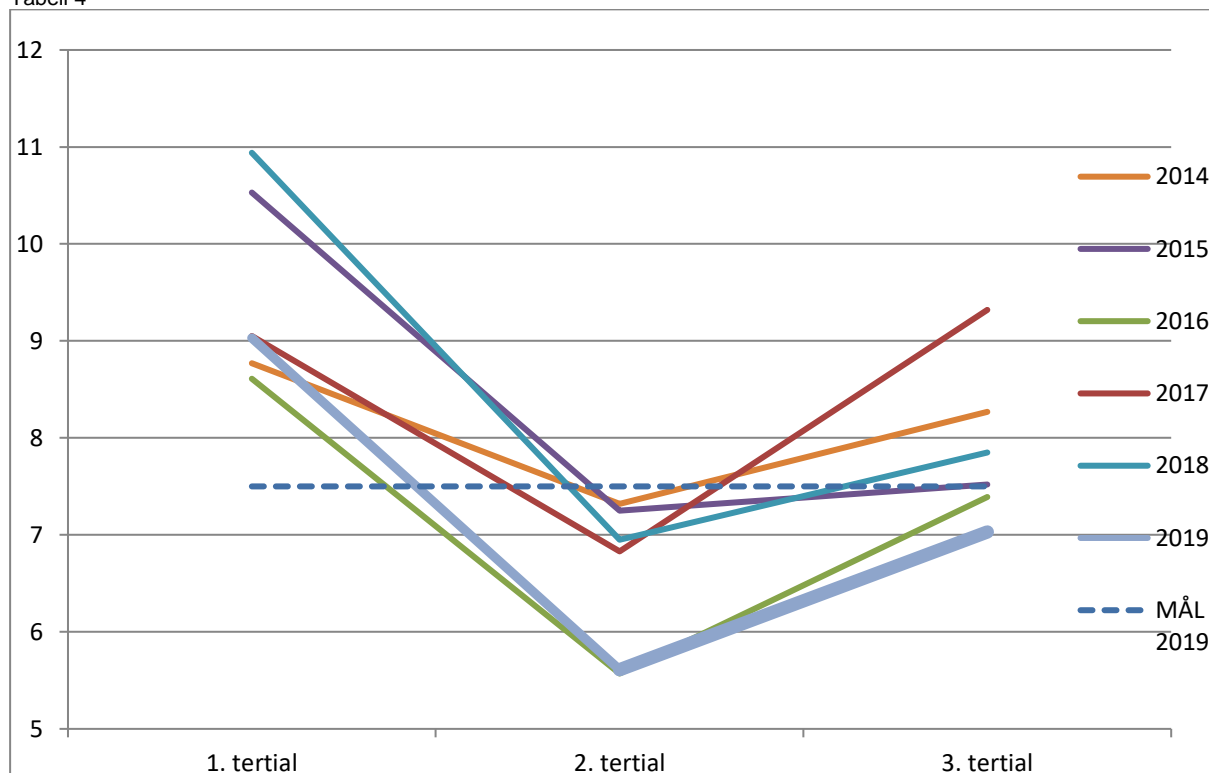
¹ Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.

² Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.

³ Frå og med 2015 er det rapportert per tertial, slik at ein rapporterar like intervallar i tertialrapportar og til AMU.

meirbelastning for dei som til ei kvar tid er på jobb og skal utføre arbeidet, samtidig som det utgjør ein meirkostnad. Storleiken på sjukefråværet kan også nyttast som ein indikator for motivasjon og trivsel på arbeidsplassen, utan at vi har eit empirisk belegg for dette.

Tabell 4

Av spikerdiagrammet ser vi at sjukefråværet i 2019 er vesentleg lågare enn i 2018. Med utgangspunkt i å finne indikatorarar for kva som hemmar og fremjar trivsel og motivasjon på arbeidsplassen, kan vi også trekke parallellar til medarbeidarundersøkinga 10-faktor. Herøy kommune har jobba med 10-faktor i to år, og dersom vi samanliknar resultatane frå undersøkinga i 2017 med resultatane i 2019 er det ei lita auke i skore på mestringsorientert leiing og mestringsklima. I tillegg har avdelingar innan helse og omsorg jobba med NED-prosjekt som er direkte knytt til arbeid med å redusere sjukefråværet. Arbeidet har involvert alle tilsette i dei avdelingane som er omfatta av prosjektet. Summen av dei tiltaka og dei aktivitetane som er gjennomførte, kan såleis synes å ha effekt på nærværet i Herøy kommune.

Herøy kommune har avtale med Stamina Helse om leveransar av bedriftshelsetenester, og Stamina har i 2019 ytt bistand og tenester til mange avdelingar eller arbeidsplassar i Herøy kommune. Stamina har ytt bistand innan systematisk HMS-arbeid, livsstil, arbeidshelse, helsekontrollar, arbeidsmiljø og yrkeshygiene. I dette arbeidet ligg mellom anna kartlegging av arbeidsmiljø, opplæring, rettleiing, gjennomføring av obligatoriske prøver og testar knytt til sertifisering og lovpålagde aktivitetar. Herøy kommune har valt å sette inn ressursane frå bedriftshelsetenesta der vi har sett at behovet har vore størst, men også satsa på den førebyggjande delen som til dømes kurs og rettleiing i ergonomi og kurs i risikovurdering knytt til tema innan vald og trugsel om vald. Dette ut i frå ei risikovurdering og innspel om behov ute i organisasjonen.

Gjennom forslag til Arbeidsmiljøprisen for 2019 og gjennom den dialog som Personal- og organisasjonsavdelinga har med dei ulike sektorar, avdelingar og

seksjonar i løpet av året er det mykje godt engasjement og arbeidsglede ute i organisasjonen. Dette både for å løyse utfordringar og til å bli betre på ulike felt. Det er likevel utfordringar som har behov for kontinuerleg arbeid for at Herøy kommune skal lukkast med høgare nærværspersent, og det er difor viktig at vi helt trykket oppe og held stø kurs i dei prosjekta og vi har starta opp og dei rutinane og prosedyrane vi nyttar i høve til førebygging og oppfølging av sjukefråvær. I ein kompleks organisasjon med mange ulike tenester og samansette oppgåver, vil det alltid vere ulike utfordringar og grader av utfordringar. Med stadige endringar i organisasjon og tilsette, må Herøy kommune vere omstillingsdyktige samtidig som tilsette skal trivast og vere motiverte.

Inkluderande arbeidsliv (IA)

Herøy kommune har vore inkluderande arbeidslivsverksemd sidan juli 2003. I januar 2019 kom ein ny IA avtale som skal gjelde for alle norske verksemdar og som er gjeldande ut 2022. Herøy kommune kan syne til systematisk og kontinuerleg IA-arbeid, gjennom bl.a. faste møter i IA-utvalet og deltaking på kurs og seminar i regi av NAV Arbeidslivsentret. Den nye IA-avtalen rettar merksemda mot ulike bransjar og næringar, og for Herøy kommune sitt vedkommande er satsinga inn i mot sjukeheimar og barnehagar omfatta av bransjesatsinga til Nav.

Delmål 1) Sjukefråvær

Målet er nærværspersent på 92,5 % for 2019

- Med eit nærvær på 92,44 % er målet bort i mot nådd
- Vi registrerar òg at sjukefråværet fylgjer det historiske sjukefråværsmonsteret i løpet av året

Gravide skal gjennomsnittleg stå i arbeid til veke 30

- Med eit snittmål på 29 veker er målet ikkje nådd i 2019, men er likevel ei positiv utvikling frå 2018 og vi nærmar oss målet på 30 veker. Sjå tabell 5.

Det er vanskeleg å gje ei presis forklaring på årsakene til at talet på nærvær hos gravide varierer frå år til år, men det er likevel grunn til å tru at arbeidsoppgåver og kva avdeling den enkelte høyrer til vil vere med å påverke sjukmeldingsfrekvensen. Vidare vil det også ha betydning i kor stor grad ei avdeling eller seksjon kan legge til rette eller endre arbeidsoppgåvene til den gravide. Eit anna element som er verd å merke seg når ein les statistikken, er at tala ikkje tek høgde for grad av sjukmelding. Personane som skjuler seg bak statistikken kan vere delvis sjukmeld t.d. i 20% av 100% stilling.

I enkelte avdelingar/seksjonar vil gravide tilsette ikkje kunne utføre arbeidet i den stillinga dei er tilsett, og dersom arbeidsgjevar ikkje har høve til å tilby desse anna arbeid, vil dei gå ut i sjukmelding.

Tabell 5

Gravide i arbeid							
Målepunkt i % og veker / År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ikkje sjukmeld før fødselspermisjon	7,1%	30%	0%	18%	8%	24%	24%
Sjukmeld før veke 30	21,4%	50%	78,94%	68%	77%	47%	48%
Sjukmeld etter veke 30	71,5%	20%	21,06%	14%	15%	29%	28%
Snitt veker i arbeid (mål veke 30)	Veke 30	Veke 22	Veke 22	Veke 25	Veke 22	Veke 26	Veke 29

Delmål 2) Personar med redusert funksjonsevne:

Det vert sett i gang tiltak for personar med redusert funksjonsevne, der vurderingar og aktivitetar knytt til aktivitet og aktivitetsmål vert dokumentert.

- Organisasjonen fylgjer i all hovudsak NAV sine retningslinjer for oppfølgingsplan, aktivitetskrav og dialogmøte
- Gjennomføring av dialogmøte er systematisert og organisasjonen har høve til å nytte fagkompetanse frå Personal- og organisasjonsavdelinga
- Det er lagt til rette for å nytte bedriftshelsetenesta i einskildsaker
- Arbeidsavklaringsutval (AAU), som er eit rådgjevande organ. Det skal medverke til å leggje til rette arbeidet slik at arbeidstakar, som er blitt hemma i sitt yrke på grunn av sjukdom eller skade, skal kunne fortsette i arbeid så langt som det er mogleg

Ta imot 28 personar frå NAV (inkludert praksis / tiltaksplassar)

- Herøy kommune har stilt plassar til disposisjon, so langt det har vore mogleg sett i lys av ressursar og tenesteleveranse m.m.
- Herøy kommune er ei kunnskapsverksemd, der det vert stilt krav til spesifikk kunnskap. Administrasjonen registrere at førespurnader om praksisplassar ofte er knytt opp til merkantile- og sakshandsamaroppgåver. Førespurnadane kjem difor somme tider i konflikt med det ansvaret Herøy kommune har for å leggje til rette for eigne medarbeidarar, som også ynskjer slike stillingar. Dette er ei kjent problemstilling, og er kommunisert til NAV
- Det er difor slik at ikkje alle plassane har blitt nytta, men somme plassar har blitt nytta fleire gongar

Delmål 3: Avgangsalder

Aktivitetsmålet er at flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år, sjå tabell 6. Dette måler vi ved å samanlikne tal på medarbeidarar som var 63 år to år før rapportåret, med tal på medarbeidarar som var 65 år på rapportåret.

- I 2017 var 12 medarbeidarar på 63 år i arbeid, og av desse var 8 framleis i arbeid i 2019 ved 65 år
- I 2017 var 14 medarbeidarar 65 år, og av desse var 4 framleis i arbeid i 2019 ved 67 år

Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år, sjå tabell 6. Dette måler vi ved å samanlikne tal på medarbeidarar som var 65 år to år før rapportåret, med tal på medarbeidarar som var 67 år på rapportåret.

Måltala for avgang i seniorperioden er ikkje eintydige og dette skuldast både at utgangspunktet for målingane og tala som har vore nytta frå år til år ikkje er like. I tillegg er føresetnadane for å arbeide etter 65 år endra seg, og dette påverkar vala om uttak av pensjon eller AFP. Nokre vel å arbeide i tillegg til uttak av full pensjon. Dei gruppene som har særaldersgrense, kan ta ut alderspensjon og samtidig jobbe fullt ved sida av, på pensjonistløn. Tala for 2019 som går fram av tabell 6, viser kor mange prosent av dei som var 65 år i 2017 som framleis er i arbeid i 2019.

Tabell 6

Målepunkt i % / År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ⁴	2018 ⁷	2019
I arbeid ved 65 år	94,7	89,8	92,9	90,9	77,6	67,7	-	50	38,88	66,66
I arbeid ved 67 år	38,9	68,8	81,8	88,2	40,0	45,5	-	33,33	33,33	28,57

Likestilling

I den vedtekne arbeidsgjevpolitikken er det utarbeidd mål og verkemiddel for auka likestilling mellom kjønna. Likestilling i høve etnisk tilhørsle og personar med nedsett funksjonsevne er og innbakt i arbeidsgjevpolitikken. Administrasjonsutvalet er likestillingsutval. I medarbeidarundersøkinga frå 2010, var der mellom anna spørsmål om arbeidsplassen er integrerande når det gjeld kjønn, etnisk tilhørsle, religion osv. Svaret er 4,95 på ein skala frå 1 til 6, der 6 var beste indikator og 1 var dårlegast. Herøy kommune har dei siste 4 åra tilsett personar frå mellom 15-20 ulike land.

Kjønnsbalanse

Den kjønnsmessige fordelinga på stillingar har endra seg lite over tid, sjølv om der er noko variasjonar frå år til år. Framleis er det slik at det er stor kvinneleg dominans i dei tradisjonelle pleie- og omsorgsyrka og blant reinhaldarane. Det er mannleg dominans innan dei tekniske faga og i brannvernet. Vi registrerer likevel at fleire menn enn tidlegare søker stillingar knytt til stab- og støttefunksjonar. Sjå meir i tabell 7 nedanfor.

Tabell 7

Målepunkt	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009 ⁵	Snitt
Talet på årsverk *	549,6	545,7	541,2	532,3	520	527,2	524	525	589	597	642	554,3
Talet på tilsette **	816	779	831	728	815	835	760	735	714	854	1225	827,6
Talet på kvinner **	702	660	699	607	678	679	624	582	575	685	956	674,5
% del kvinner	86	84,7	84,11	83,4	83,2	81,3	82,1	79,6	80,5	80,2	78,0	81,7
Talet på menn **	114	119	132	121	137	156	136	153	139	169	269	153,1
% del menn	14	15,28	15,89	16,6	16,8	18,7	17,9	20,4	19,5	19,8	22,0	18,3
Talet på kvinner i høgare stillingar	38	37	35	35	35	33	34	33	30	29	28	32,9
% del kvinner i høgare stillingar	70,4	72,5	70	71,4	63,6	66	70,8	66	63,8	61,7	60,9	66,7
Talet på menn i høgare stillingar	16	14	15	14	20	17	14	17	17	18	18	16,4

⁴ Tala er manuelt innsamla, då Herøy kommune ikkje har eit personalsystem gjer dette. Tala er difor usikre.

⁵ Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.

⁷ Tala er manuelt innsamla, då Herøy kommune ikkje har eit personaldatasystem som gjer dette.

% del menn i høgare stillingar	29,6	27,5	30	28,6	36,3	34	29,2	34	36,2	38,3	39,1	33,3
Tal på tilsette i deltidsstillingar	553	514	564	453	562	584	516	487	464	622	-	529,6
Tal på kvinner i deltidsstillingar	507	465	497	408	499	511	456	419	411	537	-	467
% del kvinner i deltidsstillingar	91,7	90,5	88,12	90,1	88,8	87,5	88,4	86	88,5	86,3	-	88,24
Tal på menn i deltidsstillingar	46	49	67	45	63	73	59	68	53	85	-	62
% del menn i deltidsstillingar	8,3	9,5	11,88	9,9	11,2	12,5	11,6	14	11,4	13,7	-	11,7
Undervisningspersonell ***	114	118	148	147	137	151	151	147	144	155	269	156,7
Turnuspersonell	330	308	292	273	299	290	275	253	260	278	607	313,5
Anna personell	372	353	391	308	379	394	334	335	310	421	349	357,4

* Årsverk pr. 31.12.2019
** Tilsette pr. 31.12.2019
*** Undervisningspersonell i grunn- og kulturskule

Når det gjeld leiande stillingar ser ein at menn har vore underrepresentert, både i rådmannen si leiargruppe og blant mellomleiarane, sjå tabell 8 og 9. I 2019 er menn underrepresentert i rådmannen si leiargruppe etter at ein av leiarane slutta i mai.

Samanliknar ein desse tala med fordeling av tilsette samla sett i Herøy kommune, er det prosentvis fleire menn som har leiande stillingar enn kvinner, sml. tabell 7, 8 og 9.

Tabell 8

Utvikling i kjønnsbalansen på leiarnivå	Kvinner 2016	Menn 2016	Kvinner 2017	Menn 2017	Kvinner 2018	Menn 2018	Kvinner 2019	Menn 2019
Leiarar i rådmannen si leiargruppe	6 av 10	4 av 10	2 av 4	2 av 4	2 av 4	2 av 4	2 av 3	1 av 3
Mellomleiarar	29 av 38	9 av 38	33 av 46	13 av 46	32 av 45	13 av 45	39 av 54	15 av 54

Tabell 9

Utvikling i kjønnsbalansen på leiarnivå i %	Kvinner 2016	Menn 2016	Kvinner 2017	Menn 2017	Kvinner 2018	Menn 2018	Kvinner 2019	Menn 2019
Leiarar i rådmannen si leiargruppe	60	40	50	50	50	50	66,7	33,3
Mellomleiarar	76,3	23,7	71,74	28,26	71,1	28,9	66,7	33,3

Likelønn

Det vart gjennomført lokalt lønsoppgjer for tilsette i kapittel 3 og 5 i 2019 etter HTV. Oppgjeret i 2019 ynskte partane å vidareføre det langsiktige arbeidet med likelønn. I tillegg hadde partane fokus på rekruttering, behalde kompetanse og at utdanning skal løne seg.

Vi ser at lønsskilnadane mellom kvinner og menn har endra seg frå 2018 til 2019. Avstanden mellom kvinner og menn har auka i favør av mennene, når det gjeld toppleiarar og mellomleiarar. Det er likevel verd å merke at talet på tilsette i rådmannen si leiargruppe utgjer svært få, og at rollene ikkje er heilt like. Hos fagarbeidarane og høgskulegruppene har der i mot skilnaden vorte redusert. Når det gjeld gruppa fagarbeidar er det verd å understreka at dei ikkje var med i det lokale lønsoppgjeret, då dei sorterer under kapittel 4 i HTA. Det sentrale oppgjeret har likevel vore med å påverka deira sitt lønsnivå.

Tabell 10

Gjennomsnittslønn	2015			2016 ⁶			2017 ⁷		
	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %
Rådmannen si leiargruppe	652 920	644 500	1,3	674 250	676 167	-0,3	791 950	779 150	1,6
Mellomleiarane	588 940	568 642	3,6	597 200	585 003	2,1	621 130	610 476	1,7
Fagarbeidarstillingar	415 729	421 674	-1,4	415 889	397 943	4,5	427 965	413 131	3,5
Høgskule	470 420	436 141	7,9	494 954	450 767	9,8	492 747	481 892	2,2
Undervisningspersonell	485 083	485 484	-0,1	491 152	490 320	0,2	-	-	-
Utvikling samla sett i snitt			2,3			3,3			2,3

⁶ Tala i rådmannen si leiargruppe er utrekna utan løna til rådmannen, og utan løna til assisterande rådmann. Løna til assisterande rådmann er òg teke ut av høgskulegruppa sidan ein i 2015 og 2016 ikkje har hatt assisterande rådmann.

⁷ Tala i rådmannen si leiargruppe er utrekna utan løna til rådmannen, og utan løna til assisterande rådmann. Løna til assisterande rådmann er òg teke ut av høgskulegruppa sidan ein i 2015 og 2016 ikkje har hatt assisterande rådmann.

⁸ Undervisningspersonell er i felles gruppe med høgskuleutdanna.

Gjennomsnittslønn	2018			2019		
	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %
Rådmannen si leiargruppe	835000	822500	1,5	1090000	860000	21,1
Mellomleiarane	654125	635784	2,8	675728	654333	3,15
Fagarbeidarstillingar	436675	413785	5,2	448896	428669	4,5
Høgskule	518239	491622	5,1	522888	508309	2,8
Undervisningspersonell	-	-	-			
Utvikling samla sett i snitt			3,7			7,9

Arbeidstid

Tilsette som ikkje har ønskt deltid kan variere frå eit år til eit anna, alt etter samansettinga av personalgruppa. Ønska stillingsstorleik er også livsfaseorientert.

Herøy kommune fører tilsyn med ønske om auka stilling, og kartlegging av slikt ønske vert sendt til Personal- og organisasjonsavdelinga frå dei ulike sektorane. Herøy kommune sette seg eit mål om at alle tilsette innan 01.01.17 minimum skulle ha ei stilling på 60%. Omsynet til målet om minimum 60% stilling vert og teken med i rekrutteringsprosessane. Unntaket for 60% målet er rekrutterings- og helgestillingar, samt stillingar i brannvernet. Innan fleire arbeidsområde har Herøy kommune innfridd målet, men jobbar framleis både bevisst og kontinuerleg med å auke tilsettingsprosenten for tilsette. Med grunnlag i vedtak om å redusere uønskt deltid, har Herøy kommune i 2019 jobba med det som blir definert som «Heiltidskultur», for å redusere talet på tilsette som jobbar deltid. Her blir det jobba stegvis for å auke stillingsprosenten og med eit mål om 100% stilling. Omgrepet Heiltidskultur har vorte godt innarbeidd i pleie og omsorg, der også konkrete tiltak for å auke opp stillingane er gjorde, til dømes med å etablere «bemanningsteam».

I perioden frå 2014 til 2018 vart talet på tilsette med «ikkje ønska deltid» redusert med heile 63% bland kvinner og menn. Dersom vi ser på tala i 2019 har vi hatt ein auke i talet på tilsette som opplyser at det er eit avvik i faktisk stilling og den stillingsprosenten dei ønskjer å gå i, og dei fleste ønskjer 100% stilling. Dette gjeld ikkje berre blant tilsette i pleie- og omsorg, men også i oppvekst og reinhald.

Årsaka til at vi har auke i 2019 skuldast nok fleire forhold, men ei medverkande årsak er at det er gått grundigare til verks med å registrere opplysningar på tilsette, ei generelt meir medviten haldning til dette og informasjon og arenaer der dette er tema. I tillegg vil også utskifting av tilsette påverke stillingsprosenten i dei sektorane som tradisjonelt sett er prega av delte stillingar. Dette kan vi mellom anna sjå av reinhald og pleie og omsorgssektoren. Det er elles verdt å merke at for fleire av dei som er registrert med gap mellom faktisk stillingsprosent og ønska stillingsprosent, er skilnaden liten, mellom 0 og 10%. Tala viser at det er god kontroll på oppfølginga og at arbeidet med «Heiltidskultur» vert teken på alvor.

Tabell 11

Ikkje ønska deltid pr. avdeling	Menn 2016	Menn 2017	Menn 2018	Menn 2019	Kvinner 2016	Kvinner 2017	Kvinner 2018	Kvinner 2019
Skuleavdelinga lærarar	0	0	0	0	0	0	0	0
Skuleavdelinga assistentar	0	0	0	0	4	4	3	3
Eigedomsavdelinga, reinhald	0	0	0	0	3	1	1	10
Pleie og omsorgs-avdelinga, sjukepleiarar	0	0	0	0	4	4	4	16
Pleie og omsorgs-avdelinga, fagarbeidar	1	0	1	1	16	12	8	26
Bu og habiliterings-avdelinga	1	0	0	0	8	4	5	4
Administrasjon og andre avdelinga	0	0	0	0	0	0	1	1
Totalt	2	0	1	0	37	25	22	55

Tabell 12

Ikkje ønska deltid totalt sett i heile organisasjonen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	82	78	62	50	39	25	23	56

Foreldrefråvær

Statistikken viser prosent av dei tilsette fordelt på kjønn som er heime med sjukt barn. Fråværet er rekna ut i frå tal på menn og kvinner som jobbar i organisasjonen. I høve tilsette menn og kvinner har kvinner tradisjonelt meir fråvær enn menn p.g.a. sjukt born, slik også i 2019, sjå tabell 13 og 14. Både leiarar og personal- og organisasjonsavdelinga oppmodar tilsette i Herøy kommune om å dele på ansvarsbyrden i samband med fråvær som er knytt til «sjukt barn».

Foreldrefråvær

Tabell 13

Kjønn / År	M 2016	K 2016	M 2017	K 2017	M 2018	K 2018	M 2019	K 2019
Tal på tilsette som har hatt fråvær p.g.a. sjuke born	21	131	25	157	18	124	15	124

Tabell 14

Kjønn / År	M 2016	K 2016	M 2017	K 2017	M 2018	K 2018	M 2019	K 2019
Fråvær i % p.g.a. sjuke born	17,4	21,6	20,5	25,8	15,1	18,8	10,8	89,2

Helse, miljø og tryggleik (HMS)

Hovudmålet for HMS- arbeidet er at dei tilsette skal ha eit trygt og godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Gjennom ei slik målsetjing vil ein oppnå betre kvalitet på arbeidsmiljøet for dei tilsette, og i sin tur betre kvalitet på tenestene som kommunen leverer til innbyggjarane.

Herøy kommune har eit nært samarbeid med bedriftshelsetenesta (BHT) og hovudverneombod (HVO). I 2019 har HVO vore tilsett i 50% stilling. Dette har gjeve ytterlegar styrke inn mot det overordna HMS-arbeidet i organisasjonen. Gjennom blant anna etablering av ny versjon av overordna HMS-plan (HMS-handbok), handlingsplan for bruk av bedriftshelsetenesta, målretta arbeidshelseundersøkingar, kurs og samlingar arbeider vi aktivt og systematisk med arbeidsmiljøet i organisasjonen. Avvik vert rapportert og følgt opp i avdelingane.

Herøy kommune har eit Arbeidsmiljøutval (AMU) som arbeider for eit fullt ut forsvarleg arbeidsmiljø i organisasjonen. AMU tek del i planlegging og oppfylginga av verne- og HMS-arbeidet i organisasjonen. Arbeidsavklaringsutvalet er eit underutval av AMU. I tillegg til det som omfattar lovpålagt HMS-arbeid har Herøy kommune som målsetting å ha fokus på folkehelse i «alt ein gjer». Fokus er heile mennesket gjennom desse delområda: biologi (fysisk helse), kultur (ånd, sjel og psykisk helse) og politikk (samhaldet og fordeling av godane).

Tillitsvalde

Føremålet i Hovudavtalen er å skape eit best mogleg samarbeidsgrunnlag mellom partane på alle nivå. Hovudavtalen skal være eit verkemiddel for å sikre og legge til rette for gode prosessar mellom partane og for ei positiv utvikling av kvalitativt gode tenester i kommunen. Samarbeidet vert basert på tillit og gjensidig forståing for partane sine ulike rollar.

Det er avgjerande for eit godt resultat at dei tilsette og deira organisasjon vert involvert så tidlig som mogleg når omstilling og reform skal gjennomførast. Tenester av god kvalitet som er tilpassa brukaren sitt behov, føreset gode prosessar og medverknad. Hovudavtalen skal gjennom ordninga med tillitsvalde gje arbeidstakarane reell innflytelse på korleis arbeidsplassen skal organiserast og korleis arbeidsmetodane skal utviklast. Slik innflytelse bidreg til ein fleksibel og brukarvenleg tenesteyting.

I Herøy møtes dei tillitsvalte og kommuneadministrasjonen ein gong i månaden i Kontaktutvalet. Det vert òg sett ned partsamansette arbeidsgrupper ved behov, t.d. under omorganisering og revideringsarbeidet av personalpolitiske tiltak. Etter ei samla vurdering konkluderte Kontaktutvalet med at utvalet fungerer godt etter sitt føremål. Det vart vidare konkludert med at det ikkje var naudsynt å gjere store endringar. I 2019 har møta i kontaktutvalet ikkje vorte evaluerte.

I Herøy kommune er det tillitsvalte/kontaktpersonar i 16 ulike arbeidstakarorganisasjonar. I organisasjonen er det 5 personar frå 4 arbeidstakarorganisasjonar som er kjøpt fri, heilt eller delvis, for å drive med tillitsvaldarbeid. Frikjøpet er berekna ut frå berekningsnøkkel jamfør Hovudavtalen.

Arbeidstakarorganisasjonar som har frikjøp er:

- Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Sjukepleiarforbundet og Delta

Arbeidsgjevar og tillitsvalde har gjensidig plikt for å skape og oppretthalde eit godt samarbeid. Arbeidsgjevar har både informasjons- og drøftingsplikt med dei tillitsvale, og det er i samarbeid oppretta gode rutinar for å innfri dette. Nokre avdelingar involverer tillitsvalte meir bevisst enn andre, men stadig fleire avdelingar ser nytten av eit nært og godt samarbeid mellom leiar og tillitsvalt.

Ein har òg eit IA-utval der bedriftshelsetenesta, NAV Arbeidslivssenter og NAV Herøy, arbeidsgjevar og tilsette er representert. Hovudfokuset er å arbeide med tiltak og oppfølging av delmåla i IA-avtalen.

Partane er samde om at det er viktig å arbeide for eit meir inkluderande arbeidsliv (IA) til beste for den enkelte arbeidstakar, arbeidsplass og samfunnet elles. Målet er redusert sjukefråvær og reduserte tal på dei som fell ut av arbeidslivet/blir ståande utanfor arbeidslivet.

Arbeidsgjevarpolitikk

«Arbeidsgjevarpolitikk i Herøy kommune» presenterer grunnlaget for ein felles organisasjonskultur. Verdiane til kommunen som organisasjon er nedfelt i denne. I denne er det også nedfelt forventingar til leiarar og medarbeidarar.

Arbeidsgjevarpolitikken synleggjer definisjonar, målsetjingar og prinsipp retta mot konkrete verkemiddel for å nå måla. Den er på eit overordna, strategisk nivå og er utgangspunkt for planar og prosedyrar på neste nivå. Arbeidsgjevarpolitikken har eit livsfaseorientert fokus og skal vere eit levande dokument i organisasjonen.

Ei partssamansett arbeidsgruppe byrja i 2016 med å utarbeide ny arbeidsgjevarpolitikk for Herøy kommune. Forslaget til arbeidsgjevarpolitikk skal handsamast og godkjennast av Kommunestyret.

Mykje av arbeidet i den partssamansette gruppa handlar om danne grunnlag for ei felles plattform nettopp gjennom arbeidsgjevarpolitikk og dei retningslinjer som følgjer av denne. Arbeidet i den partssamansette gruppa, gjorde også at ideen om å arrangere ein medarbeidarfest vart fødd. I februar 2019 vart den første medarbeidarfesten i Herøy kommune gjennomført, og intensjonen er at denne skal gjennomførast årleg. Tilbakemeldingane etter festen var svært gode, og gjennom markering og utmerkingar fekk Herøy kommune heidra sine tilsette og skapt ei felles oppleving på tvers av avdelingar og nivå i organisasjonen.

Seniorpolitikk

Målsetting for Herøy kommune er at 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Minimum 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.

Målet med seniorpolitikken er å auke den gjennomsnittlige avgangsalderen. Å jobbe for økt avgangsalder er i samsvar med IA-avtale og kommunen sin arbeidsgjevarpolitikk. At folk står lenger i arbeid er gunstig i forhold til å bevare opparbeidd kompetanse lengst mogleg i organisasjonen, noko som er økonomisk gunstig for arbeidsgjevar. Vi har tru på at ein god, raus og samla arbeidsgjevarpolitikk legg til rette for og motiverer vår medarbeidarar til å stå lenger i arbeid.

7. Fokusområde Tenester

Utfordringane for dei kommunale tenestene vil variere frå tenesteområde til tenesteområde. Dei felles utfordringane er:

- Oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innanfor dei ulike tenesteområda.
- Sikre god brukarmedverknad og løypande utvikling i tenesteytinga
- Leverer tenester i samsvar med brukarane sine lovfesta rettar.
- Digitalisering, innovasjon og bruk av ny teknologi

Det er formulert spesifikke **utviklingsmål for dei ulike tenestene**.

Mål	Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålingar skal vere over landssnittet.	Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.
Korleis lukkast?	Brukarfokus.	Opplæring i lovverk og sakshandsaming.
Korleis måle?	Brukarundersøkingar.	Avvik og klager.
Status 2018	Positiv utvikling.	2017: 23 tilsyn, 60 avvik
Ambisjon 2022	Betre enn landsgjennomsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt
Resultatmål 2019	Betre enn landsgjennomsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt

7.1 Kommunebarometeret

Herøy kommune hamnar på ein 70. plass i Kommunebarometeret frå Kommunal Rapport for 2019. Då er det korrigert med omsyn til økonomiske rammevilkår. Dette er opp 52 plassar frå 2018 då kommunen hamna på ein 132. plass. Herøy kommune har i 2019 den beste plasseringa sidan målinga starta i 2010. Det er viktig å hugse på at det kan finnast gode forklaringar bak ei svak tabellplassering og ei god plassering kan skuldast flaks eller tilfeldige forhold. Det er også naturleg at ein kommune har nokre gode og nokre dårlege plasseringar.

Føremålet med barometeret er å gje eit lettfatteleg bilete av korleis kommunen presterer/kor gode tenestene er målt mot resten av Kommune-Noreg, for å bidra til ein meir opplyst lokaldemokratisk diskusjon

Kommunebarometeret er ei årleg rangering av alle kommunar gjennomført av Kommunal Rapport på grunnlag av offentleg tilgjengeleg data frå offisielle kjelder. 2018-barometeret inkluderer 151 ulike nøkkeltal innan 12 forskjellige kategoriar.

Kommunebarometeret er inga vurdering av om innbyggjarane får gode **nok** tenester, men om det ser ut til at kommunen har noko å lære av andre – basert på kor nær kommunen sine målbare resultat er kommunane med best resultat. Barometeret er heller ikkje ein konkurranse i å drive billigast, utan omsyn til tenestene. Viktigare enn

tabellplasseringa er om kommunen har fått betre eller dårlegare nøkkeltal det siste året.

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene	141	196	168	206	137	228	318	215	257	189
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	141	133	110	195	121	188	251	159	122	70
Grunnskole				81	97	122	231	236	152	199
Pleie og omsorg	263	276	235	203	308	292	334	283	269	307
Barnevern					172	137	199	245	130	82
Barnehage						269	299	221	321	112
Helse	227	381	402	419	253	390	381	295	381	317
Sosial	58		77	73	138	178	92	75	123	160
Kultur	272	365	346	328	331	290	232	279	268	270
Miljø og ressurser	282	235	201	98	14	283	205	215	170	190
Saksbehandling	181	285		88	55	40	76	30	77	90
Vann og avløp							138	134	125	189
Økonomi	146	180	269	272	291	293	361	255	356	309
Kostnadsnivå					55	84	83	17	64	69
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2019-barometeret. Plasseringene vil derfor avvike fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Vær oppmerksom på at det for noen nøkkeltall som er i bruk nå, ikke finnes ti års historikk. Denne tabellen er derfor aller mest relevant for de siste fire-fem årene.

Eg tek med fylgjande frå hovudanalysen:

«Herøy havner på en 70. plass i den foreløpige utgaven av Kommunebarometeret 2019 fra Kommunal Rapport. Da har vi justert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er mye bedre enn hva økonomiske forutsetninger skulle tilsi. Ser vi bare på nøkkeltallene og ignorerer økonomiske forutsetninger, er kommunen på en 189. plass. Samlet sett er nøkkeltallene til Herøy ørlite bedre enn normalen i Kommune-Norge.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. En del lærere i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matematikk i kommunen mangler fordypning ifølge statistikken. De beste kommunene ligger på 97 prosent. På ungdomsskolen oppfyller de aller fleste lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning.

I pleie og omsorg er det en rekke data som ikke er oppdatert for 2018. Rangeringen i denne sektoren er derfor langt mer usikker enn normalt. Ifølge Statistisk sentralbyrå blir resten av dataene publisert 15. juni. 9 av 19 nøkkeltall mangler 2018- data i denne målingen. I disse tilfellene har vi benyttet 2017-tall for å gi et bredest mulig bilde for øyeblikket.

Av dem som bor på sykehjem, har 80,3 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2017. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjems plass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Herøy er det 80 prosent som er i denne kategorien.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2017 ligger på 37,4 prosent. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen noen flere skjermede plasser enn gjennomsnittet. I Herøy tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 52 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har vedtak om dagtilbud. Ingen av de hjemmeboende med demens i Herøy har vedtak om dagaktivitetstilbud. Her må det skje noe for å oppfylle nye lovkrav fra neste år.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. I Herøy ble 91 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen. Sett de fire siste årene under ett, er statistikken middels.

Bemanningen i de kommunale barnehagene i Herøy er klart lavere enn i de beste kommunene. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå ble bemanningen -6,35 prosent dårligere i fjor. Var det et planlagt kutt eller mer tilfeldige variasjoner?

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 85,3 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Herøy går 90 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er midt på treet målt mot resten av landet. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde. I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Herøy slipper ut 9694 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Kommunens utslipp er litt høyere enn de fleste i Kommune-Noreg.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen.

Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet.

Korrigert netto driftsresultat var -1,5 prosent i fjor. Teknisk beregningsutvalg anbefaler en pluss på 1,75. Målt over de siste fire årene har driften gått i pluss. Herøy har litt penger på 'bok' i form av disposisjonsfond, men det bør nok bli større for å kunne være en solid buffer i regnskapet. Har kommunestyret vedtatt et mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være? Netto renteeksponert gjeld i kommunen er mer enn dobbelt så høy som landsgjennomsnittet. Investeringsnivået har vært ganske lavt i Herøy de fire siste årene.»

7.2 Brukarundersøkingar 2017:

- **Barnehage**

Gjennomsnittsresultatet ved dei to førre målingane var 5,3. (1 er dårlegast, 6 er best) Gjennomsnittsresultatet i landet i 2017 er 5,2. I Herøy er gjennomsnittsresultatet 5,4.

- **Legeteneste**

Brukarundersøking er gjennomført ved den private legetenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjenge og informasjon.

- **Fysioterapi**

Brukarundersøking er gjennomført ved den private fysioterapitenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjenge.

- **PU**

Herøy kommune får ein poengscore på 4,4 poeng, mot landet som har 4,6 poeng.

På kategorien trivsel, som er kategorien Herøy kommune scorar desidert lågast på samanlikna med landet, gjeld dette tilbakemeldingar på jobb/dagaktivitet, fritid og ferietilbod. Det er særskilt på ferietilbod vi kjem dårleg ut, med ein score på 2,9 poeng mot landet som har 4,1 poeng på dette spørsmålet. Trivselen i bustaden er derimot høg, med ein score på 5,1.

Når det gjeld brukarmedverknad, som er den kategorien med lågast poengscore totalt sett både i Herøy og i landet, kjem vi betre ut enn landet på spørsmål om brukaren er med å bestemme innhaldet i individuell plan og om brukaren veit kven som er koordinator. Det spørsmålet vi kjem dårlegast ut på i Herøy, er om brukarmedverknad vert ivaretatt på annan måte enn gjennom individuell plan. Her får vi ein score på 3,6 medan snittet i landet er 4,4.

- **Institusjon (sjukeheim)**

Resultat frå brukarundersøking våren 2017. I denne kartlegginga er det næraste pårørande som har svart på vegne av bebuar på institusjon. Herøy kommune kjem totalt sett betre ut enn landssnittet.

- **Ungdata**

Ungdata er eitt av fleire verktøy som gir oss informasjon om status i oppvekstmiljøet. Vi har i tillegg andre både kvantitative og kvalitative verktøy som vi må nytte når vi skal oppsummere status som grunnlag for strategiar og tiltak.

Resultata frå Ungdata vil bli brukt vidare både på leiarnivå i den enkelte fagavdeling, samt i det tverrfaglege arbeidet, med analyse og vurdering av årsaker og tiltak. I dette arbeidet vil den rapporten som vert kalla Trendrapport Herøy 2017 vere nyttig. Denne viser ei samanlikning mellom svara i 2014 og 2017, og viser dermed positiv og negativ utvikling.

- **Innbyggjarundersøkinga**

Undersøkinga viser at i snitt er innbyggjarane i Herøy like fornøgd med kommunen som landsgjennomsnittet (4,3 på ein skala 1-6).

Innbyggjarane er mest fornøgd med barnehagane og biblioteket (5,4) og minst fornøgd med transport og tilgjenge (3,1). Spørsmål om møte med kommunen (3,7) og tillit (3,8) kjem også ut med lav score. Desse resultata samsvarar også med resultata for landsgjennomsnittet.

Undersøkinga viser at det er lagt godt til rette for næring og arbeid (4,4) og bustadtilbodet (4,3) i forhold til landsgjennomsnittet

7.3 Tilsyn og klagesaker

I 2017 vart det gjennomført 23 tilsyn med til saman 60 avvik. 19 tilsyn har gått på bygningar, 1 på skatt, 1 på sentraladministrasjon og 1 på ROP (rus/psykiatri).

Det ligg ikkje føre ein samla oversikt over klagesaker i 2018 eller 2019.

7.4 Årsrapport sektor Stab

Tenester og oppgåver i sektoren

Sektor Stab omfatta Dokumentsenter og politisk sekretariat, innkjøp, Servicetorget, Personal- og organisasjonsavdelinga, Økonomiavdelinga, Kommunalsjef Stab er leiar for sektoren og har eiga leiargruppe, men har sidan mai 2019 stått utan kommunalsjef. I perioden frå 27.05.19 har rådmannen fungert som leiar for Sektor Stab.

Sektor Stab har som primæroppgåve å syte for interne tenester i organisasjonen innanfor ulike fagfelt. For å levere gode tenester må Stab samhandlar og samarbeider på ulike organisatoriske nivå, med leiarar, medarbeidarar, tillitsvalde og politisk leiing.

Dokumentsenter, politisk sekretariat, innkjøp og leiing:

Dokumentsenter og politisk sekretariat skal yte merkantil internservice til driftseiningane, dei andre stab- og støttefunksjonane, ordføraren, andre folkevald og politiske utval. Dokumentsenter og politisk sekretariat er primært eit internt serviceorgan. Eksterne tenester dreier seg stort sett om utskrifter frå postlista på nett, status for innsende dokument og spørsmål om politiske vedtak.

Dokumentsenter og politisk sekretariat er sekretariat for politisk utval medrekna valstyret og har ansvar for gjennomføringa av kommune- og stortingsvala.

Kommunen har sentralarkiv og all post til sak/arkivsystemet vert scanna, journalført

og arkivert. Avdelinga har også ansvar for møteinnkallingar, trykking og distribuering av saklister og møtebøker til dei politiske utvala.

Servicetorget:

Servicetorget har blant anna ansvar for publikumsmottaket, intern og eksternt informasjonsarbeid. Avdelinga syt for oppdateringar både på Herøy kommune si nettside, intranettside, Facebook, Twitter, Instagram og infoskjerm. Dei skriv nyhendeartiklar, lager annonsar for aviser og nettsider, lagar videosnuttar og informasjonsmateriale. Det meste av arbeidstida er knytt til rettleiing, registreringar og sakshandsaming for dei andre avdelingane.

Personal- og organisasjonsavdelinga:

Personal- og organisasjonsavdelinga har stab og støttefunksjon til dei andre avdelingane og skal arbeide med å utvikle kommunen sin personalpolitikk og verkemiddel på personalområdet i samarbeid med leiarar og arbeidstakarorganisasjonane. Avdelinga har ansvar for lønnsutbetaling, søknad om tenestepensjon frå Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) samt innkrevjing av refusjon sjukepengar. Avdelinga har eit overordna ansvar for sjukefråværsoppfølging, koordinering av tenester frå Bedriftshelsetenesta, AKAN arbeidet og HMS i organisasjonen. Ei viktig oppgåve er og å gi leiarane støtte og hjelp i personalfaglege spørsmål og i utøvinga av leiarane sitt personalansvar, samt å være kontaktledd mellom arbeidsgjevar og arbeidstakarorganisasjonane.

Økonomiavdelinga:

Avdelinga fører rekneskapen for Herøy kommune, Opplæringskontoret, Herøy kyrkjelege fellestråd, Ytre Herøy sokn, Indre Herøy sokn og Leikanger sokn og Sande kyrkjelege fellestråd.

Avdelinga syter for utsending av kommunale krav (fakturaer) og innfordring av desse. Skatterekneskapen inklusiv kontroll og innfordring (særnamsmannskompetanse). Avdelinga har også ansvar for sakshandsaming, finans (lån og plasseringar) og opplæring innan økonomiområdet.

Eigedomsavdelinga:

Avdelinga er tildelt ansvaret for forvaltning, drift, vedlikehald og vidare utvikling av kommunale bygg. Ansvarsområdet omfattar om lag 64 000 m² BTA bygningsmasse, fordelt på om lag 54 000 m² formålsbygg og 10 000 m² utleigebustadar.

Forvaltning

Forvaltning omfattar personal- og økonomiforvaltning, inn- og utleige av formålsbygg og næringsbygg, utarbeiding av forsikringsavtalar og oppfølging av forsikrings saker innanfor tingsområdet, utarbeiding og revisjon av kommunedelplan for bustadpolitikk og kommunedelplan for klima og energi, oppfølging av offentlege tilsyn og pålegg og strategisk vidareutvikling av kommunale bygg.

Byggdrift

Byggdrift omfattar alle oppgåver som er naudsynte for at kommunale formålsbygg og utleigebustadar fungerer som tiltenkt i det daglege.

Bustadforvaltning, startlån og tilskot:

Bustadforvaltning omfattar inn- og utleige av kommunale utleigebustadar og handsaming av søknadar om startlån og tilskot til etablering og/eller tilpassing.

Reinhold

Reinhold omfattar dagleg og periodisk reinhold samt hovudreingjering i kommunale formålsbygg og einsskild kommunale utleigebustadar.

Kantinedrift

Kantinedrift ved Herøy rådhus.

Prosjekt

Prosjekt omfattar planlegging og gjennomføring av større vedlikeholdstiltak, byggeprosjekt (nybygg, tilbygg og totalrehabilitering av kommunale bygg) og andre mindre investeringstiltak i tilknytning til kommunale bygg.

IKT - SSIKT

Det vert syn til lokal prosjektplan 2019.

Årsverk

Stillingsheimlar inklusiv vakanse	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Personal- og organisasjonsavdelinga	4	4,0	4,5	5,0	5,0	5,1	5,3	4,7	4,45
Økonomiavdelinga	5,2	7,0	7,0	7,0	7,3	8,3	-	-	-
Servicetorget	4,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	-	-	-
Eigedomsavdelinga		30,1	30,1	30,1	30,1	30,1	-	-	-
Dokumentsenter og politisk sekretariat	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	-	-	-
Innkjøp	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	-	-	-
Kommunalsjef stab	1/0	1,0	0,5	-	-	-	-	-	-
IKT-avdelinga	-	-	3,0	3,0	3,0	4,0	-	-	-
Totalt		51,1	54,1	54,1	54,4	56,5	-	-	-

Sektoren har hatt 0,5 stillingsheimlar vakant i 2019:

Tenestene:

Mål	Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålingar skal vere over landssnittet.	Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.
Korleis lukkast?	Brukarfokus.	Opplæring i lovverk og sakshandsaming.
Korleis måle?	Brukarundersøkingar, Kommunebarometeret.	Avvik og klager. Tilsyn.
Status 2017		23 tilsyn, 60 avvik
Ambisjon 2021	Betre enn landsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt
Resultatmål 2018	Betre enn landsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt
Tiltak 2019		
Alle sektorar		Sektorvis oppfølging og rapportering av avvik i Compilo kvart tertial.
Status:		Gjennomført: - Totalt 6 avvik er rapport til Stab
Stab	Betre digital plattform for publikum, tilpassa mobil og nettbrett.	Kontinuerleg oppdatering av nettside som gir betre søk og informasjon. T.d. ved: - Samle alt planverk på ei side

		- Samle resultat av brukarundersøkingar på ei side
Status:	Gjennomført: - Det er lansert ny internettside, med fleire underportalar	Gjennomført: Kontinuerleg oppdatering av nettside som gir betre søk og informasjon. T.d. ved: - Barnehagane har fått egne underportalar - Arbeidet med portal for kvar enkelt skule er starta opp - Nye digitale skjema er laga Samle resultat av brukarundersøkingar på ei side
	Digitalisering og kvalitetssikring av reinhaldsplan for kommunale bygg. Dette betyr: - digitalisering av planteikningar - revisjon av romnummerering - kvalitetssikring av reinhaldsnivå og standard.	Kassasjon og arkivering hos IKA (fjernarkiv).
Status:	Gjennomført	Pågår, og vil halde fram i 2019
	Intern brukarundersøking for Stabs- tenestene.	Arbeide med å auke del EHF-faktura frå 62% i 2017 til 75% i 2018.
Status:	Gjennomført: - Resultat Stab: 4,7 - Resultat landet: 4,7	Pågår, oppnådd 73%. Vil halde fram i 2019
	Etablere forslagskasse for innbyggjarane til politikarane.	Oppretting av avvikskanal for innbyggjarar.
Status:	Gjennomført	Gjennomført
		Etablering av rutinar og handsaming av kommunal borgarleg vigsel.
Status:		Gjennomført

Investeringsiltak Eigeomsavdelinga:

Generelle postar	Aktivitet	Status
Asbestsanering	Sanering av asbest og tilhøyrande følgetiltak	Pågår
Asfaltering	Asfaltering av uteområde og parkeringsområde ved kommunale bygg.	Pågår
Brannsikring	Utbetring eller oppgradering av brannalarmanlegg mmm.	Pågår
Ventilasjon	Utbetring eller oppgradering av ventilasjon mm.	Pågår
ENØK-tiltak	Bygningsmessige tiltak med ENØK-effekt.	
Leikeplassar	Utbetring eller oppgradering av leikeplassutstyr ved kommunale bygg.	Pågår

Stab	Aktivitet	Status
Herøy rådhus	Fasaderehabilitering	Utsatt
	Oppgradering av personheis	Utsatt. Personheis avstengt

Offentleg toalett Goksøy	Nybygg	Utsatt
Oppvekst	Aktivitet	Status
Bergslia barnehage	Fasaderehabilitering	Utsatt til 2020
Myrsnipa barnehage	Fasaderehabilitering	Utsatt til 2020
Bergsøy skule Borga	Utfasing av oljefyr	Utført
	Rehabilitering av fasade	Utsatt
	Andre tiltak for å sikre forsvarleg inneklima	Pågår
Bergsøy skule Blåhaugen	Tilbygg	Utført
Einedalen skule	Fleirbrukshall	Pågår
Moltu skule	Solskjerming	Utført
Stokksund skule	Nye vindu - byggetrinn 1	Tilbodskonkurranse pågår
	Oppgradering av yttertak – byggetrinn 2	
Ytre Herøy ungdomsskule	Rehabilitering – byggetrinn 1	Under planlegging
	Oppgradering av uteområde	Pågår
Helse og omsorg	Aktivitet	Status
Herøy omsorgssenter - raud/grøn	Brannsikring	Pågår
	Anna naudsynt rehabilitering	Pågår
Sjukeheimsvegen 14	Fasaderehabilitering	Tilbodskonkurranse gjennomført. Ingen tilbydarar.
ROP-bustadar	Etablering av ubemanna ROP-bustad	Utsatt til 2020
Samfunnsutvikling	Aktivitet	Status
Herøy kulturhus og idrettshall	Fasaderehabilitering	Skisseprosjekt utarbeida. Tilbodskonkurranse utsatt.
Herøy gard	Brannsikring	Utført
Herøy brannstasjon	Bygging av ny hovudbrannstasjon og driftsbase	Pågår

7.5 Årsrapport sektor Oppvekst

Tenester og oppgaver i sektoren

Sektor Oppvekst omfattar barnehagar, grunnskular, kulturskule, pedagogisk-psykologisk tenestekontor og Kvalifiseringscenteret.

Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen ta i vare barna sine behov for omsorg og leik, og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

Kommunen har 4 kommunale og 5 private barnehagar.

Grunnskulen arbeider etter nasjonale styringsdokument som opplæringslova m/forskrifter, læreplanverket, ulike stortingsmeldingar og rundskriv. Innanfor dette arbeider ein etter lokale strategiar og kvalitetsmål.

Det er eit mål at alle elevar skal oppleve meistring på sitt nivå, innanfor dei grunnleggjande ferdigheitene. Eit anna mål er at alle skal inkluderast i elev- og læringsmiljøet, bli sett og verdsett. Grunnskulen bygger på prinsippet om likeverdig og tilpassa opplæring for alle i ein inkluderande fellesskule.

Seksjon Flyktning vart frå 1.januar 2019 fusjonert med Internasjonal skule. Namnet på den nye avdelinga vart Kvalifiseringscenteret for innvandrarar og flyktningar. Den nye avdelinga forvaltar tenestene innanfor Introduksjonslova. Målet for dei vaksne på Kvalifiseringscenteret er å hjelpe den enkelte til eit meir meningsfylt liv i det norske samfunnet. Dei skal få tilstrekkeleg norskopplæring og kunnskap om det norske samfunnet til å styrkje grunnlaget for sjølvstendig innsats og samarbeid med andre i yrke og samfunnsliv.

Alle kommunar skal ha eit kulturskuletilbod til barn og unge, i tråd med opplæringslova. Kulturskulen i Herøy er mellom dei største i fylket, med undervisning i fleire musikkuttrykk, dans og drama. Skulen er aktiv, utviklingsorientert og ein viktig faktor for å skape eit godt oppvekstmiljø for barn og unge i kommunen.

PPT skal hjelpe skular og barnehagar i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling, for å legge opplæringa betre til rette for elevar med særlege behov. Tenesta skal i tillegg vere eit sakkunnig organ.

Mål	Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålingar skal vere over landsnittet.	Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.
Korleis lukkast?	Brukarfokus.	Opplæring i lovverk og sakshandsaming.
Korleis måle?	Brukarundersøkingar, Kommunebarometeret.	Avvik og klager. Tilsyn.
Status 2019	Positiv utvikling	2017: 23 tilsyn, 60 avvik
Ambisjon 2022	Betre enn landsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt
Resultatmål 2019	Betre enn landsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt
Tiltak 2019		
Oppvekst	Innføre system for læring av resultat	Sikre god kompetanse på lov- og regelverk
Status	Gjennomført	Kontinuerleg arbeid
	Auke analysekompetansen	Tilsyn, klagehandsaming jfr felles mål
Status	Tiltak gjennomført, men arbeider vidare.	Ingen tilsyn i 2019. Ingen klagesaker til Fylkesmann
	Gjennomføre tiltak for læring og utvikling i tråd med avdelingane sine handlingsplanar	
Status	Gjennomført jfr plan, og vidare kontinuerleg arbeid	

Kvar avdeling i Oppvekst har sine mål og handlingsplanar relatert til overordna strategi- og utviklingsplan. Alle har i 2019 hatt mål for utvikling av språk og lesing, samt inkluderande elev- og læringsmiljø. Mange gode tiltak har vore gjennomført, og også delt med andre avdelingar for felles kompetansebygging.

Nasjonal Rammepplan for barnehagar la føringar for endringsarbeidet i barnehagane i 2019.

Kompetansereforma Fagfornyinga vart sterkt vektlagt i endrings- og utviklingsarbeidet i grunnskulen. Denne skal gjelde frå 1.august 2020.

Nøkkeltal	2017	2018	2019
Kommunale barnehagar	4	4	4
Barneskular	5	5	5
Kombinerte skular (1-10)	1	1	1
Ungdomsskular	1	1	1
Barn i kommunale barnehagar	116	119	114
Elevar barnetrinn	739	726	707
Elevar ungdomstrinn	322	311	300
Elevar i SFO	271	238	230
Elevplassar musikkundervisning	242	227	251
Elevplassar andre kulturuttrykk	299	279	277

	2017-18	2018-19	2019-20
Tal på elever	1061	1037	1007
Tal på årsverk lærarar i grunnskule	98,5	96,5	96,9
Tal på lærarar i grunnskule	115	114	107
Tal på elever pr.årsverk til undervisning	12,3	12,1	11,6
Årsverk ass/fagarb. i undervisning	13	14	14
Lærartettleik 1.-7.trinn	12,6	12,3	11,8
Lærartettleik 8.-10.trinn	15,8	16,1	15,4
Undervisningstimar totalt pr.elev	58	59	62
Talet på undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	98,6	99,3	98,7
Årsverk pedagogar i barnehage	13,8**	16,7%**	19,1**
Årsverk assistentar/fagarb. i barnehage	12,1*	13,8*	11,8*
Årsverk tilsette PPT	5,05	5,05	5,05
Årsverk tilsette kulturskulen	8,19	8,06	7,66
Årsverk tilsette Vaksenopplæring (norsk, samfunnsfag)	4,0	4,0	4,0
Årsverk stab Oppvekst, Inkl. kommunalsjef	4,0	4,0	4,0

*I tillegg kjøp av assistenttimar i private barnehagar for barn med ulike funksjonshemmingar.

** Inklusiv styrarar, samt spesial- og støttepedagogar felles for alle barnehagar frå 201

Nokre samanlikningar for 2019 (skuleåret 2019/20)

	Herøy	Kommunegr. 8	Nasjonalt
Tal på elever pr.årsverk til undervisning	11,6	12,3	11,7
Lærartettleik 1.-7.trinn	11,8	13,3	12,5
Lærartettleik 8.-10.trinn	15,4	14,9	14,1
Lærartettleik ordinær und.1-4	12,6	14,5	14,0
Lærartettleik ordinær und. 5-7	14,8	17,5	16,6
Lærartettleik ordinær und. 8-10	18,2	19,1	18,0
Undervisningstimar totalt pr.elev	62	58	61
Talet på årstimar gitt av godkjent personale (prosent)	98,7	97,8	96,1

Nasjonale kvalitetsindikatorar grunnskule

Nasjonale prøver	Herøy 2018	Herøy 2019	Nasjonalt
Lesing 5. kl	48	47	50
Rekning 5.kl	47	49	50
Engelsk 5. kl	48	50	50

Nasjonale prøver	Herøy 2018	Herøy 2019	Nasjonalt
Lesing 8.trinn	46	53	50
Lesing 9.trinn	49	51	54
Rekning 8.trinn	47	50	50
Rekning 9.trinn	52	52	53
Engelsk 8.trinn	48	53	50

Fag Eksamen	Herøy 2018	Herøy 2019	Nasjonalt
Norsk hovudmål skriftleg eksamen	3,1	3,3	3,4
Norsk Munnleg eksamen	4,4	4,5	4,5
Matematikk skriftleg eksamen	3,3	3,3	3,6
Matematikk munnleg eksamen	4,1	4,2	4,2
Engelsk Skriftleg eksamen	3,6	3,8	3,7
Engelsk Munnleg eksamen	3,9	4,6	4,6
Samfunnsfag munnleg eksamen	4,9	4,8	4,5

	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Grunnskolepoeng gjennomsnitt	39,1	41,6	40,6	41,1

For resultat elles, viser ein til Tilstandsrapporten for grunnskulen 2019. Viser også til revidert Strategi for skuleutvikling, med kvalitetsmål og handlingsplanar for 2018-22.

7.6 Årsrapport sektor Helse og omsorg

Tenester og oppgåver i helse og omsorg

Sektor helse og omsorg omfattar avdelingane pleie og omsorg, barn, familie og helse, bu og habilitering og tenestekoordinerings.

Gjennom helse og omsorg skal kommunen

- sikre at alle som har behov for helse- og omsorgstenester vert gitt tryggleik for nødvendige og individuelt tilpassa tenester.
- sikre at det vert gitt eit heilskapleg, samordna og fleksibelt tenestetilbod som ivareteke kontinuiteten i tenesta.
- bidra til at den enkelte får høve til å leve og bu sjølvstendig og til å ha eit aktivt og meningsfullt tilvære i fellesskap med andre.
- sikre at tenestetilbodet så langt som råd vert utforma i samarbeid med brukaren.

- fremje innbyggjarane si velferd ved mellom anna å fokusere på folkehelse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, søkje å førebyggje og behandle sjukdom, skade eller lyte innan dei områda avdelinga har ansvar for.
- særleg sikre at innbyggjarar som lever under forhold som kan skade deira helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid, samt bidra til at born og unge får trygge oppvekstvilkår.
- spreie opplysning om, og auke interessa for, kva den enkelte sjølv og allmenta kan gjere for å fremje sin eigen trivsel og helse.

Kvalitetsstandard for tildeling av helse og omsorgstenester vart vedteken i kommunestyret den 23.01.2020.

Mål og måloppnåing jf. årsplan

Tiltak helse og omsorg	Status
Sektorvis oppfølging og rapportering av avvik i Compilo kvart tertial.	Gjennomført
Utvikling og oppdatering av prosedyrar i Compilo.	Delvis gjennomført
Etablere betre rutinar på system- og individnivå for systematisk inn-henting og bruk av erfaringar frå brukarar og pårørande, irekna born som pårørande.	Gjennomført
Etablere brukarutval.	Ikkje gjennomført. Ny vurdering med nye råd og utval.
Auke tilsette sin kompetanse på brukarmedverknad, og til å gi informasjon, råd og rettleiing i tenesteyting ved å ha brukarmedverknad som tema på fagdag/personalmøte	Gjennomført
Styrke og formalisere samarbeidet med frivilligsentralen, for koordinering av frivillig innsats	Delvis gjennomført. Semje om tettare samarbeid, men er ikkje formalisert.
Skape gode og tilfredsstillande arenaer og møteplassar for å drive frivillig arbeid. Det skal vere god samhandling og kommunikasjon mellom det frivillige organisasjonslivet og kommunen	Delvis gjennomført. Vi har fokus på dette, men vi kan sikkert koordinere dette enno betre. Ein samfunnskontakt, som vist til i kommunedelplanen vil kunne hjelpe oss med ei slik koordinering.
Kartlegge ressursane innan rus og psykiatri/ personer med utviklingshemming, der ein kan nytte tenestar frå dei i anna frivillig arbeid	Ikkje gjennomført
Sørge for språktrening til nye landsmenn i frivillighetsarbeid/ arbeidstrening	Gjennomført. Vi er med på prosjekt i lag med NAV mellom anna på dette.
Framsnakke og sette fokus på frivillighet	Delvis gjennomført.
Herøy skal bli eit demensvenleg samfunn.	Gjennomført
Innføre kvardagsrehabilitering/ kvardagsmeistringsteam og bygge kultur for kvardagsmeistring.	Delvis gjennomført. Teamet var på plass hausten 2019. Kulturendringsarbeid krev lengre tid.
Få på plass psykologstillinga for barn og unge.	Gjennomført
Innføre og implementere heilskaplege pasientforløp i helse og omsorg.	Delvis gjennomført. Krev kontinuerleg leiarfokus for å sikre oppfølging.
Vurdere og nytte velferdsteknologiske løysingar for å skape meistring og tryggleik, før ein vurderer andre tiltak.	Under arbeid

Utvikle rehabiliteringsplan som temaplan til kommunedelplanen.	Planarbeidet er i sluttfasen hos arbeidsgruppa.
Vidare utgreiing av legevaktsamarbeid.	Under arbeid
Sette i verk og gjennomføre vertskommunesamarbeidet kring barnevern og NAV.	Gjennomført gjennom utlånsavtale av personell i Vanylven.
Styrke fokuset på livsmestring, og tiltak som bygg opp under dette mellom anna med foreldrekurs/pårørandekurs.	Delvis gjennomført. Helsestasjon, psykisk helse og rus og pleie og omsorg har vore aktive på dette området. COS kom i gang i 2019

Merknad: Helse og omsorg har i tillegg arbeidd ein god del med

- å stabilisere fastlegesituasjonen.
- få tilsett ny kommuneoverlege på slutten av året 2019.

IPLOS-tal (individbasert pleie og omsorgsstatistikk) utdrag:

HelseDirektoratet

Rapporterte IPLOS-data fra kommunene

BRUKERE SOM HAR MOTTATT TJENESTE - ANTALL PER TJENESTETYPE OG ÅR

IPLOS Tjenestetype (Antall mindre enn 5 er skjult)	2018	2019	Endring %
Antall brukere totalt	712	760	6,7 %
Praktisk bistand - daglige gjøremål	243	236	-2,9 %
Omsorgsstønad	37	37	0,0 %
Helsetjenester i hjemmet	500	604	20,8 %
Re-/habilitering utenfor institusjon	73		0,0 %
Praktisk bistand - opplæring - daglige gjøremål	50	54	8,0 %
Praktisk bistand - brukerstyrt - personlig assistanse			
Dagaktivitetstilbud	40	68	70,0 %
Matombringing	128	131	2,3 %
Avlastning utenfor institusjon	6	6	0,0 %
Støttekontakt	152	174	14,5 %
Omsorgsbolig			
Annen bolig	144		0,0 %
Bolig som kommunen disponerer for helse- og omsorgsf...		153	0,0 %
Dagopphold i institusjon	68	83	22,1 %
Tidsbegrenset opphold - utredning/behandling	50	32	-36,0 %
Tidsbegrenset opphold - habilitering/rehabilitering	42	56	33,3 %
Tidsbegrenset opphold - annet	61	39	-36,1 %
Langtidsopphold i institusjon	113	116	2,7 %
Kommunal øyeblikkelig hjelp - døgnopphold	57	55	-3,5 %
Avlastning i institusjon	10	7	-30,0 %
Planlagte tiltak			
Helsehjelp med tvang	6	6	0,0 %
Lokaliseringsteknologi (GPS)			

Annan nøkkelinformasjon:

Nøkkelinformasjon	2017	2018	2019
Ressurskrevjande tenester (mottakarar)	12	13	13
Døgnbot til HF for utskrivingsklare	1	14	37
Tal på innbyggjarar som har hatt tilbod om familiestøtte	-	0	1
Tal på enkeltvedtak i helse og omsorg	1764	1713	1851
Avslag	24	44	57
Tal på klage	3	9	8

Merknad:

Vi ser ein merkbar auke i tenestebehovet. Særskilt behovet for helsetenester i heimen er verdt å merke seg, og er ein trend som vi ser er lik med landet.

Brukartilpassing, brukarmedverknad, brukardialog:

Det vart ikkje gjennomført brukarundersøkingar i 2019, men avdelingane melder om gjennomgåande god dialog og tilbakemelding frå brukarane, og talet på klager er stabilt. Som vist til i rapportering på årsplan, har dette vore eit fokusområde i sektoren. Ny undersøking er planlagt i 2020 for heimetenesta og sjukeheim i pleie og omsorg.

Barnevern:

Nøkkelinformasjon	2015	2016	2017	2018	2019
Melding	53	94	78	64	62 (+25)
Tal på undersøkingar	50	76	66	61	55 (+21)
Avslutta undersøkingar	42	62	62	69	57 (+21)
Barn under omsorg	8	9	12	11	11 (+9)
Barn på midlertidig tiltak (4-6,2). Beredskapsheim	0	0	0	0	0
Barn med hjelpetiltak pr. 31.12.	68	81	61	66	69 (+22)
Barn i fosterheim	8	9	10	10	10 (+9)
Barn i ungdomsheim Barn i barnevernsinstitusjon	1	1	2	1	2 (+1)
Barn i ettervern (etter fylte 18 år) pr. 31.12.	10	9	8	7	7 (+3)

Merknad:

Tal for Vanylven som vi er vertskommune for, er i parentes i 2019.

Statistikken viser at barnevernstenesta får litt færre bekymringsmeldingar i forhold til andre i same KOSTRA-gruppe, men at tenesta undersøker ein større del av

meldingane enn dei ein samanliknar seg med. Det kan tyde på godt samarbeid mellom etatane, slik at det er god rettleiing på kva som faktisk skal meldast til barnevernstenesta, og at meldingane som kjem inn har høg kvalitet. I 2019 har ein jobba med å være meir tydeleg på sektoransvara, derfor er «tal på undersøkingar» litt lågare enn før. Elles viser statistikken at tala er temmeleg jamne over dei siste åra.

Fristar for barnevernsundersøkingar:

Fyrste halvår 2018: 0 fristoverskridingar

Andre halvår 2018: 1 fristoverskridingar

Fyrste halvår 2019: 0 fristoverskridingar

Andre halvår 2019: 0 fristoverskridingar

Helsestasjon og skulehelsetenesta:

Aktuelt	2015	2016	2017	2018	2019
Born fødde	92	92	99	93	86
Heimebesøk til nyfødde	88	92	86	82	80
Foreldreførebuande kurs	21	23	22		24
2 -årskonsultasjonar	81	90	81	74	74
4 -årskonsultasjonar	98	88	79	80	77
HFU konsultasjonar (ope 1dag/2t i veka)	113	64	147	193	150
Vaksinasjonsprogrammet	95% men SYSVAK melder om 85%	95%	96%	95,5%	95,19%
Reisevaksiner	668	695	673	680	280

Merknad: Truleg er talet frå reisevaksinering frå åra før feil. 2019-talet er henta frå i-zettle, tidlegare frå winmed. Det har då blitt blanda med ordinære vaksiner.

Helse og omsorg fekk to glade prisvinnarar ved årets medarbeidarfest 2019.

Årets kommunikatør, gjekk til Herøy produksjon.

I grunngjevinga for prisen sto det:

«Prismottakaren for 2019 skapar stort engasjement i sosiale medium, og er flinke til å marknadsføre seg. Dei har klart å få i underkant av 2200 følgjarar på Facebook, og er hyppige på oppdateringane.

Vinnaren klarer på ein god måte å balansere nyhende frå ein vanleg arbeidskvardag til å vise fram dei unike, flotte produkta dei lagar.

Dei er uredde og tek ofte kontakt for å oppfordre til deling på Herøy kommune si hovudfacebook-side dersom dei har innlegg dei vil skape blest om.

Mottakaren tek også eigarskap i innhaldet på nettsidene på ein god måte. Det har resultert i ein eigen underportal under Herøy kommune."

Årets servicepris gjekk til Janne Slettevoll.

I grunngjevinga for prisen sto det mellom anna:

Janne Slettevoll jobbar som miljøarbeidar ved Toftetunet/Myklebusttunet i bu og habiliteringsavdelinga.

Kjerneverdiane respekt, tillit og samhandling er godt integrert i Janne. Måten ho utfører arbeidet sitt på, er fagleg forankra i tillegg til at ho har ein personlegdom der ho framstår som så varm, roleg og trygg at det påverkar omgjevnadane. Evna til å lytte, gjer at ho fangar opp signal frå omgjevnadane, noko som er ein av dei viktigaste eigenskapane i arbeid med menneske. Janne er kort og godt "heil ved". Omgrepet brukarmedverknad, får verkeleg innhald når Janne er på jobb.

Ho deler gjerne av sin kunnskap og sitt engasjement med andre. Ho har ei unik evne til å få andre til å føle seg sett, og tilbakemeldingar frå kollegaer er "det er alltid så godt å snakke med Janne" når dei står i utfordringar i arbeidet.

Årsverk sektor helse og omsorg: 265,5 årsverk

Årsverk kommunalsjef: 1,0

Årsverk:	2017	2018	2019
Talet på årsverk	1	1	1
Adm årsverk, KOSTRA funksjon 120	1	1	1

Årsverk pleie og omsorg: 147,7

Årsverk:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Talet på årsverk	141,73	142,23	143,9	143,18 2	136,2	147,7	147,7
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 120	5,3	5,3	5,3	4,5	1,0	0	0
Fagressurs teneste	136,43	136,93	138,6	138,6	135,2	147,7	147,7

Årsverk bu og habilitering: 60,5

Årsverk	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Talet på årsverk	58,8	59,4	62,4	62,4	61,4	60,5	60,5
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 120	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0	0
Fagressurs teneste	57,8	58,4	61,4	61,4	60,4	60,5	60,5

Årsverk barn, familie og helse: 46,4

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Talet på årsverk	38,2	38,7	38,7	47,4	46,4	46,4	48,8
Adm. årsverk KOSTRA, funksjon 120	1,7	1,2	1,2	1,7	1,7	0,2	0
Fagressurs teneste	32,96	33,46	33,46	41,5	40,5	46,2	48,8

Merknad: Det vart oppretta 1 årsverk til psykolog og 1,4 årsverk til kvardagsrehabilitering i 2019

Årsverk tenestekoordinering: 7,5

Årsverk:	2017	2018	2019
Talet på årsverk	7	7,5	7,5
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 120	0,2	0	0
Fagressurs teneste	6,8	7,5	7,5

7.7 Årsrapport sektor Samfunnsutvikling

Tenester og oppgaver i sektoren

Det å legge til rette for at Herøy kommune er ein god plass å bu, arbeide og besøkje, skal vere gjennomgåande for den aktiviteten som avdelinga styrer etter. Frå 01.01.2017 vart kulturavdelinga ein del av sektor samfunnsutvikling.

Landbruksavdelinga var ein del av sektoren frå 01.01.18 – og avdelinga sel tenester til kommunane Hareid og Ulstein gjennom ei vertskommuneavtale, samt at avdelinga utfører kommunale skogtenester for Sande kommune.

Sektoren sitt arbeid omfattar eit vidt spekter av oppgåver som planlegging, byggesak, geodata, gjennomføring av anleggsprosjekt, teknisk drift av infrastruktur, VAR-område, naturforvaltning, friluftsliv, museum, idrettsanlegg, kulturmidlar, førebyggjandearbeid barn og unge, kulturproduksjon, folkebibliotek, frivilligsentral, rettleiing, lov- og tilskotsforvaltning innafør jordbruk, skogbruk og viltområdet m.m.

Utfordringane varierer frå tenesteområde til tenesteområde, men ein skal oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innanfor dei ulike tenesteområda.

Sektoren skal vere kjend for å:

Utfordringane varierer frå tenesteområde til tenesteområde, men ein skal oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innanfor dei ulike tenesteområda.

Sektoren skal vere kjend for å:

- Sikre god brukarmedverknad og løypande utvikling i tenesteytinga
- Levere tenester i samsvar med brukarane sine lovfesta rettar.
- Digitalisering, innovasjon og bruk av ny teknologi

Felles mål

Planlagde driftstiltak	Gjennomføring
Forankre serviceplakat, etiske retningslinjer, kommunikasjonsplan og kjerneverdier	Arbeidet har starta og vil bli vidareført i 2019
Gjennomføre samarbeidsprosjekt på tvers avdelingar i sektoren, minimum 3 prosjekt.	AD og Utvikling har hatt samarbeidsprosjekt knytt til byutvikling. AD er invitert inn i Utvikling sine planmøter for betre samordning.
Gjennomføre brukarundersøking på utvalde tenester i alle avdelingar i sektoren. Minimum 1 brukarundersøking pr. avdeling	Sektoren gjennomførte innbyggjarundersøkinga i 2019.

Utviklingsavdelinga

Planlagde driftstiltak	Gjennomføring
Etterslepet av ubehandla og ikkje ferdigbehandla saker (bygge-, dele- og dispensasjonssaker) skal vere så lavt som råd.	I løpet av 2019 er det registrert inn 136 nye saker medan det vart produsert 108 vedtak. Avdelinga ser ein nedgang av innkomne saker, men kompleksiteten aukar. Det har vore lågare produksjon enn tidlegare grunna redusert bemanning frå mai-desember.
Saksbehandlingstida for oppmålingsforretningar skal vere kortare enn landsgjennomsnittet og kurante saker skal ha ei maks. behandlingstid på 12 veker (frå behandla delesak til tinglyst matrikelbrev).	I løpet av 2019 vart det oppretta 39 grunneigedomar. Ein ser ein klar nedgang i saksmengder innanfor dette ansvarsområde knytt til frådelingar. Avdelinga hadde redusert bemanning store deler av 2019
Gjennomføre brukarundersøking på utvalde tenester i alle avdelingar i sektoren. Minimum 1 brukarundersøking pr. avdeling	Herøy kommune godkjende 9 nye reguleringsplanar i 2019. Gjennomsnittleg handsamingstid frå oppstartsmøte til vedtak i Kommunestyret er 604 dagar. Av dette er kommunen sin administrative tid 94 dagar. Kompleksiteten i plansaker aukar som krev spesialkompetanse som i stor grad må kjøpast inn.

Anlegg og driftsavdelinga

Planlagde driftstiltak og investeringar	Gjennomføring
Bru til Vågsholmen	planleggingsfasen
Infrastruktur Nørvågen	planleggingsfasen
Almenningen	Ikkje ferdigstilt
Myrabakken bustadfelt på Moltu	Ferdigstilt
Solparken	Avklaringsfasen
Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar.	Løpande
Lisjevatnet i Dragsund	Ferdigstilt
Infrastruktur Bø / Arhaug	Planleggingsfasen
Telenor basestasjon Runde	Ferdigstilt.
Trafikktryggingstiltak	Løpande
Utfylling ved Mowi	Mindre arbeid gjenstår
Utbetring av Nærøykrysset	Mindre arbeid gjenstår
Mjølstadneset etappevis utbygging	Løpande
Leine hamn, heving av industriveg m.m.	Ikkje oppstarta
Avlaupsplanen	Løpande
Byutvikling	Løpande
Grøft for overvatn Huldalsvegen	Arbeida er ferdigstilt
Oppgradering av veg Kleppeåsen	Ikkje oppstarta

Brann og redning

Brann	Måleindikator	Mål 2019	Resultat 2019
Feiing og tilsyn	Feiing av pipe og tilsyn av eldstad	Halde same frekvens som i 2018.	Feia piper 2018: 1032 Feia piper 2019: 1510 Tal på tilsyn 2019: 400
Utrykkingar – brann og redningsoppdrag	Rapportar frå 110-sentralen, BRIS og egne tal.	Ikkje fleire utrykkingar enn i 2018.	2017 – 144 utrykkingar 2018 - 127 utrykkingar 2019 – 124 utrykkingar
Beredskap - Trygg og sikker innsats	Måleindikatorar hentast ut frå FlexiteFire, BRIS og egne tal.	0-skadde under innsats	0-skadde under innsats
Felles brannsjef – Herøy og Vanylven brann og redningsteneste frå	Levere ei god teneste til Vanylven.	Få Vanylven brann og redning over på digitale	Har gjennomført veldig god intern-opplæring, brannøvingar og har

01.01.19.	At mannskapa skal ha den kunnskapen som er naudsynt og lovpålagt.	plattformer. Bygge opp gode tenester og ein robust organisasjon	motiverte og brannkonstablar. 4 stk. gjennomførte 160-kurs, 3 kl. C kurs og 9 starta på grunnkurs.
FØREBYGGANDE			
Tverrfagleg kartlegging av risikogrupper	Rapportering gjennom samarbeid	Kartlegge alle risikogrupper. Etablere tiltak.	Ikkje lukkast i å etablere tverrfagleg samarbeid. Enkeltstående tiltak utført.
Bekymringsmeldingar	Utføre tilsyn når ein mottek bekymringsmeldingar.	100%	Enkeltstående tiltak utført. Innført nasjonalt system for mottak og handsaming av meldingar.
Nasjonale kampanjar	Ein skal følgje opp nasjonale kampanjar knytt til ansvarsområdet	3 kampanjar	3 kampanjar.
Samordna tilsyn. Arb.tilsyn, Fylke, el-tilsyn.	Samordna «felles» tilsyn kor andre etatar er tilsynsleiar.	Delta i alle tilsyn kor vi er inviterte.	2 tilsyn
Informasjon og motivasjonsretta tiltak.	Målt opp mot effekt av ordinære tilsyn.	Gjennomføre tiltak retta mot personell i institusjonar, skule, barnehage mm. «Trygg heim»	Ca 120-150 pers. Nokre heimebesøk hjå pers i risikogrupper.
Ordinære tilsyn	Risikovurderingar/behovsbasert tilsyn.	Systemrevisjon komm. Formålsbygg.	Utført.
Sakshandsaming. Førebyggjande/feiertene sta/revisjon av system.			Utført/pågår.

Kulturavdelinga

Planlagde driftstiltak	Gjennomføring
Aktiv satsing på kulturtiltak	<p>Barn og unge: Vellukka gjennomføring av UKM (Ung Kultur Møtes) og UNG-festivalen</p> <p>Kulturproduksjon: Det vart tildelt øving og treningstider til alle (100 %) som søkte om dette på kulturhuset og idrettshallen. Kr. 180 000 i tilskot frå kulturrådet til akustisk programserie på konserthuset. Vellukka samarbeid med Thon Hotel Fosnavåg ifm. særskilt satsing på programsamansetning i førjulstida.</p>

<p>Vidareføre kultursatsing i kommunen</p>	<p>Barn og unge: Rusfritt tilbud for born, unge og funksjonshemma på fritidsklubben har vore stabilt og godt besøkt. Opplæring av nye medlemmer til ungdomsrådet.</p> <p>Frivilligsentralen: Sentralen har arbeidd med møteplassar, integreringstiltak, bulyst og førebyggjande folkehelse i form av: Strikkekafe, eldrebølgen, jobbkafe (samarbeid med NAV), TV-aksjon, Den kulturelle spaserstokken, radiobingo, middagsombringning, høyrselshjelp, natteravn, strøsand for eldre, internasjonal julefest i Herøy kyrkje og aktivitetsdag for flyktningar på Kjeldsund. Sentralen har mange samarbeidspartar. Lokala er lånt ut 62 gongar til lag og organisasjonar.</p> <p>Biblioteket: Utlån og besøk har gått litt ned. Besøk: 22 853 (27 525 i 2018) Fylgjande arr. er gjennomført i regi av biblioteket/andre: 15 for skular/klassebesøk, 15 for barnehagar, 20 for vaksne og 6 i regi av andre aktørar.</p> <p>Kulturproduksjon: Kino: Billettsalet fordeler seg med 60% på eBillett og 40% i kinokiosken Selte billetter: 21 486 (25 618 i 2018) Tal framsyningar: 1 005 (1 095 i 2018) Konserthus: Selte billetter: 14 110 (15 938 i 2018) Tal arrangement: 66 (69 i 2018)</p> <p>Kulturkontoret: I tillegg til daglig drift har kulturkontoret arbeidd med saksarbeid knytt til konsolidering av Stiftinga Sunnmøre Museum og Jugendsenteret, HMS-arbeid, digitalisering av jektearkivet (samarbeid med NAV), samarbeid med andre om kulturarrangement, rettleiing og førebuing knytt til spelemiddelsøknader. Kontoret var ikkje bemanna siste halvår 2019.</p>
--	---

Landbruksavdelinga

Planlagde driftstiltak	Gjennomføring
Etterslepet av ubehandla og ikkje ferdigbehandla saker skal vere så lavt som råd. Gjeld tilskot til miljøtiltak i jordbruket og til drenering, planering av dyrka mark, jordlov-, skoglov og konsesjonslovssaker. Uttale om tilskot frå Innovasjon Norge og viltsaker.	I løpet av 2019 er det registrert vedtak i 176 saker fordelt på Herøy – 76 saker, Ulstein – 72, Hareid – 28 og Sande 0. Det er ein svak auke frå året før med 161 saker.
Rettleiing til gardbrukarar om tilskotsordningane i landbruket. Handsaming av utbetaling av tilskot til gardbrukarane over jordbruksavtalen: produksjons- og avløysartilskot (PT) og regionalt miljøtilskot (RMP). Tala syner at det er ein liten reduksjon på tal søkjarar i Herøy kommune frå året før.	

Administrative stillingar

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Talet på årsverk - Utvikling	8,0	8,0	8,0	5,0	6,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Talet på årsverk - Anlegg og drift	10,2	9,5	9,5	9,5	12,8	12,8	12,0	12,0	10,3
Talet på årsverk (og teneste)- Brann og Redning	2,9**	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0		
Talet på årsverk - Kultur	10,69 *	10,69 *	10,69 *	10,54	11,19	11,39	9,09	9,4	8,9
Talet på årsverk – Landbruk	3,51	3,5							
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 120	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

*Timetilsette ved fritidsklubben er ikkje medrekna

** 1 vakant stilling som leder beredskap – brann og redning. Felles brannsjef med Vanylven frå 01.01.19. Brann betalar 0,3 stilling på servicetorget.

8. Fokusområde Økonomi

Kommunen har teke i bruk ein slik økonomisk HANDLINGSREGEL:

- Netto dr. res. 1,75 % av samla driftsinntekter (om lag 12,0 mill.)
- Driftsfond 10 % av samla driftsinntekter (om lag 68,6 mill.)
- 20 % eigenkapital ved investeringar

Utfordringar på økonomiområdet:

- Driftsutgiftene er høge i høve til inntektene.
- Stor kostnadsvekst innan Helse og omsorg
- Lave frie inntekter (vi har ikkje eigedomsskatt)
- Lånegjelda er høg.

Mål 2018	Netto driftsresultat skal vere minimum 1,75 % av netto driftsinntekter innan 2020.	Driftsfondet skal vere på 10 % av netto driftsinntekter innan 2020.
Korleis lukkast?	Realistisk budsjettering og god økonomistyring	Realistisk budsjettering og god økonomistyring
Korleis måle?	Rekneskap	Rekneskap
Status 2019	1,60 %	58.900.000 (8,58%) **
Ambisjon 2020	1,75 %	68.600.000 (10,00%)
Resultatmål 2020	0,0 %	40.000.000 (5,82%)

** Inneheld årets avsetnad dersom kommunestyret godkjenner disponeringa av 2019 resultatet slik rådmannen tilrår.

8.1 Nøkkeltal

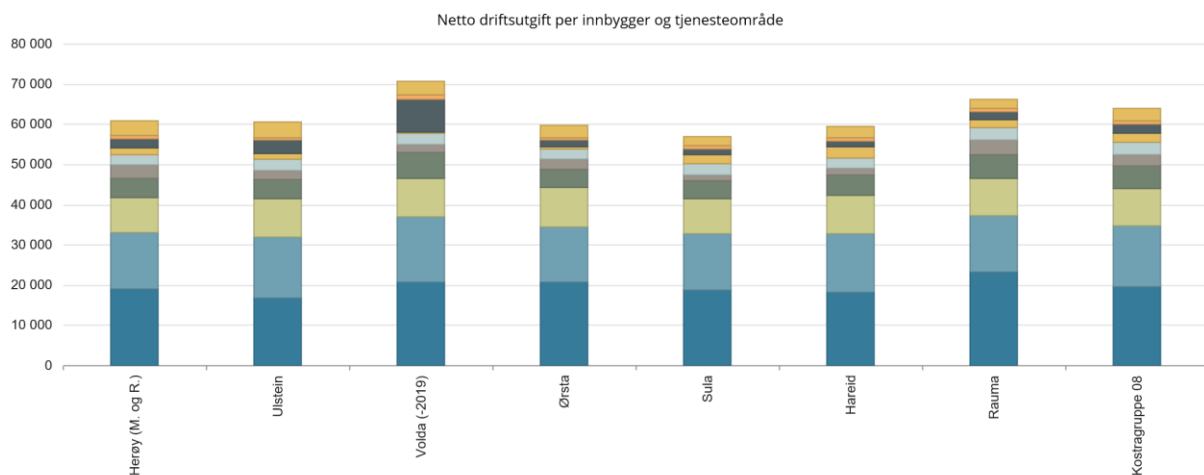
Utvikling i lånegjeld og disposisjonsfond:

	Lånegjeld	Disp fond
2019	853.364.000	50.824.000
2018	866.861.000	39.648.000
2017	840.732.000	39.642.000
2016	840.261.000	19.492.000
2015	776.977.000	7.615.000
2014	653.110.000	10.642.000
2013	604.802.000	12.070.000
2012	562.254.000	15.847.000

2011	501.792.000	15.276.000
2010	462.423.000	16.896.000
2009	428.853.000	7.031.000

Disposisjonsfondet kan auke til om lag kr 58.900.000,- om rekneskapen for 2019 vert godkjent slik rådmannen tilrår.

Netto driftsutgifter

	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Volda (-2019)	Ørsta	Sula	Hareid	Rauma	Kostragruppe 08
■ Pleie og omsorg	19 078	16 773	20 695	20 752	18 829	18 278	23 214	19 624
■ Grunnskole	14 047	15 142	16 226	13 685	14 027	14 594	14 107	15 188
■ Barnehage	8 771	9 644	9 573	9 849	8 801	9 407	9 227	9 374
■ Adm, styring og fellesutgifter	4 779	4 812	6 503	4 667	4 348	5 210	5 804	5 480
■ Sosiale tjenester	3 153	2 103	1 952	2 519	1 402	1 762	3 712	2 915
■ Kommunehelse	2 684	2 824	2 762	2 299	2 756	2 537	3 153	2 980
■ Barnevern	1 655	1 537	445	707	2 455	2 674	1 902	2 260
■ Kultur og idrett	2 380	3 277	8 090	1 600	1 300	1 318	2 094	2 328
■ Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	619	541	1 128	595	822	863	896	749
▲ Andre områder	3 669	3 919	3 241	3 176	2 314	2 811	2 132	2 995
Brann og ulykkesvern	939	941	1 066	1 084	830	1 174	1 260	975
Kommunale boliger	-54	-42	-349	53	-180	-570	-390	22
Samferdsel	1 656	1 801	1 963	1 532	948	1 146	1 744	1 026
Næringsforv. og konsesjonskraft	263	479	-373	-153	86	154	-1 263	252
Kirke	865	740	934	660	630	907	781	720
Totalt	60 836	60 573	70 616	59 849	57 053	59 454	66 240	63 893

Netto driftsutgifter i Herøy i 2019 var kr 60.836,- per innbyggjar. Det er ein auke i høve til 2018 på kr 565,- per innbyggjar. Grafen viser netto utgift per innbyggjar og tenesteområde. Av samanlikningskommunane har vi ei billigare drift per innbyggjar enn Volda, Rauma og Kostragruppe 8 som vi høyrer til, men dyrare enn Ulstein, Ørsta, Sula og Hareid. Herøy kommune driv dyrt innan sosiale tenester, medan vi driv rimeleg innan barnehage. For dei andre områda er vil om lag på snittet. Som ein kan sjå av tabellen ligg her inne ein del feilkjelder. Volda og Ørsta driv sær s rimeleg innan barnevern. Desse tala er mest sannsynleg ikkje rette, då dei andre kommunane i barnevernssamarbeidet har heilt andre tal per innbyggjar. Volda har

brukt mykje fondsmidlar for å finansiere den nye storhallen og det syner igjen på deira utgifter innan kultur og idrett.

Oversikt innsparringsmulighet ift sammenligningskommuner (mill. kr)

Figuren over syner ulikskapar i kostnader mellom Herøy og andre kommunar i million kroner. Vi ser kor mykje Herøy kan spare ved å drive med same kostnadsnivå som dei andre kommunane.

Samla behovskorrigerte netto driftsutgifter i Herøy var 27,5 mill. kr lågare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2019 (i 2018 var vi 17,5 mill. kr dyrare enn snittet og i 2017 var talet 21,9 mill. kr og i 2016 var differansen 24,0 mill. kr). Figuren viser også kva tenester som er «dyre og billige» i Herøy, samanlikna med Kommunegruppe 8 og dei andre kommunane. I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på desse tenestene: Sosiale tenester (1,6 mill. kr), kultur og idrett (0,5 mill. kr), samferdsel (5,6 mill. kr) og kyrkje (1,3 mill. kr) Utgiftene er lågare innafor grunnskole (10,9 mill.), pleie- og omsorg (5,2 mill. kr) administrasjon, styring og fellesutgifter (6,3 mill. kr), barnehage (4,8 mill. kr) og barnevern (4,4 mill.). Dei førebelse tala som gjeld KOSTRA gruppe 8 er likevel usikre.

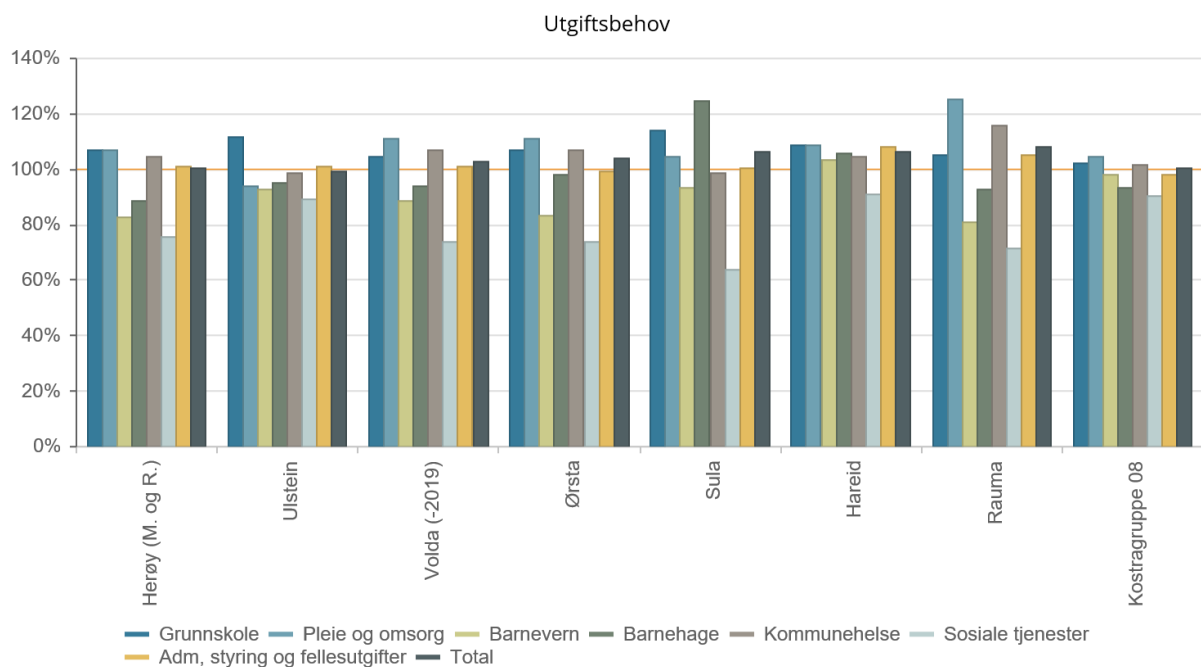
Ulikskapane i høve til 2018 er sær store og ein skal ta samanlikninga med ei stor klype salt. Generelt sett driv vi rimeleg innan grunnskule, barnehage adm. styring og fellesutgifter.

Når det gjeld dei kommunane vi har samanlikna oss med er ulikskapane svært store mellom dei ulike tenestene. Vi driv pleie og omsorg betydeleg dyrare enn Ulstein og Hareid, men mykje billigare enn Volda og Ørsta.

Grunnskuledrifta vår er «billig» sett i høve til mange vi samanliknar oss med, men Ørsta har lågare kostnader enn oss.

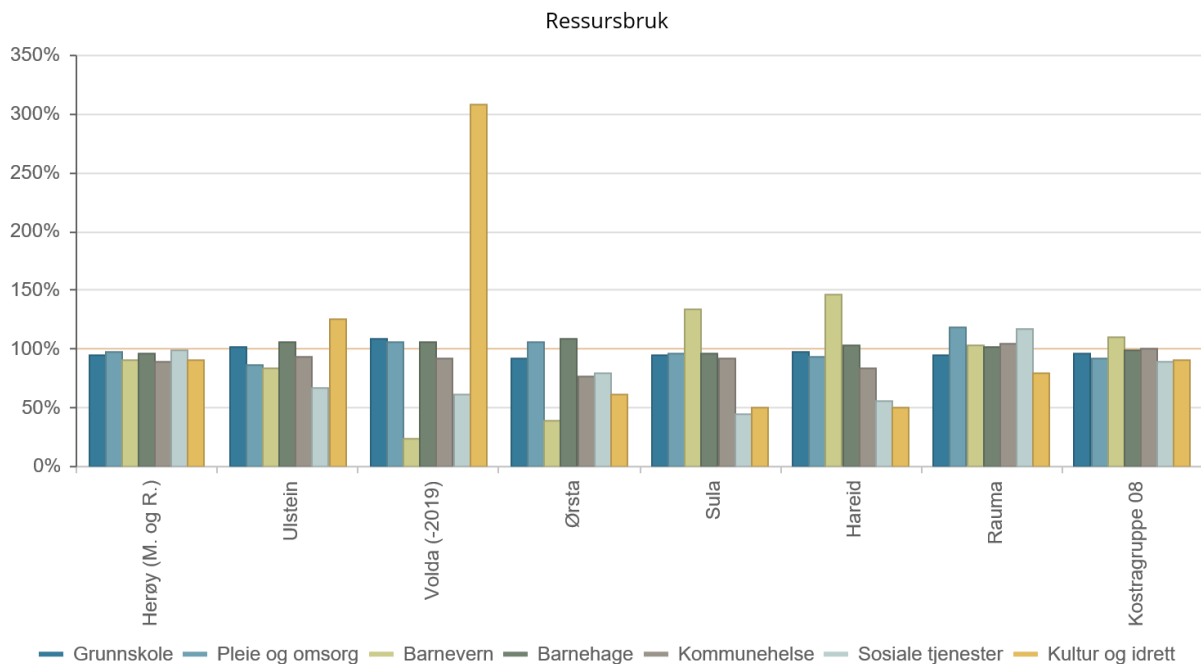
Når det gjeld barnevern er skilnadane sær store. Det tilseier at nokre av kommunane har ting å rette opp til endeleg kostrapportering.

Utgiftsbehov

Kommunale rekneskap må korrigerast for ulikskap i utgiftsbehov før samanlikning. I denne tabellen utarbeidd av Framsikt analyse brukar ein behovsberekninga i statsbudsjettet (utgiftsutjamninga). Utgiftsbehovet gjeld ulikskapar i demografi, geografi og sosiale forhold. KMD har berekna Herøy sitt behov til litt i overkant av 100,0 % av landsgjennomsnittet per innbyggjar. Herøy har fire tenester med behov over 100% (landsgjennomsnittet). Det er grunnskule, PO, helse og administrasjon (sjå figuren over). Ein meiner at behovet er nokon lunde likt i alle kommunar når det gjeld tekniske tenester og kultur/kyrkje. Herøy sitt utgiftsbehov er om lag på same nivå som Ulstein kommune og kommunegruppe 8, men lågare enn dei andre kommunane i samanlikningsgrunnlaget.

Ressursbruk

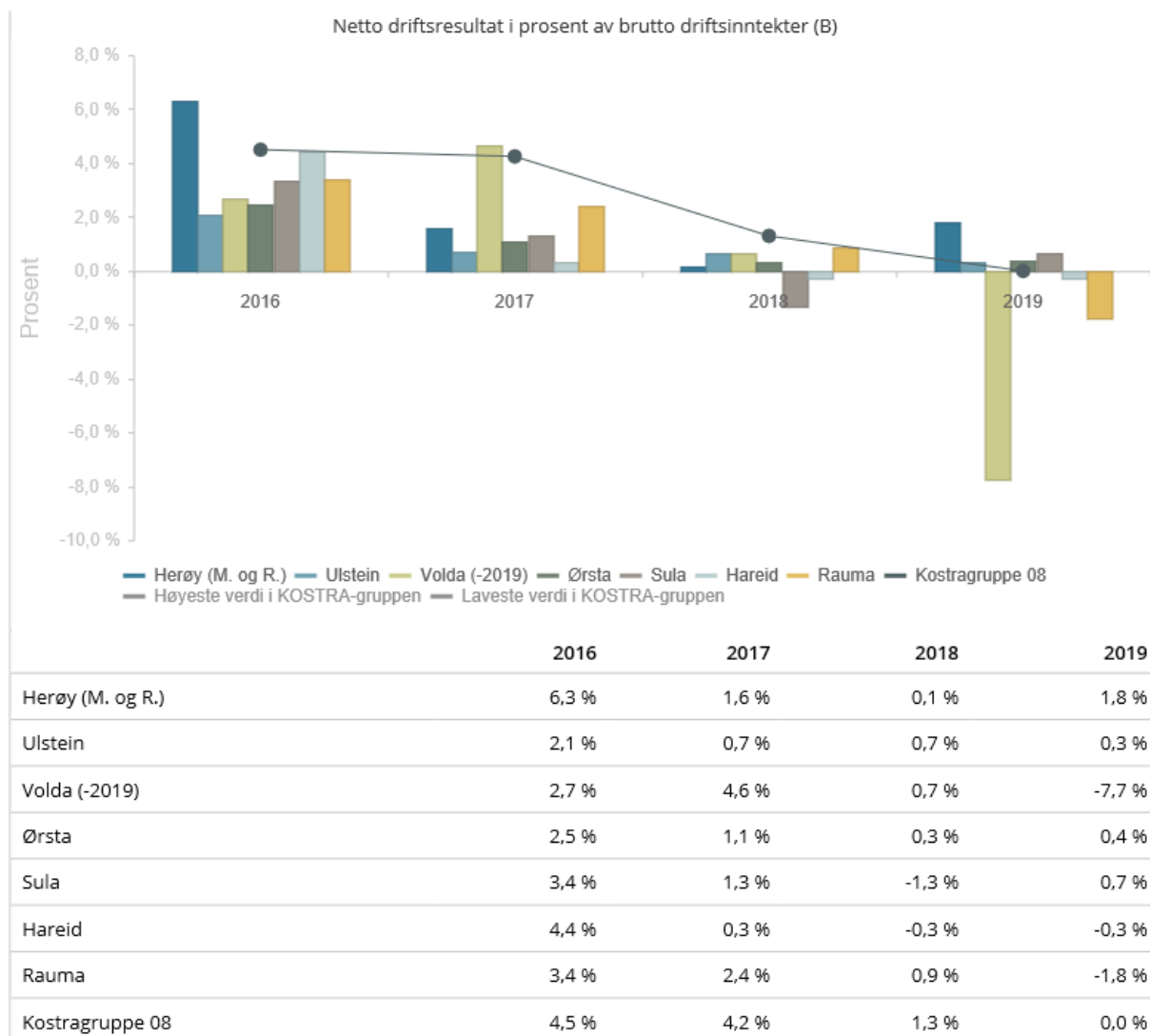

Ressursbruk er høve mellom kommunen sine egne utgifter på tenesteområdet og landsgjennomsnittet korrigert for kommunens eige utgiftsbehov. Er ressursbruken høgare enn 100% så bruker kommunen meir pengar enn landsgjennomsnittet korrigert for kommunen sitt utgiftsbehov. Vi ser at det er tilfelle innan sosiale tenester. Når det gjeld barnevern, barnehage, kommunehelse og kultur og idrett er ressursbruken lågare enn landsgjennomsnittet. Elles ser ein at vi er ulike samanlikningskommunane på den måten at der vi driv «dyrt» driv dei «billig» og vise versa. Volda har stor ressursbruk knytt til kultur og idrett i 2019. Det skuldast at kommunen har brukt ein stor del av driftsfonda sine for å finansiere den store idrettshallen dei no er i ferd med å bygge.

8.2 Hovudtal drift

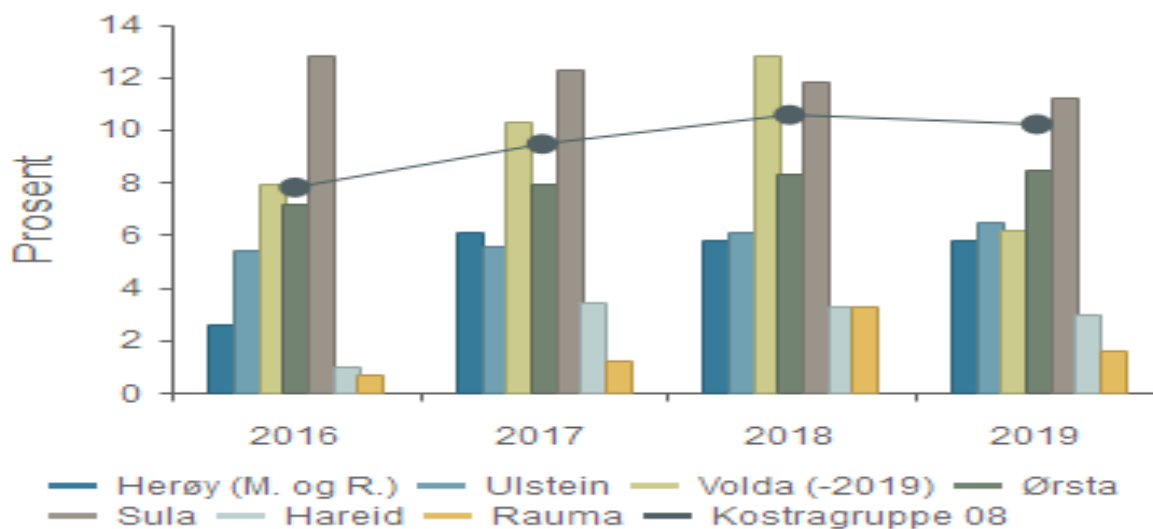
Godt driftsresultat, mykje driftsreservar og låg netto lånegjeld er viktige teikn på sunne kommunale finansar. Herøy har ikkje spesielt gode finansar. Finansane er dårlegare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2019. Netto driftsresultat er likevel positivt, reservane (disposisjonsfondet) er for små og kommunen har ei relativ stor netto lånegjeld.

Økonomi - Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

For Herøy sin del et tala inkludert RDA midlane for 2016. I 2017 har vi ført RDA i investeringsrekneskapan slik at den ikkje influerer på økonomiske nøkkeltal. Korrigert for RDA midlane hadde vårt netto driftsresultat i 2016 vore omlag 3,8%. Herøy kommune har ikkje eigedomsskatt, slik samanlikningskommunane (unntatt Sula) har. Det gjennomsnittlege netto driftsresultatet dei siste 4 åra har vore på om lag 1,8 %. Det er om lag på bransjenorma på 1,75 prosent. Ved endeleg Kostrarapportering for 2019 har vårt dette driftsresultat blitt nedjustert frå 1,8% til 1,6%, så i høve til samanlikningskommunane hadde Herøy kommune eit godt år i 2019.

Økonomi - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

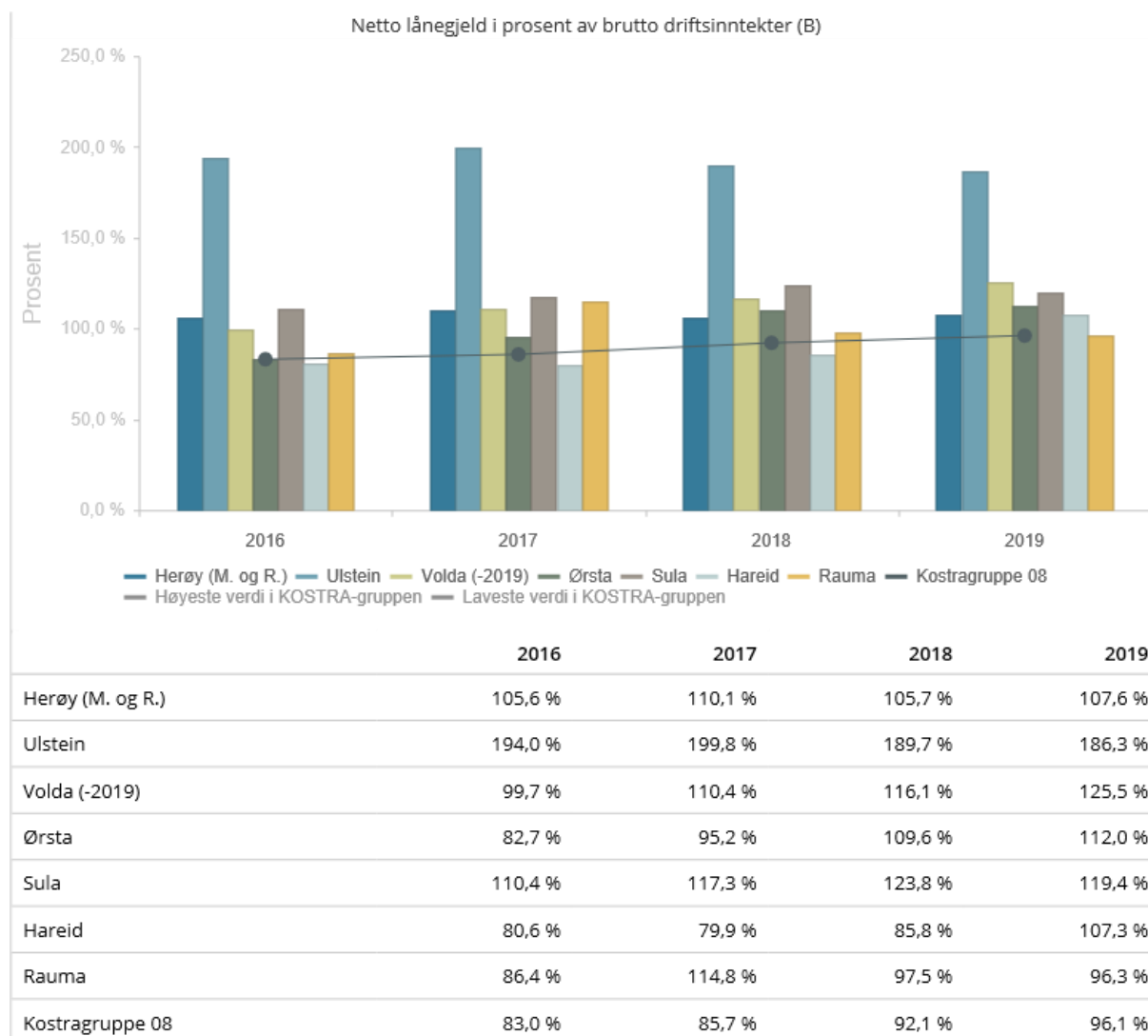

Disposisjonsfondet er kommunen sine reserver for å dekke uføresette utgifter og sviktende inntekter. Det bør utgjere 10 % av driftsinntektene.

Herøy har iflg KOSTRA eit disposisjonsfond på 6,0 %. Det er eit lågt resultat på landsbasis og det er svakt i høve til kommunegruppa. Det gledelege er at vi fekk eit mindreforbruk i drifta i 2019 og ved å disponere dette mindreforbruket til disposisjonsfondet så kan vil det utgjere om lag 8,5% av samla driftsinntekter. Gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 er om lag 10,0 prosent

Nokre meiner at disposisjonsfondet må sjåast i samanheng med premieavviket. Dette utgjør om lag 35,3 mill. kr slik at reelt sett har vi eit disp fond på 23,5 mill. kr eller 3,4%.

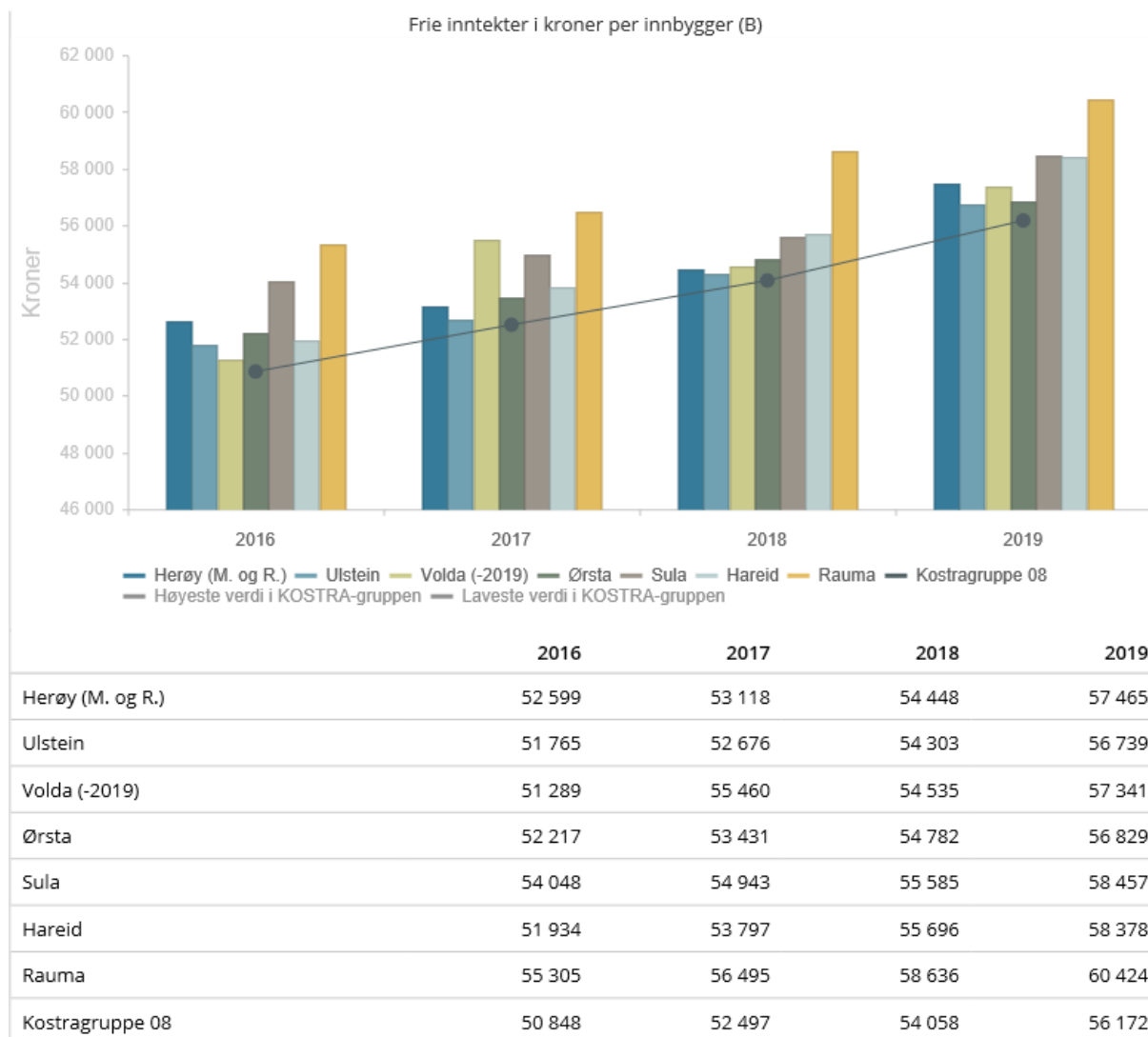
Økonomi - Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Netto lånegjeld bør holdast under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med låge renter. Netto lånegjeld bør helst vere under 50 % av årlege driftsinntekter.

Herøy har stor lånegjeld. Netto lånegjeld i konsernet er om lag 107,6% av driftsinntektene i 2019. Det er 11,5 prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i kommunegruppa og midt på treet blant samanlikningskommunane. Lånegjelda (gjeldsgraden) har auka dei siste fire åra. Dei siste åra har ikkje kommunen si lånegjeld auka vesentleg og nøkkeltalet har vore nær uendra i 4 års perioden.

Frie inntekter i kr per innbygger

Tidlegare var vi ei skattesterk kommune, men dei siste åra har vi gradvis nærma oss snittet. Frå å ligge på vel 105% av landsgjennomsnittet i 2015 har vi i 2017 og 2018 ei skatteinntekt på 98% av landsgjennomsnittet før vi i 2019 opplevde sterk skattevekst og hadde om lag 106,4 % av landsgjennomsnittet i skatteinntekter.

Vi ser vidare av tabellen at det ikkje er så stor skilnad når det gjeld frie inntekter (skatt og rammetilskott) per innbygger mellom Herøy kommune og samanlikningskommunane. Det vi likevel ser er at dei små kommunane har høgare frie inntekter per innbygger enn dei mellomstore og at Rauma har større inntekter enn dei andre samanlikningskommunane fordi dei har store skatteinntekter grunna kraftproduksjon.

8.3 Rekneskapsprinsipp

Herøy kommune fører rekneskapan sin etter dei kommunale rekneskapsprinsippa nedfelt i Kommunelova § 48 og rekneskapsføreskriftene § 7. Anordningsprinsippet gjeld i kommunal sektor og tilseier at tilgang og bruk av midlar i løpet av året som vedkjem kommunen si verksemd, skal gå fram av driftsrekneskapan eller investeringsrekneskapan. Driftsrekneskapan syner driftsutgifter og driftsinntekter i kommunen og resultat for året. Investeringsrekneskapan syner kommunen sine

utgifter i samband med investeringar, utlån med meir, samt korleis desse er finansiert.

Kommunen sin driftsrekneskap syner årlege avskrivningar som er årlege kostnader som følgje av forbruk av driftsmidlar. Avskrivningane har betydning for kommunen sitt brutto driftsresultat, men blir utnulla slik at netto driftsresultat ikkje er påverka av denne kostnaden. Netto driftsresultat i kommunen er derimot belasta med årets avdrag som er den utgifta som skal påverke kommunen sitt driftsresultat etter gjeldande rekneskapsreglar. Grunnen til at avskrivningane blir vist i rekneskapen er blant anna at dei som tek avgjerder, (adm. leiarar og politikarar) og dei som brukar rekneskapen, skal sjå denne kostnaden presentert i rekneskapen og vurdere den i høve til kommunen sitt driftsresultat og avdragsutgifter.

I 2017 vart RDA midlane for første gang ført i investeringsrekneskapen. Det gjer at nøkkeltala for perioden 2014-2016 og 2017 og 2018 ikkje er samanliknbare for Herøy kommune sin del. Fordelen med omlegginga er at vi no er samanliknbare med andre kommunar når det gjeld økonomiske nøkkeltal.

Vidare er rekneskapen ført etter bruttoprinsippet. Det tyder at det ikkje er gjort frådrag i inntekter for tilhøyrande utgifter og heller ikkje frådrag i utgifter for tilhøyrande inntekter. Dette tyder at aktiviteten i kommunen kjem fram med rett sum.

8.4 Rammevilkår/resultat

Både brutto driftsresultat er negative for Herøy kommune i 2019, medan netto driftsresultat var positivt. I 2019 var brutto driftsresultatet negativt med om lag 2,56 mill. kr (-1,37% av sum driftsinntekter). Netto driftsresultatet var positivt med nær 11,0 mill. kr (om lag 1,6% av sum driftsinntekter medan målet er positivt med 1,75% eller 12,0 mill. kr). Netto driftsresultat for 2019 er med det 0,15 % eller om lag 1,0 mill. kr lågare enn målsetjinga

Alle tal i 1.000 kr

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Brutto driftsres	(43.265)	(2.161)	31.014	(2.080)	(9.816)	(2.558)
Netto driftsres	(43.405)	1.150	41.783	9.533	(675)	10.998
Brutto driftsres eks RDA	(9.132)	3.876	14.282	(2.080)	(9.816)	(2.558)
Netto driftsres eks RDA	(6.373)	6.845	24.582	9.533	(675)	10.998

Som ein ser av tabellen over har RDA-midlane stor betydning når det gjeld brutto- og netto driftsresultatet for perioden 2014-2016.

I rekneskapen per 31.12.2019 utgjer kommunen sine disposisjonsfond om lag 50,7 mill. kroner (før disponering av resultatet for 2019). I budsjett 2019 vart det budsjettert med bruk av disposisjonsfond på i alt kr 18.000,-. Sidan inntektene på finanskapittelet var mykje høgare enn budsjettert og høgare enn meirforbruket i drifta fekk Herøy kommune i 2019 eit netto driftsresultat på om lag 10,998 mill. kr. Tek ein omsyn til bruk av avsetningar og avsetning til avsetningar, kan i alt 8,171 mill. kr avsetjast til disposisjonsfondet slik at det totalt utgjer om lag 58,9 mill. kr.

Herøy kommune har dei siste åra hatt bra samsvar mellom budsjett og rekneskap for det som gjeld drifta. I 2019 endra dette seg og samla sett vart meirforbruket i avdelingane i overkant av 9,86 mill. kr. Totalt 9 avdelingar/områder hadde eit meirforbruk på totalt 21,87 mill. kr medan i alt 13 avdelingar/områder hadde eit mindreforbruk på om lag 12,01 mill. kr. I 2019 fekk vi likevel ein del større avvik i avdelingane enn det som har vore vanleg tidlegare. Ser ein på kommunen samla så har ein bra budsjettstyring innan lønsområdet (total meirkostnad på om lag 0,7 mill. kr), medan avvika i 2019 har vore større innan andre utgifts- og inntektspostar.

Når det gjeld kommunen sitt rekneskapsmessige resultat varierer det mykje frå år til år. Faktorar som har spelt ei avgjerande rolle her dei siste åra (både positive og negative) er finansavkastninga, svingande skatteinntekter og i perioden 2010-2016 også RDA-midlar (sjå ovanfor). Drifta av kommunen er på eit nøkternt nivå, men i 2019 har kostnadane innan helse- og omsorgssektoren auka mykje. Investeringane har tidvis vore store og det gjer at gjeldsbyrda framleis er stor, trass i at samla lånegjeld vart redusert i 2019. Dette skuldast at kommunen ikkje har gjort ordinære låneopptak i 2019.

8.5 Hovudtalsanalyse

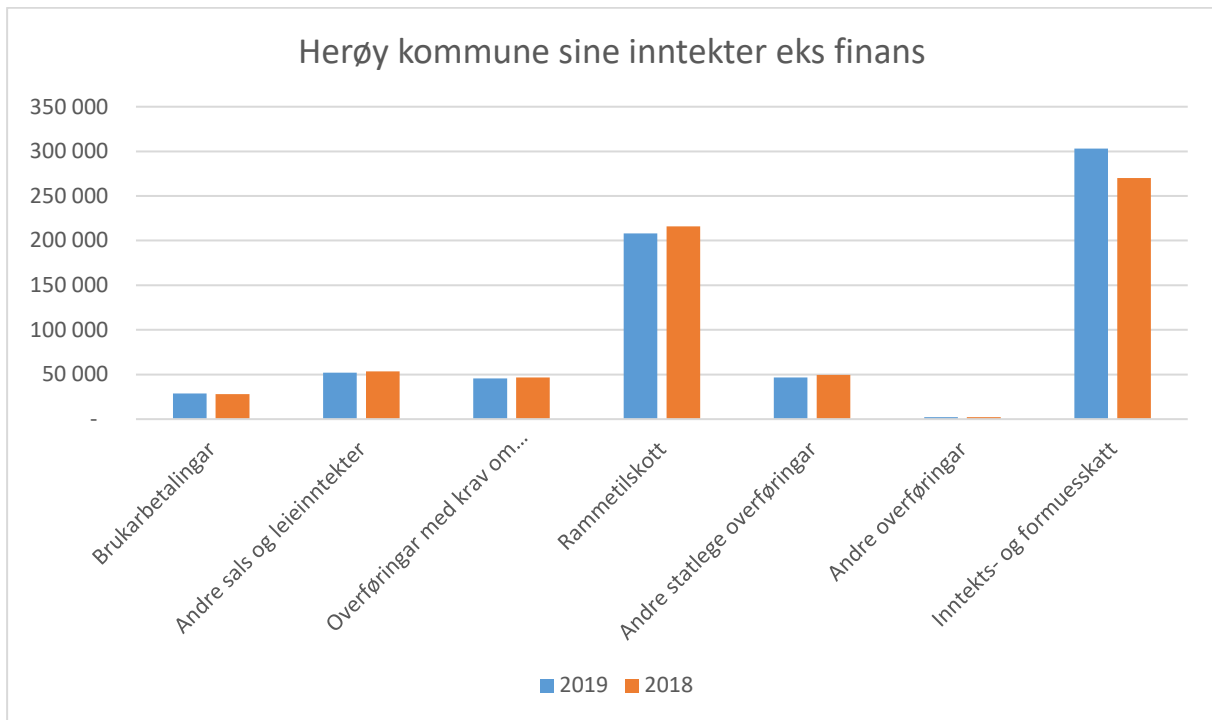
Den kommunale rekneskapen er delt i tre:

1. Driftsrekneskapen
2. Investeringsrekneskapen
3. Balansen

Driftsinntekter

- Skatteinntekter (formues- og inntektsskatt)
- Rammetilskott frå staten
- Andre statstilskott (også øyremerka)
- Andre driftsinntekter som bl.a. vert inntektsført direkte på avdelingane som t.d. refusjonar, brukarbetalingar osv.

Fordelinga av inntektene kan ein setje opp slik (mill. kr):

Samla driftsinntekter (eks finans) auka med nær 20,77 mill. kr frå 2018 til 2019. Samla frie inntekter (skatt og rammetilskott) auka med heile 25,38 mill. kr. Det vil seie at vi opplevde ein reduksjon i dei andre driftsinntektene våre på om lag 4,6 mill. kr. Skatt er den største inntektsposten. I 2019 utgjorde denne inntekta nær 44,2% av dei samla kommunale driftsinntektene eks. finans. I 2018 utgjorde dei nær 40,6 % av inntektene. Skatt og rammetilskott samla utgjorde vel 74,5% av kommunen sine inntekter i 2019.

Skatteinntekter

Skatteoppkrevjaren i Herøy fekk i 2019 kommunale skatteinntekter på om lag 303,24 mill. kr. Det er ein auke i høve til 2018 på om lag 33,12 mill. kr (12,26%).

Skatteinntektene i Herøy kommune var (i mill. kroner) slik:

	Rekneskap 2019	Justert Budsjett 2019	Rekneskap 2018
Skatteinntekt	303,24	282,50	270,12
% av landgjennomsnittet per innbyggjar	106,40		98,20
Inntektsutjamning (netto) i mill. kr	-14,42		-0,20

Herøy kommune sine skatteinntekter (forskotspliktige) er vanskelege å budsjettere og har variert mykje få år til år. Vi har gått frå å vere ei skattesterk kommune til å bli ei normalkommune når det gjeld skatteinntektene og til å bli ei skattesterk kommune igjen i 2019 med vel 106% av landsgjennomsnittet. 2017 var det første året Herøy kommune hadde skatteinntekter under landsgjennomsnittet (98%). Det same vart

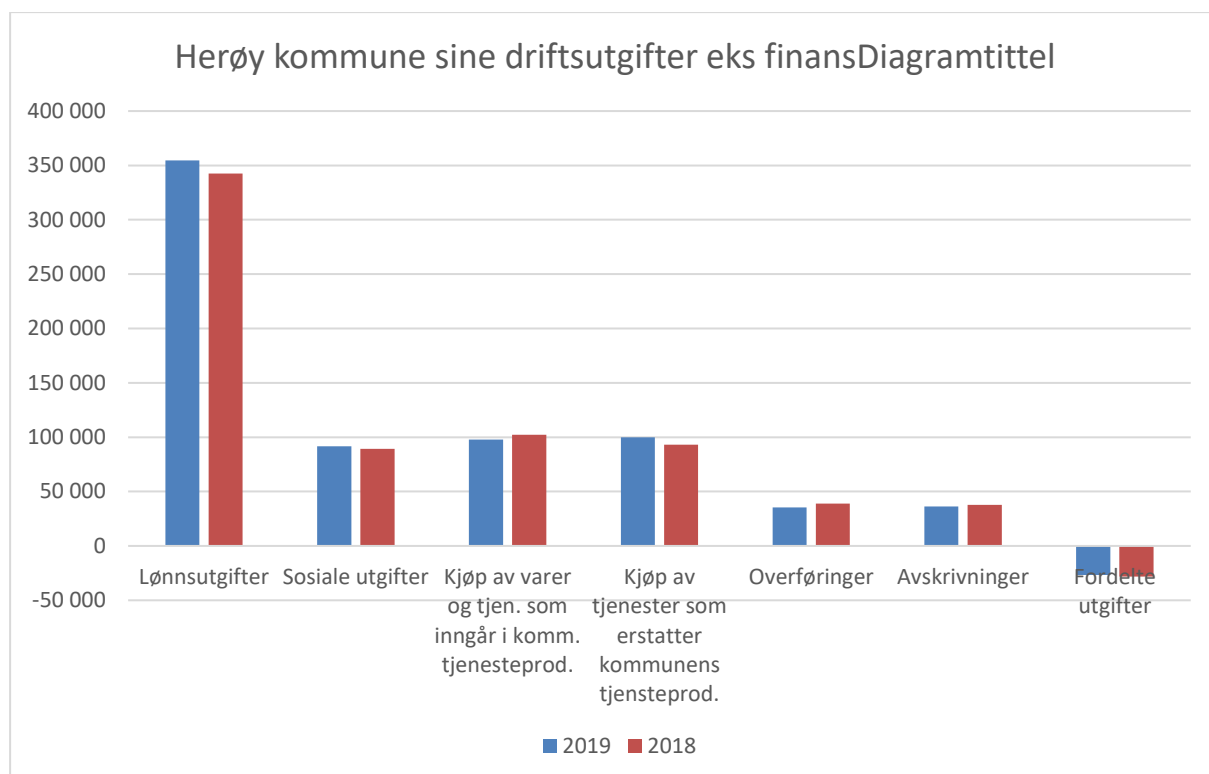
tilfelle for 2018 (98%). Går vi tilbake til 2012 var skatteinntektene våre heile 115,7% og i 2015 om lag 105,4% av landsgjennomsnittet.

Driftsutgifter

Herøy kommune sine driftsutgifter (eksklusive interne overføringer) består av:

- Lønn- og sosiale utgifter
- Kjøp av varer og tenester som inngår i produksjonen
- Kjøp av varer og tenester som erstatter eigenproduksjonen
- Andre utgifter som t.d. tilskott, overføringer, bidrag
- Finans (renter, avdrag, kurstap etc.)

Fordelinga (kr) eks finanskostnadane kan ein setje opp slik:

Driftsutgiftene auka med om lag 13,5 mill. kr frå 2018 til 2019 (2,0%). Løn og sosiale kostnadar auka med vel 14,5 mill. kroner (3,4%) frå 2018 til 2019.

Lønn og sosiale utgifter utgjorde nær 64,8% av dei totale driftsutgiftene (eks finans) i 2019. Dette er ein auke på om lag 0,9% sett i høve til 2018. Dei siste to åra har lønsrelaterte kostnadar auka mykje i kroner sett i høve til andre driftsutgifter. Det kan tyde på at avdelingane har vore flinke til å kutte i andre driftsutgifter desse åra.

Innan helse- og omsorgssektoren ser ein at kjøpa frå private helseaktørar aukar. Frå 2018 til 2019 var veksten på nær 3,2 mill. kr og utgjorde totalt nær 8,1 mill. kr.

Nøkkeltal	2019	2018	2017
Sum driftsinntekter	-686.524	-655.758	-648.776
Sum driftsutgifter	689.082	675.574	650.856
Brutto driftsresultat	2.558	9.816	2.008
Finansinntekter	-15.960	-10.688	-11.672
Finansutgifter	38.753	39.273	36.180
Motpost avskrivningar	-36.349	-37.728	-36.121
Netto driftsresultat	-10.998	674	-9.553
Bruk av avsetnader	-14.181	-26.950	-28.088
Avsetnader	17.008	15.092	27.652
Rekneskapsmessig meir-/mindreforbruk	-8.171	-11.184	-10.060
Brutto driftsresultat i % av driftsinntekter	0,37	-1,47	-0,32
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter	1,60	-0,10	1,47

Netto driftsresultatet i 2019 vart positivt med nær 11,0 mill. kr. Dette vart nær 7,8 mill. kr betre enn justert budsjett. I oversikta over er 2018 spesielt i og med at vi budsjetterte med bruk av disp fond i og «inntektsførte den». Det medfører eit rekneskapsmessig mindreforbruk på nær 11,2 mill. kr, men om vi tek vekk bruk av disposisjonsfond sit vi att med eit «reelt» rekneskapsmessig meirforbruk på nær 0,2 mill. kr.

Brutto driftsresultat i 2019 vart negativt med nær 2,6 mill. kr. Sidan 2003 er det berre 2006 og 2009, 2010, 2011, 2012 og 2016 som har gitt eit positivt brutto driftsresultat.

Kommunen må gjennomføre pliktige avsetnader og bruk av eksterne midlar som til dømes næringsfond, øyremerka statstilskott (bundne fond), gåvemidlar og liknande.

Resultatet etter desse transaksjonane vert kalla rekneskapsmessig meir- eller mindreforbruk. I 2019 fekk vi eit rekneskapsmessig mindreforbruk på om lag 8,17 mill. kroner. Det gir oss slike tal:

	2019	2018	2017
Netto driftsresultat (i 1.000 kr)	-10.998	674	-9.533
Pluss			
Bruk av tidlegare års mindreforb.	-11.184	-10.418	-
Bruk av disposisjonsfond	-62	-11.362	-715
Bruk av bundne fond	-2.936	-5.170	-4.880
Sum bruk av avsetnader	-14.181	-26.950	-28.088
Minus			
Overført til investeringsrekn.			
Avsett til tidl. års meirforbruk			
Avsetnader til disp. fond	11.184	10.418	22.493
Avsetnader til bundne fond	5.825	4.674	5.069
Sum avsetnader	17.008	15.092	27.562
Rekneskapsmessig mindreforbruk	-8.171	-11.184	-10.060
Rekneskapsmessig meirforbruk			

Det rekneskapsmessige resultatet svingar mykje frå år til år. I 2019 hadde

avdelingane eit samla meirforbruk på 9,86 mill. kr (3,86 mill. kr i 2018). Aktiv forvaltning synte ei meirinntekt på om lag 1,3 mill. kr, samla rentekostnadar/renteinntekter vart om lag 2,9 mill. kr betre enn budsjettert og skatt og rammetilskott heile 11,4 mill. kr betre enn budsjettert og pensjon/pensjonsavvik/amortisering av pensjonsavviket vart 6,2 mill. kr betre enn budsjettert. Desse meirinntektene/mindrekostnadane på totalt omlag 21,9 mill. kr dekte inn meirforbruket i drifta på 9,9 mill. kr samt det generelle innsparingskravet på 3,3 mill. kr og meirkostnadar/mindreinntekter knytt til avskrivningar og vidareutlåna på i alt 0,6 mill. kr og endå står vi igjen med eit rekneskapsmessig mindreforbruk på 8,1 mill. kr som vi kan setje av til disposisjonfondet.

Arbeidskapital

Dette er differansen mellom omlaupsmidlar (ex premieavvik) og kortsiktig gjeld. Ved utgangen av 2019 var arbeidskapitalen 16,4% av brutto driftsinntekter (112,9 mill. kr). Dette er ein reduksjon i høve til 2018 då arbeidskapitalen utgjorde 28,0% av brutto driftsinntekter (120,0 mill. kr).

Likviditet

Kommunen sin likviditet var ok i 2018. Per 31.12.2018 hadde kommunen om lag 186,8 mill. kr plassert i bankinnskott, aksjar notert på Oslo Børs, sertifikatinnskott og obligasjonar. Dette er ein reduksjon i høve til 2018 på om lag 30,0 mill. kr. Ein av grunnane til reduksjonen i likviditet var at vi ikkje tok opp lån til investeringane våre i 2019. Ved starten av 2019 hadde kommunen unyttta lånemidlar på 101,0 mill. kr. Desse var redusert til 34,9 mill. kr per 31.12.2019.

- Likviditetsgrad 1 måler tilhøvet mellom omlaupsmidlar (eks. premieavvik) og kortsiktig gjeld. Det vil seie at den måler kommunen si evne til å dekke sine betalingsplikter etter kvart som dei forfell. Likviditetsgrad 1 bør vere over 2 og i Herøy kommune var den på 2,19 i 2019. Likviditetsgrad 1 har vore om lag uendra sidan 2017.
- Likviditetsgrad 3 seier noko om tilhøvet mellom dei mest likvide midlane og kortsiktig gjeld. Dei mest likvide midlane i dette tilfellet er reine bankinnskott. Likviditetsgrad 3 bør vere på minst 0,33 for å vere tilfredsstillande, og i Herøy kommune synte nøkkeltalet 0,97 i 2019. I 2018, 2017, 2016 og 2015 var den på hhv 0,92, 0,96, 1,06 og 0,97. Den har såleis vore stabil dei siste åra.

Vi må tilbake til 2014 for å finne sist kommunen måtte nytte trekkretten i Danske Bank ASA.

Finanspostar i driftsrekneskapen

Ifølgje rekneskapen var netto finanskostnadar i 2019 på om lag 22,8 mill. kr. Dette er ei betring i høve 2018 på nær 4,7 mill. kr. I 2017 utgjorde netto finanskostnadane 23,4 mill. kr og i 2016 og 2015 var den på hhv 24,4 mill. kr og 29,8 mill. kr. Det syner at finansinntektene og finanskostnadane kan endre seg mykje i løpet av kort tid. Grunnen til dette finn ein i det vesentlege i dei plasseringane kommunen har i aksje- og obligasjonsmarknaden. I 2019 hadde vi ein netto vinst på nær 5,3 mill. kr medan denne vinsten berre var på 0,3 mill. kr i 2018. I 2017 hadde vi eit netto vinst på 4,7 mill. kr. I 2016 var netto vinst 3,7 mill. kr. I 2015 hadde vi eit netto tap på 1,2 mill. kr. I tillegg til dette kjem aksjeutbyttet frå Tussa AS som i 2019 var på 6,69 mill. kr opp om lag 1,05 mill. kr frå 2018 og om lag 2,5 mill. kr meir enn i 2017.

Dei totale finansinntektene kan ein sette opp i ein slik tabell:

Tal i mill. kroner

	Rekneskap 2019	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017
Renteinntekter/utbytte	16,0	10,7	11,7
Av dette:			
Aksjeutbytte Tussa AS	6,7	5,6	4,1
Kursvinst/utbytte andre aksjar	6,4	1,5	5,5
Andre renteinntekter	2,9	3,6	2,1

Rentenivået synte ein fallande tendens i fleire år, men dette snudde i 2019. Det har ført til at rentekostnadane auka med om lag 2,6 mill. kr i 2019 i høve til 2018 trass i at samla lånegjeld vart redusert med om lag 13,5 mill. kr. Avdragskostnadane vart likevel om lag 1,5 mill. lågare i 2019 enn i 2018.

På grunn av ny kommunelov som vil gjelde frå 2020 kan Herøy kommune rekne med ein større auke i avdragskostnadane frå og med rekneskapsåret 2020.

Dei totale finanskostnadane kan ein sette opp i ein slik tabell:

Tal i mill. kroner.

	Rekneskap 2019	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017
Renteutgifter	15,7	13,2	13,9
Tap/verdireduksjon aksjar og obligasjonar	1,0	2,6	0,5
Avdragsutgifter	22,0	23,5	21,8

Aktiv forvaltning

Herøy kommune budsjetterte med ei netto avkastning på aktiv forvaltning i 2019 på 4,34 mill. kr. Resultatet vart nær 6,35 mill. kr. Det vil seie ei total meiravkastning på i overkant av 2,0 mill. kr. Den viktigaste grunnen til meiravkastninga var verdiauken i dei internasjonale aksjefonda kommunen har investert i. Herøy kommune har ei avtale med Bergen Capital Management AS som gjeld forvaltning av aksjefond, aksjar, obligasjonar og pengemarknadsfond samt gjeldsforvaltninga. For desse tenestene betalte kommunen totalt nær 0,37 mill. kr i honorar i 2019.

Langsiktig gjeld og pensjon

Kommunane er pålagde å føre pensjonane etter liknande reglar som det bedrifter som følgjer rekneskapslova gjer. Dette fører til at kommunane må skaffe til veie ei aktuarberekning ved årsskiftet der det etter nærare fastsette reglar vert berekna kva som er kommunen si utgift dersom drifta skulle opphøyre per 31.12. Dette stiller ein opp mot midlane ein finn i fonda (hjá oss KLP og SPK). Tala syner ei teoretisk over- eller underdekning i ordningane.

Ingen av ordningane syner dekning i og med at AFP-krava (forpliktingane) ikkje kan **forsikrast, men i det teoretiske tilfellet vil dei vere eit krav. Litt grovt kan ein seie at** skilnaden mellom berekna krav (forplikting) og pensjonsmidlar syner noverdien av AFP-krava (forpliktingane).

Per 31.12.2019 hadde kommunen pensjonsforpliktingar på om lag 929,2 mill. kr (opp 41,0 mill. kr i høve 2018) og samla langsiktige lån utgjorde omlag 853,4 mill. kr (ned 13,5 mill. kr). Det vil seie at kommunen si samla langsiktige gjeld ved årsskiftet var om lag 1.782,6 mill. kr.

Fordeling av brutto og netto driftsutgifter per sektor

Kommunestyret i Herøy gav gjennom budsjettvedtaket for 2019 ei netto driftsramme til i alt 20 ulike sektorar/avdelingar. Avdeling for barn, familie og helse er ei samling av 3 «gamle» avdelingar. Barnevern hadde i 2019 eit mindreforbruk på om lag 2,1 mill. kr, Nav Sosial eit meirforbruk på om lag 3,6 mill. kr og den gamle barn, familie og helse hadde eit meirforbruk på i overkant av 1,9 mill. kr.

I tabellen under betyr eit minusteikn framfor talet meirforbruk.

Alle tal i 1.000 kr	Rekneskap 2 019	Reg budsjett 2 019	Avvik
Servicetorget	3 038	3 231	193
Dokumentsenter og politisk sekretariat	3 381	4 121	740
Økonomiavdeling	4 884	5 359	475
Personal- og organisasjonsavdelinga	6 272	7 304	1 032
Informasjonsteknologi	6 594	7 416	822
Eigedomsavdelinga	19 954	18 993	-961
Sum STAB	44 123	46 424	2 301
Barnehagar	68 010	71 344	3 334
Grunnskular, PPT, Kulturskulen m.m.	114 726	113 065	-1 661
Sum OPPVEKST	182 736	184 409	1 673
Helse og omsorg leiang	1 321	1 322	1
Barn, familie og helseavdelinga	57 451	54 091	-3 360
Pleie- og omsorgsavdelinga	119 695	111 965	-7 730
Bu- og habiliteringsavdelinga	45 312	39 635	-5 677
Tenestekoordinering	7 937	8 632	695
Sum HELSE OG OMSORG	231 716	215 645	-16 071
Kulturavdelinga	8 611	8 358	-253
Utviklingsavdelinga	6 620	7 817	1 197
Anleggs- og driftsavdelinga	8 677	8 928	251
Brannvern og feiing	8 127	8 520	393
Sum UTVIKLINGSAVDELINGA	32 035	33 623	1 588
Folkevalde	4 146	4 124	-22
Administrativ leiang	1 831	1 829	-2
Overføringar	14 378	15 046	668
Sum ANDRE OMRÅDER	20 355	20 999	644
Sum TOTAL DRIFT	510 965	501 100	-9 865

Totalt var det 7 avdelingar/områder som hadde meirforbruk i 2019 (8 i 2018) på i alt nær 19,67 mill. kr, medan 12 (14 i 2017) avdelingar hadde eit mindreforbruk på i alt 9,80 mill. kr. Totalt netto meirforbruk i høve regulert budsjett var såleis på om lag 9,87 mill. kr. Dette er det største meirforbruket kommunen har hatt i drifta på mange år. Særleg innan dei store avdelingane i helse og omsorg har ein utfordringar. Noko

av grunnen til meirforbruket her at barn, familie og helse ikkje har fått regulert budsjettet i høve nye legeavtalar (er først regulert i 2020-budsjettet) og at sosialhjelpsbudsjettet viser seg å ha vore for lågt budsjettet dei siste 2-3 åra.

8.6 Hovudoversikt

Hovudoversikt drift

Økonomisk oversikt - Drift				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
DRIFTSINNEKTER				
Brukerbetalinger	-28 724	-26 766	-26 766	-27 945
Andre salgs- og leieinntekter	-52 055	-48 926	-49 764	-53 477
Overføringer med krav til motytelse	-45 475	-36 395	-27 156	-46 733
Rammetilskudd	-208 199	-217 500	-212 850	-215 942
Andre statlige overføringer	-46 622	-47 316	-42 853	-49 477
Andre overføringer	-2 212	-115	-115	-2 066
Inntekts- og formuesskatt	-303 238	-282 500	-283 950	-270 116
Eiendomsskatt verk og bruk	0	0	0	0
Eiendomsskatt annen fast eiendom	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-686 524	-659 518	-643 453	-665 758
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	354 650	341 883	334 621	342 512
Sosiale utgifter	91 787	97 510	95 038	89 393
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	97 705	82 938	83 863	102 251
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteprod.	99 813	89 817	89 651	93 085
Overføringer	35 495	30 954	25 515	38 926
Avskrivninger	36 349	36 340	36 340	37 728
Fordelte utgifter	-26 719	-13 934	-14 211	-28 320
Sum driftsutgifter	689 082	665 508	650 818	675 574
Brutto driftsresultat	2 558	5 990	7 365	9 816
EKSTERNE FINANSINNEKTER				
Renteinntekter og utbytte	-9 609	-9 943	-8 483	-8 215
Gevinst finansielle instrumenter	-6 351	-4 300	-4 300	-2 472
Mottatte avdrag på lån	0	-202	-202	-1
Sum eksterne finansinntekter	-15 960	-14 445	-12 985	-10 688
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	15 732	17 873	17 873	13 192
Tap finansielle instrumenter	1 039	300	300	2 570
Avdrag på lån	21 952	23 500	24 000	23 528
Utlån	30	250	250	-17
Sum eksterne finansutgifter	38 753	41 923	42 423	39 273
Resultat eksterne finanstransaksjoner	22 793	27 478	29 438	28 586
Motpost avskrivninger	-36 349	-36 640	-36 640	-37 728
Netto driftsresultat	-10 998	-3 172	163	674

BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-11 184	0	0	-10 418
Bruk av disposisjonsfond	-62	-18	0	-11 362
Bruk av bundne fond	-2 936	-493	-493	-5 170
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	-14 181	-511	-493	-26 950
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	11 184	0	33	10 418
Avsatt til bundne fond	5 825	3 683	297	4 674
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum avsetninger	17 008	3 683	330	15 092
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-8 171	0	0	-11 184

Ser ein på hovudpostane (sum inntekter, sum utgifter, sum finansinntekter etc.) er avvika i høve til regulert budsjett på mellom 3,5% og 17% (netto finansutgifter). Det er eit større avvik enn det vi har hatt tidlegare år. Det ser vi på skatt, rammetilskott og også andre statlege overføringar.

På utgiftssida ser ein at lønskostnadane (ink. sosiale utgifter) har eit negativt avvik på om lag 7,04 mill. kr sett i høve til regulert budsjett. Regulerer ein desse tala for refusjon sjukeløn vert det negative avviket redusert til om lag 0,71 mill. kr.

Brutto lønskostnadar i 2019 er nær 3,4% høgare enn i 2018. Dette er om lag som forventta når ein tek omsyn til lønsoppgjøret.

Hovudoversikt Investering

I investeringsrekneskapen fører ein kjøp med ein verdi som er høgare enn kr 100.000,- og som har ei levetid på minimum 3 år. Vidare skal ein her føre inntekter ein berre får ein gong og utgifter av spesiell karakter.

Økonomisk oversikt - Investering				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
INNTEKTER				
Salg driftsmidler og fast eiendom	-9 220	-4 701	-190	-638
Andre salgsinntekter	-65	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-12 680	-41 744	-20 809	-5 865
Moms-kompensasjon	0	0	0	0
Statlige overføringer	-1 954	0	0	-19 330
Andre overføringer	0	0	0	-11 853
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-470	0	0	-389
Sum inntekter	-24 388	-46 445	-20 999	-38 075
UTGIFTER				
Lønnsutgifter	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0

Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	63 574	201 683	90 055	39 037
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteprod.	54	1 495	0	1 055
Overføringer	15 738	41 744	20 809	10 608
Renteutgifter og omkostninger	6	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	-68
Sum utgifter	79 372	244 922	110 864	50 632
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdrag på lån	3 471	0	0	3 363
Utlån	24 852	0	0	7 220
Kjøp av aksjer og andeler	1 771	40	0	1 959
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	4 445	3 252	0	376
Avsatt til bundne fond	0	0	0	760
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	34 539	3 292	0	13 678
Finansieringsbehov	89 523	201 769	89 865	26 236
FINANSIERING				
Bruk av lån	-78 014	-201 514	-89 650	8 073
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-8 901	0	0	-29 001
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-40	-255	-215	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	-246
Bruk av bundne fond	-2 567	0	0	-5 061
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansiering	-89 523	-201 769	-89 865	-26 236
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

Herøy kommune investerte for nær 81,1 mill. kr i 2019 inkludert kjøp av aksjar og andelar (eigenkapitalinnskott i KLP) på 1,77 mill. kr. I 2019 vart det starta opp ei mengd mindre prosjekt i tillegg til ein ny fleirbrukshall ved Einedalen skule. Vi fekk tilbakebetalt forskoteringar på i alt om lag 6,7 mill. kr (Tippemidlar Sunnmørsbadet og kunstgrasbane Leikong). I tillegg selde vi ulike eigedomar for om lag 6,2 mill. kr.

Balanserekneskapen

Balansen syner eigedelar som likvidar, fordringar, anleggsmidlar og korleis desse er finansiert. Finansieringa i balansen vert delt i 3 – kortsiktig gjeld, langsiktig gjeld og eigenkapital.

Balanseregnskapet		
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER		
ANLEGGSMIDLER		
Faste eiendommer og anlegg	940 141	902 031
Utstyr, maskiner og transportmidler	31 558	36 086
Utlån	79 814	76 301

Aksjer og andeler	92 963	91 188
Pensjonsmidler	806 207	767 237
Sum anleggsmidler	1 950 683	1 872 842
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	35 356	99 820
Premieavvik	37 557	30 681
Aksjer og andeler	88 532	82 612
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	98 257	134 585
Sum omløpsmidler	259 702	347 698
Sum eiendeler	2 210 385	2 220 540
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Disposisjonsfond	-50 824	-39 648
Bundne driftsfond	-41 261	-41 000
Ubundne investeringsfond	-11 600	-7 155
Bundne investeringsfond	-3 037	-3 037
Regnskapsmessig mindreforbruk	-8 171	-11 184
Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	0
Likviditetsreserve	0	0
Kapitalkonto	-203 072	-206 387
Endring rekneskapsprinsipp AK (drift)	0	0
Endring rekneskapsprinsipp AK (investering)	0	0
Sum egenkapital	-317 966	-308 412
GJELD		
LANGSIKTIG GJELD		
Pensjonsforpliktelse	-929 201	-888 174
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	0	0
Andre lån	-853 366	-866 864
Sum langsiktig gjeld	-1 782 567	-1 755 038
KORTSIKTIG GJELD		
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-99 157	-145 070
Premieavvik	-2 242	-3 567
Sum kortsiktig gjeld	-101 399	-148 636
Sum egenkapital og gjeld	-2 201 931	-2 212 086
Ubrukte lånemidler	34 940	100 954
Andre memoriakonti	68	68
Motkonto for memoriakontiene	-35 008	-101 022
Sum memoriakonti	0	0

Omlaupsmidlane vart redusert med om lag 88,0 mill. kr i 2019. Av dette utgjorde bankinnskotta om lag 36,3 mill. kr. I tillegg vart dei kortsiktige fordringa mykje redusert. Dette skuldast bl.a. refusjon av tippemidlar etc.

Kommunen sine ubundne driftsfond auka med om lag 11,2 mill. kr til i alt 50,8 mill. kr og dei kan auke ytterlegare til i alt nær 60,0 mill. kr når rekneskapen for 2019 vert vedteken i kommunestyret.

Dei bundne driftsfonda utgjorde 41,26 mill. kr per 31.12.19. Ein stor del av dette (vel 22,6 mill. kr) gjeld RDA midlane.

Den langsiktige lånegjelda vart redusert med om lag 13,5 mill. kr i 2019 til nær 853,4 mill. kr. Per innbyggjar utgjer dette om lag kr 95.600,-.

Av gjelda på 853,6 mill. kr utgjer vidareutlåna (Husbanken) om lag 79,2 mill. kr, lån finansiert over VAR området om lag 98,0 mill. kr og dei rentekompenserte låna om lag 80,0 mill. kr. Det vil seie at den ordinære kommunale drifta forsvarer ei lånegjeld på om lag 596,4 mill. kr eller om lag kr 66.810,- per innbyggjar.

9. Resultatvurdering og endringsbehov

9.1 Endringsbehov

Framskriving av folketal viser stabilt/ein svak auke i gruppa over 80 år fram til 2023. Deretter har vi ein sterk auke fram til 2040. Ungdomsgruppa 0 – 15 år vil minke dei komande åra.

Endringar i den demografiske utviklinga vil påverke utgiftsbehovet i kommunen i åra framover.

I Kommuneplanen for helse og omsorg 2019-2027, vedteken i K-sak 72/19 20.06.19, vert det peika på at tenestene slik vi utfører dei i dag, ikkje vil vere berekraftig på sikt.

Ressurssenteret for omstilling (RO) si analyse av Herøy kommune syner at om vi driv som i dag i 2040, vil vi trenge om lag 89 nye sjukeheims plassar. I tillegg til auke i heimebasert omsorg, vil det føre til at vi samla sett treng 100 millionar meir berre til eldreomsorga. Skal Herøy kommune, saman med resten av Noreg, møte desse utfordringane, må det takast ei rekkje grep.

I handlingsplanen for perioden 2020-2023 er det lagt inn 20 omsorgsbustader, knytt til sentrale kommunikasjons senter med handel, kultur og servicetilbod slik at forholda vert lagt til rette for at innbyggjarane i mindre grad skal oppleve isolasjon og einsemd og i større grad meistre kvardagen sjølv utan omfattande bistand. I tillegg vil heimetenesta kunne utnytte arbeidstida betre ved at ein mindre del av tida går med til køyring.

I tillegg til endringar i helse og omsorgstenesta, vil nedgang i barnetalet også legge press på skulestrukturen i kommune.

9.2 Korleis påverke folketalsutviklinga?

Mange meiner at den viktigaste indikatoren på om ein kommune har lukkast i å gjere kommunen attraktiv, er utviklinga i folketalet og arbeidsplassar. Kor attraktiv ein kommune er, vil vere avgjerande for om det vert fleire eller færre unge innbyggjarar. Det vert uansett fleire gamle (dei gamle flyttar i liten grad).

Her er ein del strukturelle forhold som kommunen ikkje kan gjere noko med, men som påverkar veksten i vesentleg grad (m.a. lokalisering, næringsstruktur m.m.). Men attraktiviteten kan kommunen sjølv påverke og vil ha betyding for folketalsveksten.

Spørsmålet er korleis ein skal få aktørar og interesser til å skape positive endringar? Forsking som m.a. Telemarksforsking har gjennomført, viser at svaret er at det må vere tillit mellom aktørar som kan skape endringar.

I tillegg til tillit mellom aktørane, må kommunen ha ambisøse mål som aktørane er samstemte i, klare strategiar og evne til å gjennomføre endringar, kompetanse på kva som verkar og evne til å arbeide målretta over lang tid.

9.3 Oppsummering

Herøy kommune står overfor fylgjande situasjon ved inngangen 2020:

- Driftsutgiftene er for høge
- Lånegjelda er høg..
- Kommunen har store utfordringar når det gjeld vedlikehald og standard på dei kommunale bygningane og tekniske anlegg.
- Kommunen har eit stort etterslep på gjennomføring av investeringsprosjekt.
- Kommunen har ikkje hatt vekst i folketalet siste åra.
- Framskriving av folketal viser stabilt/ein svak auke i gruppa over 80 år fram til 2023. Deretter har vi ein sterk auke fram til 2040. Ungdomsgruppa 0 – 15 år vil minke dei komande åra. Endringar i den demografiske utviklinga vil påverke utgiftsbehovet i kommunen i åra framover.
- I Kommunedelplan for helse og omsorg 2019-2027 heiter det at tenesteproduksjonen i dag ikkje vil vere berekraftig på sikt. For å få ei berekraftig helse- og omsorgsteneste og ein berekraftig kommunal økonomi i åra framover, må det i langt større grad leggast til rette for at innbyggjarande kan meistre kvardagen med mindre hjelp frå det kommunale tenestene.

Den viktigaste utfordringa i åra framover vil vere å gjere dei smarte og rette grepa for sikre vekst i folketalet og tilpasse tenestene til dei demografiske endringane vi veit vil kome.

Når det gjeld vekst i folketalet, vil dei viktigaste grepa vere

- d) å byggje tillit mellom aktørar som kan skape endring**
- e) å utvikle ambisiøse mål som aktørane er samstemte om og klare strategiar**
- f) utvikle evne til å gjennomføre endringar, kompetanse på kva som verkar og evne til å arbeide målretta over lang tid**

Dei viktigaste grepa for å tilpasse tenestene til dei demografiske endringane, går fram av Kommunedelplan helse og omsorg 2019-2027.